

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Nisan 2020 Sayı: 86

Fiyatı: 3 TL

Koronavirüs salgını tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de sardı. Ve diğer bütün gündemleri geriye iterek konuşulan tek konu haline geldi. Ne İdlib kaldı, ne ölen askerler üzerinden yapılan hamasetler... Onlar Suriye’de, Irak’ta kaderleriyle başbaşa bırakıldılar...

Ama asıl kaderleriyle başbaşa bırakılan işçi ve emekçiler... Konuşan her “uzman”, her “yetkili” hijyenin önemini, “sosyal mesafe”yi korumanın, evde kalmanın hayatiliğini anlatadursun; işçiler tıkiş tıkiş servislere binmeye, dipdibe bantlarda çalışmaya devam ediyor. Tuvaletlerinde sabun bile bulunmayan işyerleri var.

Bunlar hala işi olan “şanslı” kesim... Bir de işini kaybeden ya da “ücretsiz izne” çıkarılan milyonlarca kişi bulunuyor. Salgını fırsat bilen burjuvazi, normal dönemde yapamayacağı kitlesel işçi kıyımı ile krizi işçi ve emekçilerin sırtına yıkıyor.

Erdoğan hükümetinin açtığı paketler ise, başta müteahhitler olmak üzere patronlara yarıyor. İşsizlik Fonu bile patronlara akıtıldığından, işsiz kalanlar doğru-düzgün yararlanamıyorlar. Zaten bir dizi koşula bağlı, asgari ücretin yarısından az olan işsizlik parasının, salgınla birlikte artırılması ve koşulsuz hale getirilmesi gerekirken; hiçbir değişikliğe gidilmedi. Bu durum “fon”da paranın kalmadığının kanıtı gibiydi. Keza geçilmeyen yollar ve köprülerden, kullanılmayan havalimanlarından devlet kasasından milyonlar akıtılıyor. Bu paralarla işsizlerin ve ücretsiz izne ayrılanların 3 aylık giderleri sağlanabileceği halde, hükümet yandaş firmalara ödemeleri 1 yıl ertelemeye dahi yanaşmıyor.

Sayfa 2’de sürüyor

Bizi virüs değil, bu düzen öldürüyor!

KAHROLSUN

ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİ!

Bizi virüs değil, bu düzen öldürüyor! KAHROLSUN ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİ!

Daha trajikomik olanı, herkes devletten yardım beklerken, devletin vatandaştan yardım istemesi oldu. Erdoğan, İspanya'ya, İtalya'ya yaptıkları yardımlarla övündükten sonra, bir yardım kampanyası başlattıklarını söyleyerek halktan para istedi. Deprem için toplanan paraların, 15 Temmuz'da ölenler için yapılan bağışların akıbeti bilinmezken ve bu yöndeki sorulara hala yanıt verilmemişken; yüzüstü salgın için para isteyebildiler.

Ve büyük bir lütfmuş gibi, Erdoğan 7 aylık maaşını bağışladığını, bakanların ve milletvekillerinin de bağışta bulunduğunu müjdeledi! Halktan çaldıkları paralarla çalım satmaları bir yana, bir cebinden çıkarıp diğerine fazlasıyla aktardıkları çok açıkken...

"Koyun can derinde kasap mal" misali, burjuvazi ve onun temsilcileri, salgını fırsata çevirme gayreti içindeler. Erdoğan, salgınla ilgili yaptığı ilk açıklamada "bunu bir fırsata çevirebiliriz" diyerek meramını açık biçimde ifade etti zaten. Sonrasında da buna uygun politikalar ürettiler.

Bir yanda hak gaspları, yoğun sömürü, halkın cebindeki üç kuruşu çapma çabası; diğer yanda artan baskı ve şiddet, yasaklar ve gözaltılar...

Salgınla birlikte yapılanlara tepki duyan ve bunu yüksek sesle ifade eden herkese sopa sallıyorlar. Çalışmak zorunda olduğunu, yoksa çoluk-çocuk aç kalacaklarını söyleyenler gözaltına alınıyor. "Beni virüs değil, bu düzen öldürür" diyen TIR şoförüne yaptıkları gibi... Ya da "koronavirüslü binlerce vaka var", "İstanbul'da patlama yaşanıyor", "Türkiye İtalya'yı geçecek" diyen doktorlara gözdağı vermeleri gibi...

Koronavirüsle ilgili gerçekleri sakladıkları kimse için sır değil. Enflasyonu, işsizliği, ölen asker sayısını vb. her şeyi halktan gizleyen bir yönetimin, koronavirüsle ilgili gerçekleri anlatması beklenebilir mi?

Ama gerçekler illa ki gün yüzüne çıkıyor. Son olarak tüm dünyayı kaplayan salgın, egemen sınıfların '90'lardan bu yana "küreselleşme" güzellmelerini tuzla buz etti mesela. Sınırlar kapandı, "her koyun kendi bacağından asılır" misali, her ülke kendi kaderine terkedildi. Şimdi AB'nin geleceği tartışılıyor. Özellikle İtalya ve İspanya'da AB'ye tepkiler çok artmış durumda.

Koronavirüsle birlikte kapitalizmin açmazları daha fazla tartışılır oldu. Savaş ve krizle sarsılan emperyalist-kapitalist sistem, şimdi salgın hastalığın pençesinde kıvrılıyor. Bu sistemin insanlığa ölüm dışında bir şey sunmadığı daha

net görülmeye başlandı. Sadece insanlığı değil, tüm canlıları öldüren, ekolojik dengeyi bozan ve dünyayı yaşanmaz hale getiren yüzü, salgınla birlikte daha fazla açığa çıktı.

Kapitalizmin sorgulanması artarken, doğayla barışık, eşit ve özgür bir dünya özlemi de büyüyor. Roza Lüksemburg'un "ya barbarlık içinde yok oluş, ya sosyalizm" sloganı, her gelişmeyle birlikte doğruluğunu bir kez daha kanıtıyor.

2020 1 Mayıs'ına bu koşullarda giriyoruz. Her koşulda 1 Mayıs'ı kutlamanın son derece önemli olduğu bir dönemden geçiyoruz. İnsanlığın "ya ölüm ya devrim", "ya barbarlık ya sosyalizm" ikilemiyle karşı karşıya kaldığı günümüzde, 1 Mayıs'ın ve 1 Mayıs'ta verilecek mesajların önemi daha da artıyor.

Biliyoruz ki, egemenler salgını bahane ederek hem dünyada hem de ülkemizde 1 Mayıs'ı engellemeye çalışacaklar. İşbirlikçi-uzlaşmacı sendikaları da bu yönde kullanacaklar. Ama işçi ve emekçiler ve onların öncüleri, yüzyılı aşkın süredir kutladığı gibi, bu yıl da 1 Mayıs'ı kutlamanın yollarını mutlaka bulacak!

Geçtiğimiz ay, bir işçi yoldaşımızı kaybettik. 8 Mart'ta yitirdiğimiz Talat Sürer'i kitleler 1 Mayıs'lardaki duruşu ile hatırlar. Özellikle 2015 1 Mayıs'ında TOMA'nın önüne oturan haliyle... O fotoğraf, dergimizin kapağı olmuştu, "1 Mayıs En-gel-le-ne-mez!" manşetiyle...

Bu 1 Mayıs'ta Talat olmayacak. Ama attığımız sloganı, taşıdığımız pankartta, astığımız afişte, sıkıştığımız yumruktaki bizimle olacağını biliyoruz. Yine "1 Mayıs Engellenemez" diyeceğiz. Önümüze çıkarılan tüm engelleri, yasakları aşacak ve 1 Mayıs'ı mutlaka kutlayacağız!

2020 1 Mayıs, kriz, savaş ve salgın hastalıkla kıvrılan bu emperyalist-kapitalist sisteme karşı, savaşırsız-sömürsüz-sınıfsız toplum bayrağını yükseklere çektiğimiz bir 1 Mayıs olmalı! İnsanlığa ve doğaya düşman burjuva sınıfına karşı, proletaryanın eşitlikçi, demokratik, özgürlükçü hasletlerini ortaya koyacağımız bir 1 Mayıs olmalı! İnsanlığın ve tüm canlıların kurtuluşunun, proletaryanın kurtuluşuyla gerçekleşeceğini haykırdığımız bir 1 Mayıs olmalı!

Okurlara...

Merhaba

Bütün dünya çifte salgının etkisi altında. Bir taraftan tüm dünyayı enfekte eden ekonomik kriz salgını nedeniyle yoğun bakımda, diğer taraftan koronavirüs salgını nedeniyle karantınada...

Her ikisi de yaşamımızı doğrudan tehdit eden salgınlar bunlar. Her ikisinin de asıl mağduru, işçi ve emekçiler...

2018 yaz aylarından bu yana giderek derinleşen ekonomik kriz nedeniyle işten çıkarmalar, iflaslar, fahiş zamlar söz konusuydu; koronavirüs gelince yine kitlesel işten çıkarmalar, iflaslar, fahiş zamlarla karşı karşıya kaldık. Ekonomik kriz, kapitalizmin aşırı üretim-azami kar hirsından kaynaklanıyor, koronavirüs kapitalizmin doğayı-insanı tahrip etmesiyle üretiliyor.

Sonuçta ekonomik krizle mücadele etmenin yolu da, koronavirüsten korunmanın yolu da mücadeleden geçiyor.

Salgına karşı önlem almayan; salgın koşullarında bile önce patronlara gelir oluşturmaya çalışan; işten çıkarılmış ya da ücretsiz izne gönderilmiş emekçileri açlığa terkeden yönetim tarzına karşı mücadele, bugün hem ekonomik

kriz hem de salgın koşullarında ayakta kalmanın tek yoludur.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

86. Sayıda

3	Koronavirüs "Allah'ın bir lütfu" mudur
4	Koronavirüs kime bulaşır- 2
6	Salgın küresel, mücadele sınıfsal
8	Koronavirüs günlerinde işçi olmak
9	Bizimlesin Talat yoldaş
10	İdlib savaşında nereye kadar
11	Çanakkale'de maden işçileri kazandı
12	Her koşul altında 1 Mayıs
14	Kutup Yıldızı belgeseli Paris'te gösterildi Avusturya'da 35 saatlik işgünü için grev
15	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
16	Grup Yorum'un ölüm orucu sürüyor
17	Savaş ve kriz koşullarında devrim cephesi- 1

Salgın koşulları milyonlarca insanın hayatını tehdit ederken, salgın fırsatçıları da harekete geçmiş durumda. İnsanların can korkusundan faydalanarak kendi çıkarlarını gerçekleştirmeye çalışan kesimler var.

En başta fahiş fiyatlarla maske, kolonya, dezenfektan, makarna satanlar geliyor elbette. **Salgının Türkiye'ye de geleceği belli olduğu halde yeterince sağlık ekipmanı ve koruyucu malzeme üretmek için harekete geçmeyen devlet, bu fırsatçılara zemin hazırlamış oldu.** İnsanların korkularını sömürerek kendilerine fayda sağlamaya çalışan maske-kolonya dolandırıcıları, bu zeminden faydalandılar. Ancak salgının

aralarında ilahilerin okutulduğu bir program hazırlanmıştı. Derslerde asırlık idam, kafa kesilmesi, sırtından bıçaklama sahneleri çizgifilm canlandırmasıyla, 10'lu yaşların başındaki çocuklara anlatılıyordu. **Okullarda tarikat eğitimi kurumsallaştırmak için arayışta bulamadıkları fırsat, salgın koşullarında oluşturuldu.** Üstelik tek merkezden, tüm çocuklara bir anda ulaşacak şekilde.

Burada Milli Eğitim Bakanı'nın tutumu da ayrıca çarpıcıdır. Kendisi de özel okul sahibi olan bu bakan, tepkiler çok fazla yükselince, hazırlanan programları kendisinin görmediğini itiraf etti. Böylece ders anlatımlarının da tarikatlar tarafından hazırlanıp Milli Eğitim

tarafı, bu kadar önemli bir karar salgının gürültüsü içinde kayboldu gitti; sendikalar da bu konuda somut bir karşı koyuş göstermediler.

İşçilerin sesini bu kadar kısma çağıran, örgütlülüklerini etkisizleştiren hükümet, patronları korumak için de peşpeşe hamleler yapmayı sürdürdü. **Salgına karşı açıklanan tek önlem paketinin en önemli maddesi müteahhitleri kurtarmaktı.** On yıldan fazla süredir AKP'den büyük destek alan müteahhitler, salgında da kaynaklarını artırmayı başardılar.

Bu arada işten çıkarmalar da peşpeşe geldi. 2019 yılında 1 milyona yakın insan ekonomik kriz nedeniyle işten çıkartılmıştı. **Salgın sürecinde işten çıkarılacak insan sayısının 1,5 milyonu geçmesi bekleniyor.** Onbinlerce işçi ve emekçi, salgının daha ilk haftasında işten çıkartıldı bile.

HDP'li belediyeler de salgın günlerinde kayyum saldırısının hedefi oldu. 23 Mart günü, Batman, Diyarbakır'ın Ergani, Eğil, Lice, Silvan ilçeleri, Bitlis'in Güroymak, Iğdır'ın Halfeli ve Siirt'in Gökçebağ belediye başkanları İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı ve yerlerine kayyum atandı. Son atamalarla birlikte, HDP'nin seçimlerde kazandığı 65 belediyenin 40'ına kayyum atanmış oldu. Ardından Adana-Ceyhan'da **CHP'li belediye başkanı, "sabıkalı" olduğu gerekçeyle görevden alındı.** Oysa sözkonusu olay yıllar önce yaşanmıştı ve başkan aday olması, ardından mazbatasını almasına izin verilmiş, herhangi bir sakınca görülmemişti.

Devletin her zaman başını ağrıtmış olan cezaevleri konusu da, salgın bahanesiyle el atılan konulardan birisi oldu. **"Sosyal yalıtım" bahanesiyle, tüm cezaevlerinde fiili "görüş yasağı" uygulanmaya başlandı.** Ne aile ne de avukat görüşü yapamayan siyasi tutsaklar başta olmak üzere, cezaevleri genelinde ağır bir baskı ve tecrit politikasının önü açılmış oldu.

Diğer taraftan bugün Türkiye genelinde 355 cezaevinde, kapasite 220 bin olmasına rağmen 282 bin tutuklu ve hükümlü bulunuyor. Bu hesaba göre, 62 bin kişi merdiven kenarında, tuvalet önünde yatmaya, yatak için birbiriyle kavga etmeye zorlanıyor. İnsanlık dışı koşullarda bir hayat dayatılıyor tutuklu ve hükümlülere. Üstelik cezaevlerindeki toplu olarak birarada yaşama ortamı, salgından

Koronavirüs

"Allah'ın bir lütfu" mudur?

yarattığı ortamdan faydalanmaya çalışan sadece onlar değildi.

15 Temmuz ABD darbesini bir fırsat olarak gören ve bunu da "Allah'ın bir lütfu" olarak tanımlayan Erdoğan salgınla ilgili yaptıkları ilk toplantıda, "salgını fırsata çevirebiliriz" dedi. Bugüne kadar kitlelerin tepkilerine çarpan çok önemli konuları, salgın ortamından yararlanarak hayata geçirmeye çalışıyorlar. Kanal İstanbul konusu bunlardan biridir. 12 Eylül sonrasında ilk defa sendikal faaliyetlerin durdurulmasının gerekçesi de salgın oldu.

AKP'nin salgın fırsatçılığı

15 Temmuz ABD darbesini bir fırsat olarak gören ve bunu da "Allah'ın bir lütfu" olarak tanımlayan Erdoğan ve AKP, şimdi de salgını "Allah'ın lütfu" olarak görüyor. Zaten **salgınla ilgili yaptıkları ilk toplantıda Erdoğan, "salgını fırsata çevirebiliriz" dedi.** Bugüne kadar kitlelerin tepkilerine çarpan çok önemli konuları, salgın ortamından yararlanarak hayata geçirmeye çalışıyorlar.

Kanal İstanbul konusu bunlardan biridir. Ülkemizde salgının giderek şiddetlenmekte olduğu, onlarca insanın salgın nedeniyle hayatını kaybettiği bir dönemde, **26 Mart günü Kanal İstanbul için ilk ihale gerçekleştirildi.** Salgın koşullarıyla uyumlu bir biçimde maskelerini takmış, "güvenli mesafede" oturan kişilerin katıldığı ihalede, Kanal İstanbul'un iki köprüsü için pazarlık yürütüldü.

Bir başka "fırsat", eğitim alanında ortaya çıktı. Okulların tatil edilmesinin ardından, uzaktan eğitim programı başlatıldı. **Açılış konuşmasını türbanlı bir öğretmenin yaptığı, teneffüs**

Bakanlığı'na verildiğini öğrenmiş olduk.

12 Eylül sonrasında ilk defa sendikal faaliyetlerin durdurulmasının gerekçesi de salgın oldu. Böyle bir karara sadece 12 Eylül cuntası cesaret edebilmişti. Bir de şimdi AKP hükümeti... Aile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 26 Mart günü yayınladığı genelge ile, **işçilerin sendikalaşmasının, patronla toplu sözleşme pazarlığı yapmasının ve grev hakkının kullanılmasını "geçici süreyle" durdurdu.** Genelgeye göre, birincisi işçiler bir işyerinde örgütlenip çoğunluğu sağladıklarında, bakanlığa yaptıkları yetki başvurusuna cevap verilmeyecek; yani sendika işyerinde işçileri temsil etme hakkına yasal olarak sahip olamayacak. İkincisi, toplu sözleşme görüşmeleri devam eden işyerlerinde işçiler patronların dayatmalarına razı olmaya zorlanacak, bu kabul edilmezse, sözleşme süreci durdurulacak, uyuşmazlık sonrası yapılması gereken arabulucu atamaları da yapılmayacak. Üçüncüsü, toplu sözleşmede uyuşmazlık sonrasında oluşan grev hakkı kullanılamayacak, işçiler grev kararı alamayacak.

Bu genelge ile, işçiler en temel haklarından yoksun bırakıldılar. İşin acı

korunmayı imkansız hale getiriyor; salgından en çok etkilenecek kesimlerden birini de cezaevleri oluşturuyor.

Buna da bir “çare” buldu AKP hükümeti. **Yeni bir “infaz düzenlemesi” paketi hazırlandı. Bu paket ile AKP tecavüz-cülere, MHP ise uyuşturucu tacirlerine “af” getirmeyi planlıyor.** “Cumhurbaşkanına hakaret”ten binlerce kişi yargılanırken, AKP’yi bir biçimde eleştiren gazeteciler ve sanatçılar bile tutuklanıp hapse atılırken, Gezi direnişi ve 1 Mayıs gibi kitle eylemlerine katıldığı için binlerce kişi mahkemelik olurken, devrimci tutsaklar en ağır cezalara çarptırılırken, tecavüzcüler ve uyuşturucu tacirleri “af” fediliyor bu paket ile. Salgın koşulları burada da bir fırsata çevriliyor devlet tarafından.

* * *

Yetkililer dört bir ağızdan salgının ne kadar tehlikeli olduğunu, kitlelerin sokağa çıkmaması, biraraya gelmemesi gerektiğini vaazedip duruyor. Öyle ya, kitleler sokaklardan çekildiğinde, ekonomik krizi, işsizliği, siyasi baskıları konuşmayı bırakıp sadece salgına odaklandığında, ülkeyi yönetmek çok kolay(!)

Bu arada, yapılan bir çok şey, hükümetin gerçek kimliğini de ortaya koymaya devam ediyor. **Salgın olmasına rağmen umreye kafiye göndermeye devam ediyor; umreden dönerken hasta olan varsa belli olmasın diye uçakta “parasetamol” ilaç dağıtılıyor (ateşi düşürmek için), yurtdışından dönenler için karantina kararı alınmasına rağmen umreden dönenlerin büyük çoğunluğu “evde kendini karantinaya al” denilerek eve gönderiliyor.** Türkiye’de salgından ilk ölüm kayda geçtikten sonra bütün etkinlikler-toplantılar iptal edilmesine rağmen Cuma namazı iptal edilmiyor; tepkiler üzerine Cuma namazını iptal ettikten sonra da Saray’da “seçilmişler”le birlikte Cuma namazı kılınıyor; salgına karşı “en etkili” önlem olarak her akşam camilerden ilahiler okunuyor...

AKP hükümetinin tüm bu adımları, olağan koşullarda büyük tepkilere ya da direnişlere yol açardı. **Bugün ise, tepkiler salgının gölgesi altında kalıyor. Bu yanılla AKP hükümeti, salgını “Allah’ın bir lütfu”na çevirmeye başladı bile...**

Ancak salgın kitlelerin zaten zor olan yaşam koşullarını daha da katlanılmaz hale getiriyor; **ekonomik yoksunluklar arttıkça, bir süre sonra buna karşı tepkiler yükselecektir.** Salgın karşısında devletin çözüm üretmeyen, patronları ve tarikatları koruyan tutumu, kitlelerin öfkesini büyütmektedir.

Koronavirüs kime bulaşır?- 2

Yazımızın ilk bölümünde yine Çin’den başlayan “bilinmez” bir hastalığın yarattığı ilk etkiler üzerinde durmuştuk. Bugün ise artık salgın (Dünya Sağlık Örgütü’nün tanımıyla “pandemi” yani “küresel salgın”) Türkiye’ye de “ulaşmış” durumda. İlk vakanın duyurusunun yapılmasının hemen ardından, 12 Mart günü “koronavirüs önlemleri” açıklandı.

“Devlet katında” yapılan toplantıda alınan kararları, “dışarı çıkılmayacak” olarak özetleyebiliriz. Kreşlerden üniversitelere kadar bütün eğitim kurumları kapatılacak, maçlar seyircisiz oynanacak, konser, seminer vb etkinlikler iptal edilecek vb, vb... Yanısıra kişisel hijyene önem verilmesi, ellerin yıkanması, dezenfektan kullanılması gibi “öneriler” de hatırlatılıyor. AVM'lere gidilmemesi (ya da kapatılması), işyerlerinde “evden çalışma” uygulamasının yaygınlaştırılması, yıllık izinlerin bu dönemde kullandırılması, cezaevlerinde açık ve kapalı görüşlerin belli süreliğine kaldırılması ya da sınırlandırılması gibi konular da konuşuluyor. Keza belediyenin otobüsler başta olmak üzere çeşitli mekanları dezenfekte etmesi gibi önlemler de söz konusu. Bu arada, **“alkol” içerdiği için AKP döneminde “lanetli” ilan edilen ve yaşamdan uzaklaştırılan kolonya da yeniden başköşeye yerleşmiş durumda.**

Sağlık sistemi ne kadar hazır

Salgın hastalıklar söz konusu olduğunda, “sosyal yaşamı daraltarak salgını kuşatma altına almak” elbette zorunlu bir önlemdir. Keza bireysel önlemlerin alınması da son derece önemli bir zorunluluktur. Elbette bunlara bir itirazımız olamaz.

Ancak alınan önlem ve yapılan açıklamalarda, bazı çok temel sorunlar söz konusudur.

Kısıtlama ve bireysel önlemlerden daha önemlisi, hastalıkla mücadelenin devlet olanaklarıyla yürütülebilmesidir. Teşhis, tedavi, ilaç ve aşı geliştirilmesi gibi unsurlar, hastalıkla mücadelede, önleyici tedbirler kadar önemlidir.

Mesela Çin, hastalığın ciddiyeti ortaya çıktığı anda, 10 gün içinde iki büyük hastane inşa etti. Karantina altına alınan kentler dışında, diğer kentlerde yaşam aksamadı. Maske takmış çocukların konvoy halinde okula gidiş görüntüleri, Çin’deki salgının sembol fotoğraflarından biriydi. **Devletin bütün olanakları seferber edildi ve ortalama iki ay içinde, Çin’deki salgın hızını kaybetti. Devlet kapitalizmi ile yönetilen Çin, salgına karşı mücadelenin nasıl verileceğini ortaya koymuştu.**

Salgından en çok etkilenen ikinci ülke olan İtalya’da

ise tam tersi bir tablo söz konusuydu. **Kapitalist sağlık politikaları ile, yıllar içinde sağlık sektörü yıkıma uğratılmış olan İtalya’da, salgın Çin’den daha hızlı ve daha yıkıcı biçimde ilerledi.** İtalya Komünist Platformu’nun yaptığı açıklamaya göre, salgınla ilgili olarak sağlık çalışanları yeterli koruma araçları olmaksızın, bitmeyen vardiyalar boyunca çalıştırılıyorlar; ilçelerde, hatta kasabalarda dahi sokağa çıkma yasakları uygulanıyor. **İtalya’da Ulusal Sağlık Hizmeti, neoliberal tasarruf politikalarıyla onyıllardır yoksullaştırılmış durumda; birinci basamak sağlık hizmetleri son derece yetersiz, doktor-asistan-hemşire eksikliği kronik hale gelmiş durumda, hastanelerde yatak-ilaç-tıbbi cihaz eksikliği yakıcı boyutlarda...** Ve bu tablo, İtalya’nın bu hastalık karşısında ne kadar başarılı olacağını belirsiz hale getiriyor.

Diğer emperyalist-kapitalist ülkelerde de durum çok farklı değil. Tüm hazırlıklar, bireysel önlemler ve sosyalyalıtıma odaklanmış durumda.

Türkiye’de de benzer bir tablo söz konusudur. Hastalığa ilişkin tüm düzenlemeler, bugüne kadar “halkı doğru bilgilendirme” konusunda zaaflı olan AKP hükümetinin tekelindedir. Salgına ilişkin rakamların da doğru verilmediği konusunda yaygın bir düşünce vardır.

Ve bu hükümet, yönetimini ele geçiremediği, bu nedenle de sürekli baskı altında tuttuğu TTB’yi (Türk Tabipler Birliği) sürecin dışında tutmaktadır. Yanısıra, **tıpkı kapitalist ülkelerin genelinde olduğu gibi, kronikleşmiş bir doktor-hemşire-sağlıkçı eksikliği, yakıcı boyutlarda ilaç-tıbbi malzeme sıkıntısı, özel hastanelere para kazandırmak için devlet hastanelerinin altyapısının çökertilmesi, hastane ve sağlık kurumlarında liyakatsiz yönetimlerin varlığı gibi son derece ciddi sorunlar söz konusudur.** Hastalığın ilk çıktığı günlerde, “karantina” adı altında, bir hastanenin pis-çöplük içindeki bir köşesinde ayakta bekleyen insanların görüntüsü internete düşmüştü. Türkiye’de sağlık sisteminin çarpıcı bir ifadesiydi bu görüntüler. Ve bu tablo içinde, AKP yönetimindeki sağlık sisteminin, salgın bir hastalıkla mücadele etmesi ihtimali yoktur.

Her “çözüm”, yeni bir kriz

Kapitalizmin krizler karşısında ürettiği her çözüm, yeni bir krizin başlangıcıdır. Her düzeltme çabası, bir başka bozukluk oluşturmaktadır. Koronavirüs konusunda atılan adımlar da bunu göstermektedir. Mesela okulların tatil edilmesi hastalığın yayılmasına karşı önlem getirirken, çoklu sorunlar yumağı yaratmaktadır. Evde çocuk bakacak kimse olmayan ebeveynlerin çözümsüzlüğü, okuldan uzak kalan çocukların derslerden kopması, internet üzerinden eğitim adı verilen şeyin çocuklarda internet bağımlılığını artırması vb. vb...

Okullara sabun bile almayan, okulun temizlik ücretini velilere ödeten bakanlığın, okulların kapatılması dışında bir önlem düşünememesi şaşırtıcı değildir...

Ekonomi büyük bir kriz içindedir. Kriz bu kadar derinken, AVM'lere, konserlere ya da maçlara gitmeyi yasaklayıp insanları eve kapatan her tür önlem, bu krizi daha da derinleştirecektir.

Üstelik **bu, ne kadar süreceği belirsiz bir durumdur. AKP’nin salgına karşı en etkili çözümü, “havalının**

ısınınması”dır. Gripe benzer özellikler gösteren koronavirüsün de, havalar ısınınca biteceği umulmaktadır. Kuş gribi ve domuz gribi gibi salgın hastalıkların da benzer bir seyir izlemiş olması, AKP yönetiminin “tek umudu”dur. Oysa henüz niteliği ve çaresi bulunmamış olan bu hastalığın nasıl bir seyir izleyeceği belirsizdir.

Devletin bir çözüm üretmek yerine iklim koşullarına teslim etmiş olduğu bu salgın, beklenenden çok daha büyük bir tahribat yaratabilir.

Yoksullar paniğe kapılsın mı?

“Bir eski Acem şairi: /‘Ölüm adildir’ -diyor- /‘aynı haşmetle vurur şahı fakiri’”

Nazım şiirinde bir taraftan bu sözleri söylerken, diğer taraftan ölümün adil olmadığını anlatır çarpıcı sözlerle.

Oysa ne yaşam ne de ölüm adildir. Şah’la fakir aynı koşullarda yaşamaz ne hayatı ne de ölümü. Bu salgın için de aynı durum söz konusudur. Türkiye’de de bir vaka olduğunun duyulmasının ardından bir “panik” havası oluştuğuna dair haberler yapılmaya başlandı. İnsanlar maskesiz sokağa çıkamıyormuş, market rafları boşaltılmış vb, vb...

Gerçekte ise yoksulların paniğe kapılmaya hakkı yoktur. Zaten paniğe kapılsa ne olur? “Sosyal ortamlarını sınırlama”yı belki becerebilir de, “iş ortamları” ne olacak? Her gün metrobüs-metroyla işe gitmeye devam etmek zorundadır, özel arabası olmadığı için. “Evden erişim”le çalışma şansı yoktur; her gün fabrikaya gitmek zorundadır. Panikle markete koşsa, iki-üç kilodan daha fazla gıda alıp stoklamak için parası yoktur. Maskeye karaborsa fiyatı ödeme şansı yoktur...

Küresel felaketler için zenginlerin özel jetleri ile ulaşabilecekleri yeraltı sığınakları varmış. İşçi ve emekçilerin o salgınla kendi olanaklarıyla boğuşma dışında şansı yoktur. Devlet bir çözüm bulmadığı, bulmak için olanaklarını kullanmadığı için, kendi bireysel çözümlerini üretmeye zorlanır. Hem de en çok ihtiyacı olduğu dönemde toplumdan kopartılarak, eve kapatılarak...

Üstelik bu arada salgın bahanesiyle esnek çalışma dayatılacak; işten çıkartılmasının zemini hazırlanacak; ücretsiz izinlerle karşı karşıya kalacak; hakları gaspedilecek.

Salgın ne kadar tehlikeli

Dünya genelinde karantinasıyla, sınırları kapatmasıyla bu salgın büyük bir gündeme dönüşmüş durumda. Virüsün niteliklerinin ve tedavisinin henüz netleşmemiş olması bunda önemli bir etken. Diğer taraftan rakamlara bakmak, bu hastalığın gereğinden fazla büyütülmekte olduğunu düşündürüyor.

Rakamlar, virüse yakalanma oranının yüksek, ölüm oranının düşük olduğunu gösteriyor. CO-VİD-19 olarak isimlendirilen virüsün bulaştırdığı koronavirüs hastalığının öldürme oranı yüzde 2 olarak ölçüldü. Üstelik bu oran daha da düşebilir; çünkü hastalığa yakalananların yüzde 80’i çok hafif semptomlar gösteriyor. Yani basit grip hastalığına yakalandığını düşünerek hastaneye gitmeyen-test yaptırmayan çok geniş bir kesim olabilir.

Oysa Kuş Gribi adı verilen hastalık, çok şiddetli belirtileriyle kendisini hemen belli ediyor; hastaneye gitme-yatma oranını yükseltiyordu. Ve Kuş Gribi’nden ölüm oranı yüzde 60 olarak ölçülmüştü.

Keza büyük bir tehdit olarak yine Çin’de başlayan SARS hastalığının öldürme oranı yüzde 10, MERS hastalığının öldürme oranı ise yüzde 37 olarak gerçekleşmişti. (Rakamlar Evrim Ağacı internet sitesinden)

Bu duruma rağmen salgının bu kadar etkili bir tehdide dönüşmesi, kapitalizm koşullarında en basit hastalığın bile çözümsüzlüğe mahkum edilmesiyle bağlantılıdır.

Bunda, geçen yazıda da belirttiğimiz gibi başka etkenler de vardır elbette. Birincisi Çin’deki hızlı ve vahşi kapitalistleşme tarzı, her türden salgının gelişmesine uygun koşullar yaratmaktadır. İkincisi, bütün dünya ekonomik krizle boğuşurken Çin ekonomisinin halen büyümeye devam etmesine darbe vurma isteği söz konusudur. Üçüncüsü Çin’i, dünyadaki kötülüklerin kaynağı olarak gösterme çabası vardır. Dördüncüsü, üretilmiş bir biyolojik silahın Çin üzerinde kullanılması olasılığı oldukça yüksektir. Beşincisi, Çin’in kendisi de biyolojik silah üretme çabası içindeyken kontrolden çıkmış olması mümkündür.

Bu salgın, ABD ile Çin arasındaki rekabetin, dünya hegemonyasını ele geçirme çabası nedeniyle, olduğundan daha büyük bir hale dönüşmektedir. Ancak ortaya çıkan sonuç, Çin’in dünya hegemonyasındaki yükselişi ile paraleldir. Salgın karşısında Çin tüm dünyanın gözleri önünde zafer kazanırken, ABD henüz somut hiçbir adım atamamıştır. ABD 54 ülkeye seyahat kısıtlaması koyarken, Çin salgının en güçlü olduğu Avrupa ülkesi olan İtalya’ya tıbbi yardım malzemeleri göndermektedir. “Yeni emperyal dengeler”, bu salgında da kendini ortaya koymaktadır.

* * *

Salgın başladığından beri ekonomik kriz, işsizlik, devlet baskısı, hak gaspları gibi konular konuşulmaz oldu. Ekonomik kriz değil, salgın konuşuluyor artık. “Can korkusu” ve hastalıktan korunma isteği, diğer bütün sorunları bastırıyor.

Keza salgın nedeniyle mitingler, eylemler, Newroz gösterileri iptal edildi. Salgın bitse bile devlet bu durumu 1 Mayıs’a kadar uzanacak bir sürece dönüştürecektir. Keza cezaevlerinde görüş yasakları, tutsaklar üzerindeki baskıları artırmanın en kolay yoludur. Kitlelerin eve kapatılması, devletin en büyük avantajına dönüşmüştür. Zaten Suudi Arabistan’da Kabe’nin tavaf edilmesinin bile yasaklandığı bir süreçte, Türkiye’de de her türden toplantı iptal edilmişken Cuma namazlarının iptal edilmemesi, devletin gerçek niyetini ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, salgın hastalıklar da bir mücadele unsuru olarak ele alınmalıdır. Sağlık sisteminde yaratılan tahribatın düzeltilmesi; kitlelerin temizlik güvencesi için suyun-ısınma güvencesi için doğalgazın belli miktarda ücretsiz hale getirilmesi; işyerinden verilecek izinlerin mutlaka ücretli olmasının sağlanması; en ciddi risk grubunu oluşturan yaşlıların emekli aylıklarının ya da yaşlılık aylıklarının yükseltilmesi gibi talepler ileri sürülmelidir.

Salgın hastalıklardan korunma yöntemlerinden birisi TTB’nin uyarılarını dikkate almak, bir diğeri ise salgın hastalık üreten toplumsal sisteme karşı mücadele etmektir.

13 Mart 2020 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

ÖLÜME DAİR

*Buyrun, oturun dostlar
hoş gelip sefalar getirdiniz.
Neden öyle yüzüme bir tuhaf bakılıyor?
Osman oğlu Hâşim.
Ne tuhaf şey,
hani siz ölmüştünüz kardeşim.
İstanbul limanında
kömür yüklerken bir İngiliz şilebine,
kömür küfesiyle beraber
ambarın dibine...
Şilebin vinci çıkartmıştı nâşınızı
ve paydostan önce yıkamıştı kıpkırmızı kanınız
simsiyah başmızı.
Kim bilir nasıl yanmıştır canınız...
Ayakta durmayın, oturun,
ben sizi ölmüş zannediyordum,(...)
Yayalar-köylü Yakup,
iki gözüm, merhaba.
Siz de ölmediniz miydi?
Çocuklara sıtmayı ve açlığı bırakıp
çok sıcak bir yaz günü
yapraksız kabristana gömülmediniz miydi?
Demek ölmemişsiniz?
Ya siz?
Muharrir Ahmet Cemil?
Gözümle gördüm
tabutunuzun toprağa indiğini.
Hem galiba
tabut biraz kısaydı boyunuzdan.
Onu bırakın Ahmet Cemil,
vazgeçmemişsiniz eski huyunuzdan,
o ilâç şişesidir, rakı şişesi değil.
Günde elli kuruşu tutabilmek için,
yapyalnız
dünyayı unutabilmek için
ne kadar çok içerdiniz...
Ben sizi ölmüş zannediyordum.
Başucumda durup el ele verdiniz,
buyrun, oturun dostlar,
hoş gelip sefalar getirdiniz...
Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdildir» — diyor,—
«aynı haşmetle vurur şahı fakiri.»
Hâşim, neden şaşıyorsunuz?
Hiç duymadınız mıydı kardeşim,
herhangi bir şahın bir gemi ambarında
bir kömür küfesiyle öldüğünü?...
Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdildir» — diyor.
Yakup, ne güzel güldünüz, iki gözüm.
Yaşarken bir kerre olsun böyle gülmemişsinizdir...
Fakat bekleyin, bitsin sözüm.
Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdil...»
Şişeyi bırakın Ahmet Cemil.
Boşuna hiddet ediyorsunuz.
Biliyorum,
ölümün âdil olması için
hayatın âdil olması lâzım, diyorsunuz...
Bir eski Acem şairi...
Dostlar beni bırakıp,
dostlar, böyle hışımla nereye gidiyorsunuz?
Nazım Hikmet*

Salgın küresel, mücadele sınıfsal

Koronavirüs her geçen gün biraz daha yayılıyor ve yaşamı giderek daha fazla etkisi altına alıyor. Hastalık ile birlikte insanların tedirginlikleri artıyor. Salgından dolayı can kaybının fazla olması, kitlelerin kaygılarını da artıran bir unsur. Ve bu koşullarda kendini korumaya dönük yöntem arayışları oldukça güçlü.

“Hayatta kalma çabası” tüm canlıların en doğal refleksidir. Ancak bugün, bu doğal refleksten faydalanma, patronların çıkarları doğrultusunda maniple etme çabalarıyla karşı karşıyayız. Tehlikeli olan budur.

Devletin ve hükümetin rolü gözlerden gizleniyor

Son günlerde giderek artan biçimde sokağa çıkma yasağı ilan edilmesi tartışılıyor. Kitlelerin “bireysel karantina” uyarılarını yeterince dikkate almadığı, bu koşullarda mecburen devletin yasak

ilan etmesi gerektiği ileri sürülüyor. Ve bu iddia giderek daha güçlü biçimde pek çok kanaldan yaygınlaştırılıyor. Öyle ki, salgınla baş etmenin, salgını durdurmanın tek yolu buymuş gibi gösteriliyor.

Öncelikle, sokağa çıkma yasağı türünden devlet müdahaleleri, çok ciddi hak gaspları ile birlikte gelecektir. Ancak kitleler, “can koruma pahasına” bu hak gasplarına bile razı edilmeye çalışılıyor. Gerçekte ise, salgına ilişkin olarak devletin görevleri, devlete düşen sorumluluklar gözlerden gizleniyor.

Salgın karşısında TTB’nin (Türk Tabipler Birliği) başta olmak üzere çeşitli kurumların yaptığı, bireysel temizlik ve hijyene ilişkin uyarıları dikkate alalım. Ancak şunu unutmayalım. **Devlet kendi görevlerini yerine getirmediği koşulda, bireysel önlemler salgına karşı bir çözüm getirmeyecektir.**

Benzer biçimde, sokağa çıkma yasakları da, salgını durdurmayacak, sadece öteleyecektir. **Devlet kendi sorumluluklarını gerçekleştirmediği sürece, sokağa çıkma yasağı bittiği anda salgın yeniden ve tüm gücüyle yaşamımıza çökecektir.**

Devletin rolü ve görevleri, tam da bu nedenle bireylere düşen sorumluluklardan daha yüksek, daha belirleyici ve daha önemlidir. Peki nedir bu sorumluluklar?

Çin’de salgın resmileştiği andan itibaren tüm dünyaya yayılacağı belli olmuştu. Bu koşullarda, daha salgın Türkiye’ye gelmeden önce devletin hazırlık ve önlemleri başlamalıydı. Oysa sadece seyredildi, hiçbir önlem alınmadı, hazırlık yapılmadı.

1- Salgın duyulduğu anda tıbbi maske, gözlük, su geçirmeyen önlük gibi temel tıbbi cihazların stok durumu gözden geçirilmeli

ve hızla eksiklerin tamamlanması için üretime geçilmeliydi.

Bugün sadece sokakta değil, sağlık kurumlarında çalışanlar bile maske-gözlük-su geçirmeyen önlük sıkıntısı çekiyorlar. Bazı hastanelerde çalışanlar, maske bile takmadan hastayı kontrol-tedaviye çalışıyor. Ve dünya genelinde salgında ölenlerin içinde sağlık çalışanlarının oranı hiç de küçümsenmeyecek bir düzeye çıkmış durumda. Ülkemizde de sağlık çalışanlarının hastalardan virüs kapıldığı ve hastalandığına dair haberler duymaya başladık bile.

2- Salgın başladığında Çin, sadece bu salgınla ilgilenmek üzere iki yeni hastane ve onlarca sahra hastanesi inşa etti. Türkiye’de ise bırakalım yeni hastane inşa etmeyi, varolan hastanelerin durumu, kapasitesi, yoğun bakım ünitelerinin durumu ve ihtiyaçlarına ilişkin hiçbir çalışma yürütülmedi. **Bugüne kadar özel hastanelere para kazandırma adına devlet hastanelerinin altyapısı çökertilmiş olduğu için, devlet hastaneleri büyük bir salgınla başedebilecek niteliği kaybetti.**

3- Güney Kore gibi bazı ülkeler, neredeyse bütün vatandaşlarına test yaptılar. Günlük olarak onbinlerce kişiye test yapan ülkeler var. Türkiye’de ise, bugüne kadar yapılan toplam test sayısı sadece 20 bin civarında. (İlk ölümden bugüne 10 gün geçti.) **Çok yaygın test yapmadan, hastalık tablosu çıkarmak ve hastalığı kontrol altına almak mümkün değil. Ama bugün hala, yeterince test yapılmıyor, yapılan testlerin sonuçları tam olarak açıklanmıyor.** Dahası, test yapılan merkez sayısı son derece az. Bir çok şehirde yapılan testler başka şehirlere gönderiliyor, sonuç alınması günler sürüyor. Oysa 15 dakikada sonuç veren hızlı tanı kitleri var. Türkiye bunları kullanmıyor.

Daha önemlisi, dünyaya tanı kitlerini üreten firma, Türkiyeli bir firma. Ama salgın başladıktan günler sonra, sağlık bakanlığının üretim için bu firma ile görüşüğünü duyuyoruz. Salgın başlamadan haftalar önce yapılması gereken iş, salgın başladıktan sonra düşünülüyor. Yanısıra ilk ölümden 10 gün sonra, Çin’den tanı kiti ithalatı başlatılıyor.

4- “Sosyal yalıtım”ın en önemli unsur olduğu ileri sürülüyor. Ve bu doğrultuda barlar, kafeler kapatılıyor, mitingler iptal ediliyor; **ancak umreden gelen yaklaşık 300 bin kişinin evine gitmesine, 10 gün boyunca ziyaretçi kabul etmesine engel olunmuyor.** Buna tepkiler yükseldikten sonra

umreden gelenler karantinaya alınıyor, ama sadece birkaç bini. Onbinlercesi “evde karantina sözü” vererek evine gidebiliyor. Keza **ölümler başladıktan sonraki ilk Cuma namazı iptal edilmiyor; Cuma günü camilerde toplanan yüzbinlerce insan, enfekte olmuş bir halde kalabalığın içine karışıyor.** Buna da tepkiler yükseldikten sonra Cuma namazları iptal ediliyor, ancak camiler hala kapatılmış değil. “Bireysel namaz” adı altında, insanlar namaz saatlerinde camilerde toplanmaya devam ediyor. Bütün bunlar, devletin-hükümetin sorumluluğu altındaki konulardır. Ve bizler istediğimiz kadar ellerimizi yıkayalım, karaborsadan maske alıp takalım, her tür sosyal ilişkimizi keselim; AKP hükümeti üzerine düşen görevleri yerine getirmediği koşulda, salgının kontrol altına alınması mümkün olmayacaktır.

Bu nedenle **haklarımızı gaspeden sokağa çıkma yasaklarına razı olmak yerine, devletin kendi görevlerini yerine getirmesinin üzerinde durmak, buradan zorlamak gerekir.**

Kapitalist sağlık sistemi salgına çare bulamaz

Çin’de 2-3 ay içinde salgın kontrol altına alındı. Avrupa ülkelerinde ise, hem ölüm oranları çok daha yüksek, hem de salgının ne kadar zamanda kontrol altına alınacağı öngörülemiyor. Özellikle İtalya, bir kabusun içinde yaşıyor. Hem vaka sayısı, hem de ölüm oranları son derece yüksek. Ve salgının tepe noktası halen öngörülemiyor. Üstelik bu ülkelerin çoğunda sokağa çıkma yasakları, sert karantinalar uygulanıyor.

Bunun böyle olması şaşırtıcı değildir. **Devlet kapitalizmi ile yönetilmekte olan Çin’de, sağlık sistemi halen kamunun yönetimi ve denetimindedir. Kapitalist ülkelerde ise, sağlık sistemi patronların çıkarları doğrultusunda düzenlenmiştir.** Sağlık özelleştirilmiş, insan sağlığına verilen önem ortadan kalkmış, sağlık politikaları “kar” düzeyi üzerinden belirlenmiş, sağlık çalışanlarının sayısı azaltılmış, az sayıda personel çok iş yapmaya başlamıştır. Sağlıktaki özelleştirmelerin sonucu, “paran kadar sağlık”tır. Ve **bu özelleştirmeler, sağlık hizmetinin kalitesini düşürmüştür, geniş kitleler için ulaşılmaz hale getirmiş, sağlık personeline güvencesiz ve aşırı çalışma dayatılmıştır.**

Bu koşullardaki bir sağlık sisteminin salgın hastalık gibi ağır durumlarla başetmesi mümkün değildir. Bugün Türkiye’nin yaşadığı tablo da, bununla birebir aynıdır.

Sokağa çıkma yasakları, sağlık sisteminin bu işler acısı tablosunu değiştirmeyecektir. Hasta sayısı ne kadar az olursa olsun, eksik teçhizatla çalışan bir sağlık personelinin, soruna çare bulması mümkün değildir. Sokağa çıkma yasakları bir kenara bırakılarak, önce devletin kendi eksiklerini yerine getirmesi istenmelidir.

Açıktan ölmek mi, salgından ölmek mi?

Gözlerden gizlenen bir gerçek de, sokağa çıkma yasaklarının da, “evde kal” çağrılarının da işçi ve

emekçilerde bir karşılığı olmadığıdır.

Aydınlar, sanatçılar, patronlar evde kalabilirler. Düzenli bir geliri olan, aylık maaşında bir kesinti yaşanmayacak olanlar da... Bilişim sektörü gibi bazı alanlarda da evden çalışma mümkün olabilir... Evlerinde bilgisayarları, internetleri, film-belgesel arşivleri, kütüphaneleri vardır onların. Ama **toplumun büyük bir çoğunluğunun evde kalma lüksü yoktur. Zaten sokağa çıkma yasağında onlar “kapsam dışı”dır. “Canı kıymetli olmayan” kesimdir onlar.**

Sağlık sektörünü en başa yazıyoruz zaten. Bu dönemin en çok çalışanları onlar olacaktır.

Fabrikalarda çalışan işçilerin evde kalma-evden çalışma şansı yoktur mesela. Onlar her gün servise ya da metrobüse binerek fabrikalarına gitmek, virüse karşı önlem alınmamış koşullarda çalışmaya devam etmek zorundadır. İşçi sağlığı ve güvenliği konusu rutin zamanlarda bile dikkate alınmıyorken, salgına karşı patronların bir önlem alması ihtimali son derece düşüktür.

Sonra **“evde kalanlar”ın ihtiyaçlarını karşılamak üzere çalışanların** da işlerinde bir kesinti olmayacaktır. Market çalışanları, marketlerde satılacak ürünleri üreten-paketleyen-dağıtımını yapanlar, hazır yemek firmalarının çalışanları ve evlere servis yapan kuryeler, sucusu-tüpçüsü ile evlerin temel ihtiyaçların karşılayanlar, ekmek fırınları, toplu taşıma araçlarında çalışanlar, elektrik-su-doğalgaz-internet gibi altyapı hizmetlerinin aksamaması için 24 saat çalışanlar... Ev hizmetlerinde, çocuk bakımında çalışanlar...

Gazete çıkaran, televizyon programlarını hazırlamaya devam edenler... Temizlik başta olmak üzere belediye hizmetlerinde görev alanlar...

Bir de işten çıkartılanlar var tabii... **Salgın başladığından bu yana, hizmet sektörü başta olmak üzere çok geniş bir kesimde işten atılanlar söz konusu.** Mağazadaki tezgahlardan turizmle ilgili alanlara, lokantadan taksi-minibüs şoförlerine, özel okullardaki sözleşmeli öğretmenlerden fabrika işçilerine kadar, pek çok sektörde işten atılmalar can yakıcı boyutlara ulaştı. Zaten kayıtdışı çalıştığı için bu rakamlara girmeyenler de cabası... Bir kısmı şimdi İş ve İşçi Bulma Kurumu önlerinde kuyruktalar; işsizlik maaşı bağlatmak için ya da bu maaşı alamadığından yeni bir iş bulabilmek umuduyla...

Kira ve fatura ödeme konusunda

sıkıntısı-derdi olmayanların, banka kredilerinin kısılcacında boğulmayanların evde kalmaktan da, sokağa çıkma yasağından da korkusu yoktur. Onlar için kendi önlemlerini almak, belirlenen kurallara uymak, salgından korunmak kolaydır. Ancak **aldığı ücreti zaten yetmeyen, işe gidemezse bırakalım ay sonunda yapılacak ödemeleri, günlük yemeğini bile karşılayamayacak olan insanlar için hayat farklı akar. Açlıktan ölme korkusu ile salgından ölme korkusu arasında yapılan bir tercihtir onlarınki.** Ve genellikle açlıktan ölme korkusu salgını yener.

Sokağa çıkma yasakları bu insanların yaşamlarını çok daha fazla zorlaştıracak bir unsurdur.

Devletin umursamadığı, kendi üzerine düşen görevleri yerine getirmediği bir alan da burasıdır. Oysa, **salgın karşısında işçi ve emekçilerin temel yaşam ihtiyaçlarını güvence altına alan adımlar atabilir; bunlar da salgının yayılmasını durdurabilir.** Elektrik-su-doğalgazın salgın süresince ücretsiz olması, ücretsiz internet olanağının sağlanması, keza salgın boyunca işten çıkarmaların yasaklanması, fabrikalarda ve toplu çalışılan alanlarda işçi sağlığı önlemlerinin alınması, emekli aylıklarının artırılması, yaşlılara ek ödenek çıkarılması, okula gidemeyen küçük çocukların ebeveynlerinden birinin ücretli izinli sayılması gibi bazı kararlar açıklanabilir. Ve yandaşa hortumla aktarılan kaynakların çok küçük bir kısmıyla bütün bu koşullar yerine getirilebilir. Mesela köprü geçişlerinin “garanti ödemeleri”nin küçük bir kısmı bile ödenirse, işçi ve emekçilerin salgın karşısında yaşamlarını kolaylaştırmaya yetecektir.

Oysa **AKP hükümetinin salgın karşısında aldığı tek ekonomik önlem, patronları, özellikle de müteahhitleri korumayı amaçlayan bir pakettir. Bu pakette de işçilerin payına düşen tek bir kırıntı bile yoktur.**

Halk olmadan ülkeyi yönetmek

“Okullar olmasa Maarifi ne güzel yönetirdim” diyen Osmanlı yöneticilerine benziyor AKP hükümetinin tutumu. İnsanları evde kalmaya zorluyor, sokağa çıkma yasaklarına gönüllü hale getirmeye çalışıyor. Sokaklarda kimse olmazsa, ülkeyi de kolayca yönetecekler işte!

Cinayet işlendiğinde katili bulmak için **“bunda kimin çıkarı var”** diye bakarlar; bu salgından çıkar sağlayanlar da patronlar ve hükümetler...

En başta, salgın öncesinde tüm dünya ayaklanmalarla sarsılıyordu; bugün artık sokakta yürümek bile zorlaştı. Özellikle Ekim ayından bu yana Şili’den Lübnan’a, Hong Kong’tan Fransa’ya kadar, dünyanın dört bir yanında hak talepleriyle sokaklara dökülen ve herbiri, kendi ülkesinde hükümetleri-hatta bir bütün olarak sistemi ciddi biçimde tehdit eden kitleler bir anda buharlaştı. **Ayaklanmalarla başedemeyen devletler için, bu salgın bulunmaz bir nimet oldu.**

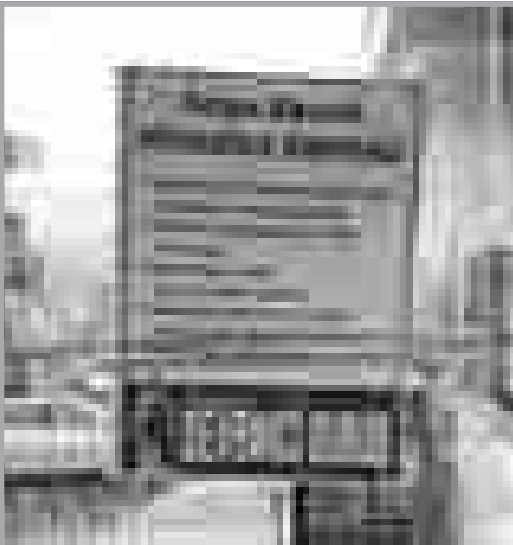
İkincisi, ekonomik kriz unutuldu. Salgın öncesinde en önemli gündem ekonomik kriz ve bunun etkileriydi. Tüm dünyada giderek derinleşen ekonomik kriz, işsizlikten hayat pahalılığına kadar her alanda büyük bir tepki oluşturuyordu. Şimdi ise salgın öylesine büyük bir tehlide dönüşmüş durumda ki, kriz konuşulmuyor bile. Yer yer, salgının krizi daha da derinleştireceği yönünde değinmeler oluyor, ancak bunlar hemen geriye itiliyor. Aslında bu durum burjuvazinin işine geliyor. Çünkü zaten ekonomik krizin nedeni aşırı üretimdir; üretilen mallar satılmayınca kriz patlak verir. Bu koşullarda patronların üretime devam etmesi de karlı değildir. Kriz başladığından beri, içindeki mallarla beraber yanan fabrika haberlerini peşpeşe duyar olmuştuk. Çünkü zaten satamadığı malın yanması, patron için bir zarar değildir; maliyeti sigorta tarafından karşılanır. **Kriz koşullarında işçi çıkarmak ya da işçileri daha ağır koşullarda daha ucuza çalıştırmak isteyen patronlar için de, salgın hastalık oldukça elverişli bir ortam sunmaktadır.** Küçük esnaf iflas ederken, orta kesimler büyük bir gelir kaybı yaşarken, büyük patronlar bu krizden de faydalanmanın bir yolunu bulacaktır.

Üçüncüsü, tüm kapitalist dünya için, yaşlı nüfus bir yükür. Üretken olmayan ama sağlık giderleri ve emeklilik hakları ile sistemden almaya devam eden bir yük! Salgın, asıl olarak yaşlıları etkilemekte, yaşlı nüfusu kırıp geçirmektedir. Salgının tahribatı ne kadar büyük olursa, salgın sonrasında dünya nüfusu o kadar gençleşecektir. Bu salgın, kapitalist sistemin önemli bir sorununu “çözmekte”dir.

Her yönüyle salgın, patronların-kapitalistlerin işine yaramıştır. Temel önemdeki sınıfsal sorunlar geriye itilmiş, tüm dünya salgına odaklanmışken patronlara da yeni kar alanları açılmıştır. Yeni ilaç-aşı-tıbbi malzeme üretimi, evde kalan insanların ihtiyaçlarını karşılayan sektörlerin büyümesi gibi...

Salgına karşı tek tek bireyler kendi üzerine düşeni yapmalı, önlemlerini almalıdır. Ancak devletin görevlerini yerine getirmesi, her türden bireysel önlemden daha önemli, daha belirleyicidir. Bu nedenle, **bu günün en önemli talebi, devletin sorumluluklarını yerine getirmesi, sağlık sistemini güçlendirmesi, salgından asıl etkilenen kesim olan işçi ve emekçilerin yaşam koşullarını düzeltmesidir.** Bir kez daha yineleyelim; devlet görevini yerine getirmediğinde, bireysel önlemler hiç bir işe yaramayacaktır.

22 Mart 2020 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

“Salgın küresel, mücadele sınıfsal” başlıklı Proleter Devrimci Duruş imzalı afişler, İstanbul’un çeşitli yerlerine asıldı. Afişlerde, salgın koşullarında devletin sorumluluğunda olan acil talepler şöyle sıralandı:

- Sağlık emekçileri için koruyucu önlemler alınsın, çalışma koşulları insani hale getirilsin!
- Elektrik, su ve doğalgazın bir miktarı ücretsiz olsun!
- Emekli aylıkları arttırılsın, yaşlılara ek ödenek çıkarılsın!
- Salgın boyunca işten çıkarma yasaklansın, işçilerin ücretleri ödenmeye devam edilsin!
- Patronlara değil, emekçiye bütçe!

Koronavirüs günlerinde işçi olmak

Televizyon programlarında aydınlar, sanatçılar sürekli olarak “evde kal” çağrıları yapıyorlar. Sabah programları artık evde vakit geçirmek, sıkılmamak için neler yapılabileceği, çocukların bu yeni düzene nasıl alıştıracakları vb. üzerine... Ünlülerin evde sıkılmamak için yaptıkları “aktiviteler”, haberlerin de önemli bir parçası...

Öyle bir tablo oluşturuluyor ki, sanki bugün kitlelerin en büyük sorunu evde sıkılmak. Oysa nüfusun önemli bir kesimi, “evde kal”amıyor. Her gün işe gitmek zorunda olan büyük bir kesim var. Yanısıra, yine önemli bir kesim de, ücretsiz izin ya da işten çıkarma ile karşı karşıya kaldığı için, evde “sıkılmak”tan daha ciddi sorunları söz konusu.

İşçiler “evde kal”amıyor

Bugün işçilerin temel sorunu, evde kaldıklarında hangi “aktivite” ile zaman geçirecekleri değildir. **İşçilerin önemli bir bölümü işe gitmeye devam etmektedir. Fabrikalar ve atölyeler çalışmaya-üretime devam ediyor.** İnşaat sektöründe, belediyenin altyapı hizmetlerinde, marketlerde, gıda sektöründe, paket serviste, kargo hizmetlerinde, çağrı merkezlerinde, kamunun belli kesimlerinde işçiler her gün işe gitmek zorundalar. Üstelik artık daha uzun saatler ve daha güvencesiz koşullarda çalıştırılıyorlar.

İşçi sağlığı ve güvenliği kurallarına dikkat edilmeyen bu alanlarda, salgın nedeniyle özel önlem alınması da söz konusu değildir. İşçilerin servis-çalışma-yemek alanlarında en basit önlem olan “mesafe ayarlaması” yapılmadan, yan yana bulunduklarına dair sayısız fotoğraf internete dolaşmaktadır. Koruyucu maskeler, dezenfektanlar bulundurulmadan üretime devam edilmektedir. İşçi ve emekçiler bir taraftan salgın karşısında “can korkusu” yaşarken, diğer taraftan bu koşullarda çalışmaya zorlanmaktadır.

Öte yandan, salgın bahanesiyle işten atılan, ücretsiz izne çıkartılan yığınlarca kişi var. **Güvencesiz çalışılan işyerlerinde doğrudan işten çıkarma yaşanırken, kolayca işten çıkartamayan patronlar, işçilere ücretsiz izin kağıtları imzalatmaktadır.** Zaten patronlar bu salgın koşullarını sömürüyü artırmak için bir fırsata çevirmiş durumda. Mesela Teknosa mağazalarını kapatan Sabancı Holding, Teknosa çalışanlarını Carrefoursa’da çalışmaya zorlamıştır. “İşten çıkarma olmayacak” diyen Sağlık Bakanı’na ait Medipol Hastanesi’nin çalışanları işten çıkarılmıştır. Hatta patronlar bir yana, devletin kendisi sözleşmeli öğretmenlerin çalışmadığı süre boyunca maaş ödemesini yapmayarak, fiili olarak “ücretsiz izin” uygulamaktadır.

TÜİK’in (Türkiye İstatistik Kurumu) yaptığı açıklamaya göre, 2019 yılında 932 bin kişi işsizler ordusuna katıldı. Şimdi ekonomik kriz, salgının yarattığı krizle birleşti. **Salgının sadece 2-3 ayda en az 1,5 milyon işçinin işsiz kalmasına neden olacağı, bu rakamın 2,7 milyona kadar çıkacağı bekleniyor.**

Salgın koşullarında işçilerin haklarını elde etmesinin tek koşulu direnmektir. Hükümetin burjuvazinin hükümeti olduğu ve öncelikle patronların çıkarları için kararlar alacağı unutulmamalıdır.

Bu kadar derin bir ekonomik kriz ve ağır işsizlik koşullarında, işçi ve emekçilerin “açlıktan ölmek” ile “salgından ölmek” arasında tercih yapması beklenmektedir. **Ve “evde kal” çağrısı bir orta sınıf konforu olmanın ötesine geçmemektedir.**

65 yaş üstü “virüs” müdür?

65 yaş üstü insanlar, salgın ile birlikte adeta “vebalı” muamelesi görmeye başladı. Alışverişe çıkan yaşlı kadının otobüse alınmaması, yaşlı adam ile alay edilmesi, bir başka yaşlıya polisin hakaretlerle bağırması görüntülerini izledik büyük bir acıyla. Zaten **kapitalizm koşullarında bir “atık” muamelesi gören, onyıllar boyunca sistemli biçimde toplumun dışına itilmeye çalışılan yaşlılara alay-hakaret etmenin bahanesi bu defa da virüs oldu.** “Biz onların sağlığını düşünüyoruz” bahanesiyle, yaşlılar toplumdan tamamen silinmeye çalışıldı.

Oysa 2019 yılı istatistiklerine göre, **Türkiye’de 65 yaş üstü 7 milyon 550 bin kişinin yaklaşık 1 milyonu çalışmayı sürdürüyor. Bu rakama kayıtdışı biçimde çalışanlar dahil değil.** Bir kısmı emekli olacak kriterleri yerine getiremediği için, önemli bir kısmı da emekli maaşı yetmediği için çalışmaya devam ediyorlar.

Şimdi bu çaresiz insanlar evlerine kapatılmış durumda. Salgın boyunca ne ile geçinecekler, nasıl yaşamlarını sürdürecekler belli değil. Hal böyleyken ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanacağına dair garanti verilmeden eve kapatıldılar.

Hem virüse hem de patrona karşı mücadele

Mersin’de bulunan Tekfen Holding’e bağlı Akgübre fabrikası, 28 Mart günü 130 işçisini 3 ay süreyle zorunlu ücretsiz izne çıkardı. Petrol iş sendikasında örgütlü işçiler fabrikayı terketmeme eylemine başladılar.

Hatay’da kurulu bir filtre fabrikasındaki işçiler, 26 Mart günü ücretsiz izne çıkarıldılar. Bunun üzerine 3 saat boyunca üretimi durduran işçiler, 30 Nisan’a kadar ücretli izin haklarını aldılar.

Salgın koşullarında da işçilerin haklarını elde etmesinin tek koşulu direnmektir. Hükümetin burjuvazinin hükümeti olduğu ve öncelikle patronların çıkarları doğrultusunda kararlar alacağı unutulmamalıdır. Tüm

halkın sağlığını tehdit eden ve en çok da işçi ve emekçilere darbe indiren salgına “çözüm” olarak 18 Mart’ta açıklanan paket patronların çıkarlarını gözetmektedir

“Ekonomik İstikrar Kalkanı” adı verilen ve Erdoğan tarafından açıklanan bu pakette, asıl kalkan sermayenin çıkarları için kurulmuştur. **Pakette sözü edilen vergi indirimleri patronlar içindir; asgari ücrete vergi indirimi yoktur.** Şirketlerin vergi, sigorta ve kredi borçları için erteleme ve kolaylıklar vardır; emekçilerin kredi borçları ve faturaları için bir kolaylık yoktur. “Evde kal” çağrısı yapılırken, **uçak biletlerinde KDV indirimi gerçekleştirilmiştir; ama bugün emekçilerin en önemli gideri olan elektrik-su-doğalgaz faturalarında ve gıdada KDV indirimi yoktur.** En büyük kolaylık müteahhitlere yapılmış, konut kredisi kolaylaştırılmıştır; işçi ve emekçilere dönük en küçük bir kolaylık ise yoktur.

En düşük emekli aylığının 1500 liraya çıkartılması ise, bin liranın altında aylık alan emeklilerin yıllardır ileri sürdükleri en temel taleplerinden biridir; ama bu bile asgari ücretin altında kalmaya devam etmektedir.

Garanti ödemelerine değil, işçiye kaynak

2020 yılı için devlet bütçesinden, köprü ve otoyolları işleten müteahhit şirketlere garanti ödemesi için ayrılan pay 8,3 milyar liradır. Yine 2020 bütçesinden şehir hastanelerini işleten şirketlere yapılacak ödeme miktarı 10,5 milyar olarak hesaplanmıştır. Bu tutarlara havaalanları için yapılacak garanti ödemeleri dahil değildir. Buna rağmen **salt otoyollar-köprüler ve hastaneler için bütçeden yapılacak ödeme 20 milyar liraya çıkmaktadır. Bu para ile 3 milyon işçiye 3 ay boyunca asgari ücretten maaş ödemesi yapılabilir.**

Diğer taraftan işsizlik fonunda biriken para miktarı 131 milyar liradır. Bu para, 15 milyon işçinin 3 ay boyunca asgari ücret almasını sağlayabilecek bir paradır.

Salgın boyunca en önemli talep, işten çıkarmaların yasaklanması, ücretli izin verilerek işçilerin “evde kal”masının sağlanması olmalıdır. Yanısıra, salgın boyunca işsiz kalan tüm kesimler için işsizlik parası ödenmelidir. Konut-taşıt ve tüketici kredileri, kredi kartı borçları ertelenmeli; elektrik-su-doğalgaz konutlar için ücretsiz hale getirilmelidir. Zorunlu olmayan işler için izin ya da uzaktan çalışma getirilmeli; işe gitmek zorunda olanlar için ise, çalışma ortamları salgın koşullarına uygun olarak, işçi sağlığı ve güvenliği gözetilerek düzenlenmelidir.

Tüm bunlar için özel bir kaynak yaratmaya gerek de yoktur; **müteahhitlere verilen garanti ödemeler, ya da zaten işçilerden kesilmiş olan işsizlik fonu, bunları karşılayabilecek durumdadır.** İşçi ve emekçilerin salgından etkilenmesini önlemek, hiç de zor değildir.

Tüm bunlar için özel bir kaynak yaratmaya gerek de yoktur; **müteahhitlere verilen garanti ödemeler, ya da zaten işçilerden kesilmiş olan işsizlik fonu, bunları karşılayabilecek durumdadır.** İşçi ve emekçilerin salgından etkilenmesini önlemek, hiç de zor değildir.

Bizimlesin Talat Yoldaş

Yoldaşımız Talat Sürer, 8 Mart günü evinde geçirdiği bir kalp krizi sonucunda hayatını kaybetti. Talat Yoldaş, 1 Mayıs 2015'te çekilen fotoğrafla hafızalara kazınmıştı.

43 yaşında aramızdan ayrılan Talat Sürer için, 9 Mart günü Gülsuyu Cemevi'nde bir tören düzenlendi. Ardından Şifa Mahallesi mezarlığında toprağa verildi. Mezarlıkta ailenin yaptığı törenin ardından, Talat'ın dostları ve yoldaşları ayrı bir anma gerçekleştirdiler. "Talat Sürer ölümsüzdür!" yazılı ve PDD imzalı bir pankartın açıldığı anmada, önce yoldaşımızın şahsında devrim şehitleri için saygı duruşu gerçekleştirildi. Saygı duruşu sırasında Adnan Yücel'in bir şiiri okundu. Ardından bir yoldaş kısa bir konuşma yaptı. Sloganlarla anma bitirildi.

Anmada açılan pankart, sonrasında Gülsuyu'nda Heykel meydanında duvara yapıştırıldı.

"Her ölüm erken ölümdür" der şair. Evet her ölüm erken ölüm olabilir. Fakat bir yoldaşın ölümü erkenin erkenidir. Hele ki, hayal ettiği gibi bir ölüm yaşamamışsa... Biliriz ki, sosyalizm için mücadele eden devrimciler, kavga alanlarında çarpışarak ölmeyi hayal ederler. Hayalin ötesinde, "ölüm gelirse kavga alanlarında gelsin" derler. Bu yüzdendir ki, bir kaza sonucu veya hastalık sonucu yitirdiğimiz yoldaşlarımız için, "ölüm adın kalles olsun" sözü-nü çok daha güçlü, çok daha yürekten söyleriz.

Talat yoldaşımızı bir kalp krizi sonucu kaybettik. 43 yaş dediğin nedir ki? Daha nice kavga yılları vardı önünde yaşayacak. Siz bakmayın onun 43 yaşına. Kafaca ve ruhen çok gençti. Çok hareketli, çok hızlıydı. Deyim yerindeyse 20'li gençlere taş çıkarırdı. Bu yüzden gençti. Ruhu gençti. Onun gençliğini en çok nerede görürdük? Eylemlerde, mitinglerde, pratik faaliyetlerde... Eyleme gelir gelmez hemen hızlı bir şekilde Proleter Devrimci Duruş yazılı önlüğü giyer, flamayı en yüksekte dalgalandırır. Çok sevdiğin önlüğün boş kalmayacak, bayrağın hep yükseklerde dalgalanacak yoldaşım. Sen bunu bilirsin zaten.

* * *

Yaşadığımız bu kapitalist sistem, işçi ve emekçilere yoksulluk, işsizlik, sömürü, iş cinayetlerinde ölüm ve adaletsizlikten başka ne verebilir ki? Hele hele yaşadığımız günlerde, savaşlarda ölümler, yığınlarca işsizlik, baskı, zulüm, hapishane.... İşte böylesi koşullardır insanı devrimci yapan. Kuşkusuz bazı insanlar bir ak-rabasının, arkadaşının devrimci olmasından; ya da şehit olmuş devrimci kahramanların yaşamlarından, yaptıklarından etkilenerek devrimci mücadeleye katılırlar. Ama en nihayetinde onları devrimci yapan koşullardır. Devrimci mücadele, bu sömürücü sisteme başkaldırıdır. Sömürünün olmadığı bir toplumsal sistemin getirilmesi içindir. Talat yoldaşımız da kapitalist sisteme duyduğu öfkeden dolayı devrimci saflarda yer aldı.

Bingöllü Alevi bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da doğdu. Ailesi yoksul yaşamdan kurtulmak ve daha iyi bir yaşam umuduyla 1965'lerde İstanbul'a taşınmıştı. Yoksulluk İstanbul'da da

ailenin peşini bırakmaz; kıt-kanat geçinirler. Yoksulluk koşulları, Talat yoldaşımızı da ilkokulu bitirir bitirmez çalışma hayatına sürükler. Fabrikalarda, inşaatlarda, kargo ve temizlik işlerinde, bulabildiği her işte çalışır. Erken yaşlarda devrimcilerle tanışır. Yüreği devrimcilerden yanadır. Eylem ve etkinliklere katılır.

Talat yoldaşla 2005 yılında tanıştık. Kısa sürede örgütlendi, saflarımızda yerini aldı, yoldaşımız oldu. Artık devrimci bir işçidir o. Girdiği işyerlerinde bu farkını gösterirdi. Bu yüzden patronlar tarafından sık sık işten atılırdı. İşçilerin beğenisini alırken, reformist-işbirlikçi sendikacıların tepkisini de üzerine çekirdi. UPS kargo işyerine sendikanın girmesinde önemli payı oldu. Fakat bürokratik-işbirlikçi sendikacılarla da kıyasıya tartışmalar yaşadı.

* * *

"En çok hangi özelliğiyle öne çıkar" diye sorulursa, Talat yoldaş tanıyan herkes "eylem adamı" der kuşkusuz. Ne de çok severdi eylemleri... Bir mitingde yüksek yere pankart mı asılacak; ilk akla gelen Talat yoldaş olurdu. O kısa ve zayıf bedeniyle, hızla tırmanırды yükseklerle. Zaten kendisi "şurası iyidir buraya pankart asalım" önerisiyle hazır gelirdi. İşareti alır almaz kaşla göz arasında pankart asılmış olurdu. Çatışmalı eylemlerde devleşirdi adeta. Gezi Direnişi'nin bütün süreçlerinde, yasaklı

niyle, hızla tırmanırды yükseklerle. Zaten kendisi "şurası iyidir buraya pankart asalım" önerisiyle hazır gelirdi. İşareti alır almaz kaşla göz arasında pankart asılmış olurdu. Çatışmalı eylemlerde devleşirdi adeta. Gezi Direnişi'nin bütün süreçlerinde, yasaklı

Taksim 1 Mayıs'larında yer aldı. Cesurdu. Hızına çok güvenirdi. Bu güveninde haksız da sayılmazdı. "Yoldaş yakalanacaksın" uyarılarımıza "onlar beni yakalayamaz, bana yetişemezler" diye cevap verirdi. Gerçekten de öyleydi. Düşmanın dibine kadar giderdi; "bu kez yakalanacak" diye endişelenirdik, ama yakalanmazdı. Yine çıkardı o ablukanın içerisinden.

Çatışmalı eylemlerde yaratıcıdır aynı zamanda. Mesela çöp konteynerinin arkasına saklanarak polisler doğru yürütürdü. Yürüyen çöp konteyneri! Tam polisler yaklaştığında elindeki taşı fırlatırdı üzerlerine. Çok yakınından gelen bu hamleye polisler çok şaşırırdı. Daha şaşkınlıklarını üzerlerinden atamadan, Talat yoldaş uzaklaşırdı oradan.

Yasaklı Taksim 1 Mayıs'larında polis ablukasını aşip Taksim Meydanı'na pankart açan yoldaşlarımızdan biriydi. Hem de iki yıl üst üste bunu gerçekleştirdi ve gözaltına alındı. Gözaltında da ifade vermeme geleneğini sürdürdü. Oturduğu emekçi semti Gülsuyu'nda, yapılan eylem ve etkinliklerin -bizim dışımızda gelişenler de dahil- neredeyse hepsine katıldı. Gülsuyu'nda yaptığımız ajitasyon-propaganda faaliyetlerini gören Gülsuyu halkı, "bunları Talat yapmıştır" derdi.

* * *

Ah be yoldaşım! Bu zalim sömürücü sistemi defetmek için katıldın sınıf kavgasına. Bizim ürettiğimiz değerlere el koyan bir avuç sömürücü tarih sahnesinden silmek, sömürünün olmadığı bir dünyayı, işçi sınıfının iktidarı olan sosyalizmi kurmak için atıldın, saflarımızda yer aldın. Ortadan kaldırmak için uğraştığımız bu kapitalist sistem, seni aramızdan aldı. Nasıl ki işçi ve emekçileri yoksulluk pençesinde bıraktıysa, seni de aynı yoksulluk ve sefaletin içerisine hapsetti. Yoksulluk ve sağlık sorunları nice işçinin, emekçinin hayatını aldı. En temel haklarımızdan biri olan ücretsiz-eşit-erişilebilir-anadilde sağlık hizmetleri, kapitalizmin kar hırsına kurban edilmiş durumda. "Paran kadar sağlık" politikasıyla yoksul emekçiler ölüme terk ediliyor. Sen de bu kar hedefli kapitalist sağlık sisteminin sonucunda aramızdan ayrıldın.

Bu sistem, erken vakitte fiziken seni aramızdan almış olabilir. Ama biliyorsun ki, aramızdasın, yüreğimizdesin, bilincimizdesin! Uğruna mücadelesini verdiğimiz devrim ve sosyalizm kavgamızda yaşayacaksın! Seninleyiz, bizimlesin!

Bir yoldaş

İdlib savaşında nereye kadar?

27 Şubat günü Suriye ordusu tarafından İdlib'deki TC ordusuna düzenlenen saldırıda, resmi rakamlara göre 33 askerin ölmesi, savaşı yeni bir aşamaya taşıdı. Bir taraftan savaş çığırtkanlığı yükseltirken, diğer yandan pazarlık masasında eli yükseltme amacıyla hamleler peşpeşe geldi.

“Pazarlık unsuru” olarak sığınmacılar

ABD ve AB emperyalistlerine güvenerek İdlib saldırısına başlayan Erdoğan, Suriye karşısında bu ağır yenilgiyi alınca, önce Avrupa'ya “hesap sorma” girişiminde bulundu. İdlib'de yalnız bırakılmasına karşılık, “biz de sığınmacılar için sınırları açarız, Avrupa'ya göndeririz” tehdidini savurdu.

Erdoğan bu tehdidi daha önce de savurmuş ve etkili olmuştu. Ancak her tehdit, sadece bir kere etkili olur. İlkinde hazırlıksız yakalanan muhatap, ikincisine hazırlıksız yakalanmamak için hazırlığını yapar. Bu konuda da böyle oldu.

İdlib'deki saldırının ertesi günü AKP'nin organizasyonuyla, farklı kentlerdeki Suriyeli, Afgan vb. sığınmacılar, otobüslere-minibüslere doldurularak Yunanistan sınırına taşınmaya başlandı. Başlangıçta sığınmacılar sınıra gitme konusunda çok istekli davranmayınca, sınırdaki sayı beklediklerinin çok altında kaldı. Ardından hapisteki sığınmacılar hapisten çıkartıldı, sokaktakiler toplandı ve götürüldü. Ve sanki Avrupa kapıları açmış, gelecek olan herkesi içeri alacakmış gibi bir hava yaratıldı.

Bunun üzerine yine bir insanlık dramı tablosu

çıktı ortaya. Burada az-çok düzenini kurmuş olanlar bile heveslendiler; çoluk-çocuk toplanıp, bir sırt çantasıyla yollara düştüler.

Bu arada **insan kaçakçılarına da gün doğdu.**

“Reis'ten haber gelince, biz de gereğini yaptık” diyen insan tacirleri, bugüne kadar gizli-kapaklı yaptıkları “iş”lerini açıktan yürütmeye başladılar. Botlara doldurulan onlarca insan, Çanakkale kıyılarından ya da Meriç nehrinden, ölümcül olduğunu bildikleri bu yolculuğa gönderildiler.

Oysa karşılarında bu defa hazırlıklı ve gelenleri almamaya kararlı bir Avrupa vardı. Yunanistan, kara sınırına asker yığıdı, denizdeki kontrollerini artırdı. Edirne sınırından çıkanlar, aradaki tampon bölgede mahsur kaldı. Aç-susuz, soğukta... Yanısıra Yunanistan askerinin gaz bombaları, saldırıları, tehditleri altında... Denizden adalara ulaşmaya çalışanların botları Yunan tekneleri tarafından çevrildi, geri dönmeye zorlandı. Bir biçimde karşıya geçmeyi başaranlar ise, karşı taraftaki asker ve siviller tarafından dövüldü, paraları-giysileri gaspedildi ve büyük çoğunluğu geri gönderildiler.

Bu insanlar göz göre göre ve acımasızca ölümüne gönderildiler. Neden? Erdoğan'ın masadaki pazarlık gücünü artırmak için...

Üstelik bir de sınıra “sayaç takmış” AKP. Yüz bin sığınmacının ülkeden ayrıldığını söylüyorlar büyük bir pervasızlıkla.

Gerçekten gidenlerin sayısı bu mudur

bilmiyoruz. Ama bunların bir kısmının, iki sınır arasındaki tampon bölgede yaşam savaşı verdiğini, bir kısmının tampon bölgeden geri dönerek sınır kapısının Türkiye tarafında beklemeye devam ettiğini; önemli bir kısmının ise çaresizlik ve hayal kırıklığı ile, geldikleri yere geri döndüklerini biliyoruz. İnsanların acıları bir kere daha siyasi hesapların malzemesine dönüştürülmüş durumda.

İdlib'de Türkiye ne arıyor

Suriye'nin çok önemli kentleri olan Halep, Şam ve Lazkiye arasında ulaşımı sağlayan M4 ve M5 karayolları, İdlib sınırları içinde cihatçı çetelerin kontrolü altındaydı bugüne kadar. Ve Suriye ordusu, İdlib'de öncelikle stratejik öneme sahip bu karayollarını ele geçirmeyi hedefliyor, Türkiye destekli cihatçılar da bunu engellemeye çalışıyorlardı.

Suriye bu karayollarını ele geçirdiği zaman, Türkiye'nin 12 kontrol noktasından büyük çoğunluğu, Suriye'nin kontrolündeki topraklarda kalmış oldu. Ve TC ordusu, onbinlerce cihatçı ile birlikte, karayollarını geri almak için savaşı şiddetlendirdi. Türkiye'den Suriye'ye silahların, tankların konvoylar halinde sevk edildiğini izledik günler boyunca. İdlib'deki bütün cihatçı çeteler, TSK

Moskova'da İdlib yenilgisi

Putin ile Erdoğan arasında 5 Mart günü yapılan toplantı, içeriğinden önce Putin'in kapısında 2 dakikaya yakın bir süre bekleyen Erdoğan görüntüleriyle gündemleşti. Bu görüntü, toplantının içeriğini de belli etti aslında.

Erdoğan hükümeti, açıklanan Moskova Mutabakatı'nı ısrarla bir “ateşkes taahhüdü”, bu yanıyla da Türkiye'nin başarısı olarak göstermeye çalıştı. Gerçekte ise, Rusya'nın çizdiği sınırların dışına çıkıldığında, çatışmayı da içeren bir tablo vardı bu mutabakatta. Rusya Türkiye'nin askeri güç kullanmasını engelliyor, kendisi ise cihatçılara karşı mücadeleyi sürdürme kararlılığını ifade ediyordu.

Yapılan görüşmede, Türkiye'nin öncelikli talebi olan eski sınırlara (TSK'nın gözlem noktalarının dışına taşan sınırlara) dönülmesi ihtimal dahilinde bile değildi zaten. Tersine M4 ve M5 karayollarında Suriye ve Rusya'nın hakimiyeti resmîyete geçirildi. Yanısıra otoyolun iki tarafında altı-şar km derinliğinde güvenli koridor oluşturulması, M4 karayolunda Türk-Rus ortak devriyesi başlatılması gibi maddeler yer aldı. Yeni sınır böylece çizilmiş oldu. Rusya'nın en çok önemsendiği M4 ve M5 karayolları konusundaki tartışma da ortadan kalktı.

Burada Türkiye yine ateşi eliyle tutmak zorunda kaldı. Mutabakatta

sözü edilen 6 km'lik güvenli bölgede, cihatçıların kontrolünde olan kasabalar var. Ve bu bölgede temizliğin yapılması görevi Türkiye'ye verildi, AKP hükümeti de bu görev için ek süre istedi. Bu arada Suriye ordusuyla oluşan yeni temas noktalarına yüzlerce askeri araç göndermeye, buralarda askeri yığınak yapmaya çalıştı.

Ortak devriyeler ise başladığı gün durduruldu; yeniden ne zaman yapılacağı belirsiz. Bu arada TSK'nın artık neyi gözlediği belli olmayan “gözlem noktaları” Suriye ordusu tarafından kuşatılmış şekilde beklemeye alındı. Bir taraftan Erdoğan yönetiminin bu başarısızlığını gizlemek amacıyla, bir taraftan da koronavirüs salgınının etkisini artırmasıyla, İdlib'de ortaya çıkan bu çıkışsız tablo gündemden düşürüldü.

ile birlikte Suriye'ye karşı savaştılar. **Cihatçı çeteler ile Türkiye arasındaki işbirliği öylesine açıktı ki, Türk tanklarının içinde, kolunda IŞİD amblemi bulunan sakallı adamların olduğu fotoğraflar yeraldı basında.**

Türkiye bütün gücüyle yüklendiği bu savaşta 27 Şubat günü stratejik öneme sahip Serakip kasabasını Suriye'den geri alınca, aynı gün Suriye ve Rusya'nın da misillemesi geldi. Resmi rakamlara göre 33, Hatay'dan gelen haberlere göre çok daha fazla sayıda askerin öldüğü bu saldırı, İdlib savaşının önemli kırılma noktalarından biri oldu.

Erdoğan'ın ilk hamlesi, Avrupa'dan ve ABD'den yardım istemek oldu. Ancak iki taraftan da Türkiye'ye destek ve Suriye'ye kınama haberleri gecikmeli geldi. Bu arada Erdoğan'ın "sığınmacı kartı" da, Türkiye'nin insan hakları ihlalleri listesine eklenen bir unsur olmaktan öteye gitmedi.

Aslında **ABD, her aşamada Erdoğan'a destek açıklaması yapıyordu. Ancak bunun fiili-askeri bir destek olmayacağını da her aşamada belirtti.** ABD'den iki temsilcinin görüşmeler için Türkiye'ye geldiği 3 Mart günü bile, görüşmelerden önce "ABD'nin İdlib için Türkiye'ye hava desteği sağlamayacağı", Patriot füze sistemlerinin Suriye sınırına konuşlanması ve benzeri taleplerin karşılanmayacağı açıklaması geldi.

ABD'ye güvenerek Rusya ve İran'la savaşa tutuşan Erdoğan, bir kere daha ortada kaldı.

Ama bu arada çok önemli bazı gelişmeler de yaşandı. **Kıbrıs'tan buyana Türkiye'nin "başka bir ülkenin ordusuna karşı", bir defada en büyük askeri kaybı, 27 Şubat günü yaşanan saldırıda gerçekleşti. Suriye ordusuna ait iki uçak düşürüldü; böylece 2011'den sonra Suriye ordusu ilk defa iki uçağını birden kaybetti.** TC ordusu, Suriye'de ilk defa İran destekli Hizbullah güçleriyle savaştı ve Hizbullah'a kayıplar verdirdi. Bu nedenle Hizbullah intikam yeminleri etti. Stratejik öneme sahip olduğu için saldırıların en çok yoğunlaştığı yer olan ve Türkiye ile Suriye arasında iki defa el değiştiren Serakip kasabasına, 2 Mart günü Rus askeri-polisi yerleşti. Böylece Rusya, İdlib'de Türkiye'ye çok net bir sınır çekmiş oldu.

Bu fiili tavırların yanısıra, tehditkar açıklamalar da peşpeşe geldi. İran "sabrımızı zorlamayın" derken, Putin "kimseyle savaşa girme niyetimiz yok, ama öyle koşullar yaratacağız ki, kimse de bizimle savaşa girmek istemeyecek" açıklamasını yaptı. Ardından 2 Mart günü yine Rusya, "TSK bölgede yeni bir askeri harekate girmesin" tehdidini savurdu.

Erdoğan Rusya'dan ne isteyecek

ABD, Suriye topraklarında Rusya ile doğrudan savaşa girmeyecektir. Bu süreçte Erdoğan ile yakın temas içinde oldu; ancak Erdoğan'ın bugüne kadar ki pratiği, ABD'nin ona güvenmesinin önündeki en büyük engel.

Bu koşullarda geriye kalan, Türkiye ile Rusya'nın yapacağı anlaşmanın şartları oldu.

İdlib, Türkiye için Suriye'den çıkışın başlangıç noktasıdır; yani İdlib'in arkasından Afrin, Cerablus ve Tel Abyad'a da sıra gelecek. Bu

biliniyor. Bu nedenle Erdoğan mümkünse İdlib'den çıkmamak, çıkmak zorunda kalırsa da karşılığında bir şey almak istiyor. Onlarca askerin öldüğü, binlerce mültecinin insanlık dramı yaşadığı son günlerin tablosunun asıl nedeni bu.

Bu süreçte Rusya ile temaslar hiç kesilmedi zaten. Ancak Erdoğan, İdlib karşılığında Kobane'yi isteyip, buradan dayatınca görüşmelerden bir sonuç alınamadı. Erdoğan'ın Kobane'yi istemesinin bir nedeni stratejik; Kobane'yi alınca hem Fırat'ın iki yakasının kontrolünü ele geçirmiş, hem de Tel Abyad'a kadar uzanan hattı tamamen almış olacak. Ancak Kobane asıl olarak Kürt halkı ile psikolojik savaş unsuru olarak isteniyor. Kobane, Kürt halkının bütün gücü ve benliğiyle savunduğu, bu direnişe tüm dünyanın destek verdiği, Erdoğan'ın "Kobane düştü düşecek" sözleriyle bu direnişe karşı beklentisini ve öfkesini ifade ettiği, IŞİD'e karşı ilk zaferin kazanılarak IŞİD'in durdurulduğu yer. Dünya halklarının gözünde bir sembol Kobane. Ve Erdoğan bu sembolü hem ele geçirmek, hem de yoketmek istiyor. Bu küçük kasaba öylesine önemli ki, karşılığında bütün İdlib'den, hatta daha fazlasından vazgeçmeye hazır.

Ancak Rusya da, aynı gerekçelerle Kobane'yi Erdoğan'a vermeyi reddediyor. Keza şu dönemde YPG ile daha yakın temas halindeler; hatta Halep'in batı kırsalını YPG ile Suriye ordusunun birlikte temizlediği haberleri duyuluyor. Bu nedenle Kobane, pazarlık masasından kaldırılmış durumda.

Şimdi **5 Mart'ta Rusya'da yapılması planlanan Erdoğan-Putin görüşmesinde, Erdoğan'ın elinde başka talepler var.** Diploması diline uydurulmuş bu taleplerin herbiri, Erdoğan'ın gerçek niyetlerini açıklıyor. İdlib'de Soçi Mutabakatı ile uyumlu sınırlarda ateşkes ilanı (belirlenmiş böyle bir sınır yok aslında, Erdoğan Suriye ordusunun geri çekilmesini istiyor), insani yardım kanallarının açık olması (ölen-yaralanan TSK askerleri ile cihatçı çete mensuplarının Türkiye'ye sevkياتının serbest yapılması), Şam-Halep-Lazkiye arasındaki M4 ve M5 karayollarında Türkiye ile Rusya'nın ortak devriye yürütmesi (bu karayollarında Rusya ve Suriye hakimiyeti sağladı bile), ılımlı muhalifler dışında kalan silahlı unsurların tasfiyesi için "gerçekçi" bir yol haritasının belirlenmesi (cihatçı çetelerin varlığını sürdürmesi)...

Suriye'de 33 askerin ölüm haberinin geldiği günden bu yana, artık bu sürecin Erdoğan'la yürütülemeyeceği yönündeki

konuşmalar arttı. 9 yıllık savaşın tümünü, işgal hedefleri-hırsları ile Rusya'yla anlaşma zorunluluğu arasında yalpalayarak geçiren Erdoğan'ın yine yalpalama sürecinde olduğu ortada.

Üstelik iki ayrı noktada, uluslararası meşruiyeti de olmadan hareketi sürdürmeye çalışıyor. Bir taraftan Türkiye'deki sığınmacıları yasadışı göçe zorluyor ve ölüme sürüklüyor. Diğer taraftan, imzaladığı anlaşmalara rağmen bugüne kadar cihatçı çetelere tek bir kurşun bile sıkmadan, bugün Suriye'nin resmi-meşru hükümetine karşı savaşıyor.

İki durumun da sürdürülemez olduğu açıktır. Putin ile 5 Mart günü yapılacak toplantıda, bu tablo bir kere daha yüzüne çarpacaktır. **Toplantıda Rusya'nın İdlib'de M4 ve M5 karayolunu güvence altına aldıktan sonra, Türkiye sınırına yakın küçük bir bölgeyi, tampon bölge olarak Türkiye'ye bırakabileceği, Erdoğan'ın da bunu kabullenmek zorunda kalacağı tahmin ediliyor.**

Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin pazarlıkları bir yana, bu savaş bir an önce son bulmalıdır. Türkiye bir an önce İdlib'i ve Suriye topraklarında işgal ettiği her bir karıştı terketmelidir.

3 Mart 2020 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Çanakkale'de maden işçileri direndi, kazandı

Çanakkale'nin Yenice ilçesinde bulunan NESKO madenciliğe bağlı bakır madeninde çalışan işçiler, 26 Şubat günü kendilerini maden ocağına kapatarak eyleme başladılar.

İşçiler çalışma koşullarının kötü olduğunu, işyerinde işçi sağlığı ve güvenliği için hiçbir önlem alınmadığını, buna karşılık kendilerinin Devrimci Maden-iş sendikasında örgütlendiklerini belirttiler. Sendikaya üye olduktan sonra patronun baskısının arttığını, sendikadan istifa etmedikleri koşullarda ücretlerinin ödenmeyeceği konusunda tehdit edildiklerini anlattılar. Bu tehditlere rağmen geri adım atmadıkları için 11 arkadaşları işten atıldı.

Bu koşullarda işçiler, atılan 11 arkadaşlarının geri alınması, 4 aydır birikmiş maaşlarının ödenmesi, çalışma koşullarının düzeltilmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin alınması talepleriy-le direnişe başlayıp kendilerini maden ocağına kapattılar.

Hakları için eylemlerini sürdüren işçilerin direnişleri 7'inci gününde zaferle sonuçlandı. DİSK'e bağlı Dev-Maden-Sen'den yapılan açıklamada, Yenice Kaymakamı ve Çanakkale Valisi'nin verdiği söz üzerine, direnişin kazanımla bitirildiğini açıkladı.

Tüm dünya ve ülkemiz, 2020 1 Mayıs'ı'na koronavirüs salgını ile giriyor. Antartika dışında salgın tüm kıtaları sarmış durumda. Hemen her ülkede karantina uygulanıyor, sokağa çıkma yasakları konuyor, çeşitli kısıtlamalar getiriliyor.

Başta ekonomik kriz olmak üzere birçok sorun altında kıvranan burjuvazi, salgını fırsata çevirmeye çalışıyor. İnsanlar can derdine düşmüş iken, onlar kar peşindeler. Salgın bahanesiyle kolayca işçi çikarıyor, ya da “ücretsiz izine” gönderiyorlar. Böylece az işçiyle çok iş yaparak azami karı elde etmeye çalışıyorlar. Ayrıca krizin asıl sebebi bizzat kendileri değilmiş gibi, salgının üstüne yıkmanın hesaplarını yapıyorlar. Şimdiden o tür demagojilere başladılar bile.

Öte yandan **krizle birlikte artan işçi-emekçi eylemleri de son buldu. Salgından dolayı rahatlıkla sokağa çıkma yasağı koyabiliyorlar.** En son Mart başında Sarı Yelekliler eylemlerine devam edince, Fransa hükümeti arka arkaya yasaklar çıkardı. Giderek radikalleşen işçi-emekçi eylemleriyle sıkışan burjuvazi ve onun hükümetleri, salgınla birlikte rahat nefes aldı. Hem eylemleri bitirdiler, hem de normal koşullarda yapamayacakları işçi kıyımları ve yoğun sömürü ile krizin yükünü işçi ve emekçilerin sırtına bindirdiler.

Dünya burjuvazisinin genel yaklaşımı böyleyken, ülkemizde daha vahim bir tablo var. Koronavirüs salgını Çin'de Aralık ayında ortaya çıktığı halde, Türkiye'de hiçbir hazırlık yapılmadı. Dahası umreye gidenlere izin vererek, geldiklerinde karantinaya almayarak, ülkenin dört bir yanına yayılmasına yol açtılar. Uzunca bir süre Cuma namazlarını kıldırıldılar. Ayrıca başta maske ve eldiven olmak üzere sağlık malzemeleri yetersizdi. Sağlık çalışanları bile bu temel malzemelere sahip değildi. Kısacası tam bir vurdumduymazlık sözkonusuydu.

Asya'dan Avrupa'ya virüs her yana yayılmışken, uzunca bir dönem Türkiye'de varlığını inkar ettiler. **Ne zaman ki, IMF koronavirüse mazur kalan ülkelere 50 milyar dolar yardım yapacağını açıkladı; Sağlık Bakanı gece yarısı bir basın toplantısı düzenleyerek koronavirüsün ülkeye girdiğini söyledi.** Oysa aylar öncesinden koronavirüs yayılmıştı, bu şikayetlerle hastanelere başvurulmuş, ölenler olmuştu. Ancak bunların sayısı bilinmiyordu; çünkü kayıtlara “zatürre” olarak geçirildi.

Koronavirüsün varlığı açıklandıktan sonra da, “evde kal” çağrılarının ötesinde bir şey yapmadılar. “Salgın paketi” olarak sundukları ise, başta mütahitler olmak üzere patronlara yeni kıyaklardı. **Kendileri saraylarda-köşklerde, en korunaklı yerlerde ve her tür sağlık hizmeti altında yaşamlarını sürdürürken, işçi ve emekçiler yine en sağlıksız koşullarda çalışmaya devam etti, ediyor...** Sanki virüs, işçi ve emekçilere dokunmuyormuş gibi, “evde kal” çağrıları onları kapsamıyor.

Bütün bu gelişmeler, 2020 1 Mayıs'ının salgın bahanesiyle dünyada ve ülkemizde fiilen yasaklanacağı ihtimalini güçlendiriyor. Burjuvazi ve

onun hizmetindeki hükümetler, bu durumu bir fırsat olarak görüp işçi ve emekçilerin bayramını kutlamasını engellemek isteyecektir. Elbette bunu başarabilmeleri, asıl olarak işçi sınıfının ve onların öncülerinin, kitle örgütlerinin tutumuna bağlı.

1890'dan bugüne 1 Mayıs, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak tüm dünyada kutlanıyor. 8 saatlik işgünü için mücadelenin bir sembolü olarak işçi ve emekçilerin kendilerine “bayram” ilan ettikleri uluslararası bir gün... *“8 saat çalışma / 8 saat dinlenme / 8 saat uyku / Bunu başaracağız”* diyerek marşlar yaptıkları ve bu uğurda büyük bedeller ödeyerek haklarını kazandıkları bir gün...

Ülkemizde de Osmanlı döneminden TC'nin kuruluş yıllarına dek uzanan bir geleneği var. **Bütün yasaklara, engelleme girişimlerine rağmen 1 Mayıslar kutlanmış. Bazen yakaya takılan kırmızı bir karanfil, bazen fabrikada okunan bir bildiri, bazen şalterlerin inmesi ve alanlara çıkılması biçiminde, ama mutlaka bir yol bulunmuş.** Provokasyonlara, katliamlara, kitlesel gözaltı ve tutuklamalara rağmen, işçi ve emekçiler, komünist ve devrimciler, 1 Mayıs'ı kutlamaktan vazgeçmemişler.

'77 1 Mayıs'ından itibaren de Taksim, “1 Mayıs alanı” oldu. Gerek İstanbul'un en merkezi yeri olması, gerekse '77 1 Mayıs'ında yaşanan provokasyon ve 38 kişinin katledilmesi, Taksim'i 1 Mayıs'la özdeşleştirdi. Ve yıllarca Taksim yasağına rağmen, kitleler 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak için büyük mücadeleler verdiler. Bunun sonucu olarak 2010 yılında hem 1 Mayıs yasalaştı ve “ücretli izin günü” oldu, hem de Taksim, 1 Mayıs gösterilerine açıldı.

Üç yıl üstüste gerçekleşen yasal Taksim gösterilerine milyonlarca kişi katıldı, işçi ve emekçiler taleplerini haykırdılar. Her geçen yıl katılımın artması, kitlelerin emperyalizme ve faşizme öfkelerini daha radikal biçimlerde ortaya koymaları egemenleri ürküttü. AKP hükümeti, önce Taksim alanını inşaata çevirerek engellemeye kalktı; ardından her yıl Taksim ve çevresini kuşatarak, İstanbul çapında fiili sıkıyönetim ilan ederek, Taksim yasağını sürekli hale getirdi.

Fakat kitlelerin 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama isteğini ve iradesini kıramadılar. Her 1 Mayıs'ta, Taksim ve çevresi çatışmalara sahne oldu. Taksim'in dört bir yanını kuşatan kitleler, polisin her saldırısına direnerek, yeniden yeniden toplanarak bu yasağı tanımadıklarını ortaya koydular. Taksim'e çıkmayı başaranlar da oldu, gün boyu çevresinde eylem koyanlar da...

Sonuçta **ne 1 Mayıs'ın işçi ve emekçilerin bayramı olarak kutlanmasını engelleyebildiler; ne de Taksim'in 1 Mayıs alanı olduğu gerçeğini ve kitlelerin yasağına rağmen ona sahip çıkma iradesini kırabildiler...**

130 yıllık bir geçmişe sahip, her tür engele, yasaklamaya rağmen dünyada ve ülkemizde kutlanmasının durdurulmadığı enternasyonal bir günü, salgın da durduramaz. **Önceki yıllardaki gibi kitlesel miting ve gösteriler yapılamazsa da, koşullara uygun kutlama biçimleri mutlaka**

Her koşul altında

1 MAYIS!

bulunur. Sokağa çıkma yasaklarının bulunduğu yerlerde bile, belirlenen bir saatte balkonlara çıkıp tencere tava çalmak, “Yaşasın 1 Mayıs” sloganı ve 1 Mayıs marşı söylemek, o gün evlere kırmızı bayrak asmak vb. çeşitli yöntemler uygulanabilir. **Kısmi yasakların olduğu yerlerde ise, korunaklı bir biçimde grupsal bir araya gelmeler olabilir, belli merkezlere pankartlar asılabilir vb...**

Bugün salgına rağmen **işçilerin fabrikalarda, atölyelerde çalışmaya; toplu yemekhanelerde birarada yemek yemeye; servislerle işe gitmeye devam ettiği koşullarda, 1 Mayıs'ı kutlamanın uygun biçimleri mutlaka bulunacaktır.**

Önemli olan, her koşul altında Mayıs'ı kutlama iradesini ortaya koymaktır. Onun için **başta sendikalar olmak üzere, emekten yana olan tüm örgütler, salgın koşullarında 1 Mayıs'ı nasıl kutlayacaklarını şimdiden belirlemeli ve bunu kitlelere duyurmalıdır.** Hükümetlerin 1 Mayıs yasağını tanımayacaklarını ilan etmeli, kendi önlemlerini alarak 1 Mayıs'ı mutlaka kutlayacaklarını bildir-melidir.

Koronavirüs salgının ortaya çıkması ve sonrasında yaşananlar, emperyalist-kapitalist sistemin yarattığı bir sonuçtur. Emperyalistlerin kendi

aralarındaki çelişkilerden dolayı (Çin-ABD rekabeti) bir “biyolojik silah” üretmiş olabilirler. Ya da bir “nüfus azaltma” yöntemi olarak piyasaya sürülmüş olabilir. Ki bugüne dek böyle yöntemleri kullandıklarını biliyoruz. Veya bir kaza sonucu yapan ülkenin elinde patlamış, onu vuran bir silaha dönüşmüş olabilir. Bunların hepsi mümkündür.

Diğer yandan kapitalizmin azami kar hırsı doğayı yok etmekte, ekolojik dengeyi sarsmakta ve birçok hastalığa zemin hazırlamaktadır. Son yıllarda kuş gribi, domuz gribi gibi isimler altında salgınlar hız kazanmıştır. İklimler değişmekte, deprem, sel gibi doğa olaylar, felaketlere yol açmaktadır. Koronavirüsün de hızlı kentleşme, yokedilen ormanlar, orada yaşayan canlıların etrafa yayılmasından çıktığı söylenmektedir.

Her halükarda **bu virüsün müsebbibi, emperyalist-kapitalist sistemdir. Hal böyleyken salgının sonuçlarını emekçi halk çekmektedir.**

“Virüs zengin-yoksul tanımıyor” lafı, koca bir yalandır. Es kaza bir-iki zengine bulaşması, bu yalanı haklı çıkarmaz. Bu tür örnekler hem istisnadır, hem de onların tedavi olanakları ile yoksullarınki asla bir ve aynı değildir. Ölenlerin büyük çoğunluğu yine yoksul halk olacaktır. Yaşamayı başa-

ranlar ise ağır çalışma koşulları altında ya meslek hastalıklarına yakalanacak ve yavaş yavaş ölecekler; ya da bir iş cinayetine kurban gidecektir.

Kısacası bu düzen işçi ve emekçiye ağır sömürü ve ölüm dışında birşey sunmamaktadır.

Salgında ölmeye de, bu koşullarda çalışmaya da karşı çıkmalıyız.

Salgını bir fırsata çevirmek isteyen burjuvazi, bir yandan işçi kıyımı ve “ücretsiz izin”lerle, diğer yandan hak gasplarıyla daha ağır sömürü koşulları dayatıyor ve krizin yükünü işçi-emekçilerin sırtına yıkmaya çalışıyor. Erdoğan yönetiminin salgınla birlikte ilk yaptığı şey, patronlara yeni kredi olanakları sunmak, zararlarını karşılamak, işçilerin ise sendika ve grev hakkını gaspetmek oldu. **Aile ve Çalışma Bakanı, salgın boyunca sendikal faaliyeti durduran (işyerlerine sendika getirmeyi, toplu sözleşme ve grevi engelleyen) bir genelge yayınladı.**

Bu saldırılara boyun eğilemez!

Sendika ve grev hakkı başta olmak üzere hiçbir hakkın gaspedilmesine izin verilemez. Nitekim **İtalya işçi sınıfı salgın koşullarında çalışmayı reddedererek belli saatlerde işi durdurdular. Dünyanın pek çok yerinde işçiler bu duruma tepki gösteriyor ve eyleme geçiyor. Türkiye'de de bunun örnekleri yaşanmaya başladı.**

Sağlık, temizlik, gıda gibi hayati işkolları dışında tüm işyerleri salgın boyunca kapatılmalı, bu yerlerde çalışanlar içinse, her tür korunma tedbiri alınmalıdır. İşten çıkarmalar yasaklanmalı, bütün izinler ücretli hale getirilmelidir... Bunlar en temel ve yaşamsal taleplerdir.

Salgın koşullarında işçi ve emekçilerin talepleri tüm dünyada ortaklaşmış durumda. **Bu taleplerle mücadeleyi yükseltmeli, fiili grevlerle burjuvaziye bu talepleri karşılamaya mecbur bırakmalıyız. Salgının ve krizin faturasını ödemeyi reddetmeli, burjuvazinin salgını fırsata çevirmesine izin vermeliyiz.**

Sonuç olarak 2020 1 Mayıs'ı, salgına karşı mücadelenin öne çıktığı bir gün olacak. Sadece işçi sınıfının salgın koşullarında karşı karşıya kaldığı sorunlar bakımından değil, hastalık üreten bu sisteme son vermek için de ayağa kalkmalı, ezilen-sömürülen tüm kesimlere umut olmalıyız.

Emperyalist-kapitalist sistem, insanlığa hastalık, savaş, kriz ve hepsinin toplamında ölüm dışında birşey sunmuyor. Esasında tüm canlılara düşman olduğunu her geçen gün daha net biçimde gösteriyor. İnsanın insanı sömürmediği, doğa ile uyum içinde yaşanan savaşsız-sömürsüz bir

*Uyan artık uykudan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hıncımız volkan
Bu ölüm dirim kavgası
Yıkalım bu köhne düzeni
Biz başka alem isteriz
Bizi hiçe sayanlar bilsin
Bundan sonra herşey bizim*

*Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık*

*Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan
Bizleri nasıl kurtarır
Bizleri kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır
İsyan ateşini körükle
Zulmü rüzgarlara savur
Kollarımın bütün gücüyle
Tavı gelen demire vur*

*Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık*

*Hem fabrikalar hem de toprak
Her şey emekçinin malı
Tufeyliye tanımayız hak
Dünya emeğin olmalı
Cellatların döktükleri kan
Birgün onları boğacak
Bu kan denizinin ufkundan
Kızıl bir güneş doğacak*

*Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık*

dünya özlemi giderek artıyor.

1 Mayıs proletarya enternasyonalizminin en somut biçimde gösterildiği bir gündür. **2020 1 Mayıs'ı'na işçi ve emekçiler tüm dünyada aynı sorunları yaşayarak, aynı talepleri yükselterek giriyor. Salgın bahanesiyle egemenlerin 1 Mayıs'ı engelleyemeyeceğini hep birlikte gösterelim!** İnsanlığın çaresiz olmadığını, işçi sınıfının kendisiyle birlikte tüm insanlığı ve canlıları kurtaracak yegane sınıf olduğunu bir kez daha ortaya koyalım!

Her koşul altında 1 Mayıs'ı ruhuna uygun biçimde kutlayalım! Ve bu günü burjuvaziye dar edelim!

**Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!
Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!
Yaşasın 1 Mayıs!**

“Ağacın Köklerinden Biri” Kutup Yıldızı belgeseli Paris’te gösterildi

3 yıl önce, zor koşullar içinde birçok belge ve dokümandan yoksun olarak hazırlanıp, ülkede çeşitli festivallerde de gösterime sunulan, “Ağacın Köklerinden Biri” Kutup Yıldızımız Mehmet Fatih Öktülmüş’ün hayatını, düzene karşı örgütü mücadele ruhuyla birleşen ihtilalci komünistin kişiliğini, özden koparmadan belgeselleştirerek yarınlara taşıyan, yapımcıların kolektif emek ürünü bir yapım.

Belgeselin gösteriminin Avrupa’da yapılması için attığımız adımlar çerçevesinde ilk olarak İsviçre’nin Basel şehrinde, dost bir siyasi kurumun derneğinde gösterimi gerçekleştirdik.

41. Kuruluş yıldönümü nedeniyle ve yine kuruluş ayı olan Şubat ayı ve sonrasında Fransa ve diğer ülkelerde de belli tarihlerde gösterim kararı almıştık. Bu anlamda 15 Şubat 2020 tarihinde Fransa’nın Paris şehrinde gösterimi gerçekleştirdik.

Paris Komünü gibi, dünya proletaryasının mücadelesine ışık olan ve tarihinde bir çok barikat savaşları ve direnişlere sahiplik yapan Paris, bu sefer yoldaşımızın belgesel gösterimine tanıklık yaparak yoldaşlara ve dostlarımızla buluşacaktı. Belgesel içeriğiyle, gösterildiği yerlerde övgüye tabi tutulmuştu. Bu buradaki çalışmalarımıza da ayrı bir moral motivasyon yükledi. Çalışmayı yürütecek yeterli kadro ve güçlerden yoksun olmamıza karşın, çalışmanın kolektif olması için yoğun çaba içine girdik. Yer temini için kurumlar ve dostlarımızla temasa geçtik. Gösterim tarihinin hem ülkeden gelecek misafirlerin koşullarına uygun olması hem de burada başka kurumların etkinlikleriyle çakışmasına uygun olması gerekiyordu.

Tarih ve yer konusu netleşince, hazırladığımız afişleri Türkiyeli ve Kürdistanlıların yoğun olarak yaşadıkları semt ve işyerlerine asılmasıyla hızlanan çalışmalarımız, sosyal medya araçlarının

kullanımıyla çok daha geniş alanlara ulaştı. Çalışmamızı bazı dost kurumlar kendi sayfalarında paylaşarak katkılarını sundular. Belgesel gösterimi öncesi gösterilmek için şehitlerimiz, PDD ve Devrimci Sendikal Birlik çalışmalarımızdan derlediğimiz kısa bir slaytı, dost bir kurumun taraftarlarıyla hazırlayarak, devrimci dayanışmanın en güzel örneklerini yaşadık. Bir diğer dostumuz, gösterim gününün ilk saatlerinden itibaren misafirlerimize sunulmak için yemek hazırlama işinde sorumluluk aldı. Bir başka dostumuz da güleç yüzüyle çay ve kahve servisini üstlendi. Başlangıçtan itibaren, Türkiye’den gelen misafirlerimizle buradaki arkadaşlarımız hoş bir sohbet ortamını paylaştılar. Eski ve yeni kuşaktan dostlarımızın yanısıra, kadınların, özellikle genç kadınların olması bizim açımızdan ayrı bir mutluluktu.

Salonu, şehitlerimizin resimleriyle diğer devrimci yapıların şehit resimlerinin içiçe olmasına özen göstererek derleyip düzenlemiştik. Gösterimin başlamasıyla birlikte duygulu dakikalar yaşandı; kimi dostlar gözyaşlarına hakim olamadılar. Hemen hemen dolan salon, sınıfsız-sömürsüz bir dünya için yürütülen bu kavgada, ülkemiz ve dünyamızda şehit olan tüm devrim şehitlerimizi anmak için yumruklar havada saygı duruşuna davet edildi. Saygı duruşu

sırasında bir yoldaş gür sesiyle okuduğu “Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek” şiiriyle, tarihimize ve Mezopotamya tarihine ışık ve ses olan, şimdi bedenlen aramızda olmayan şairimiz Adnan Yücel de hemen yanıbaşımızdaydı. Saygı duruşunun ardından, Nevin Berktaş açılış konuşmasını yaptı ve belgeselin gösterimi başladı.

Belgesel başından sonuna kadar pürdikkat izlendi. Ardından senarist, belgeselin hazırlanış sürecini anlatan bir konuşma yaptı. Ardından izleyici kurumlar ve dostlar, belgesele ve döneme ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eden konuşmalar yaptılar. ADHK adına konuşan dostumuz, süreç ve görevleri ifade eden konuşmasını, Fatih yoldaşla hayatının nereden nasıl kesiştiğini anlattı. Bir başka katılımcı dostumuz, Adana’da Remzi Basalak yoldaşla tanışmasını ve sonrasında basında Remzi’nin teşhir masasını tekmeleyen görüntülerini ve infaz haberini duyunca yaşadığı acıyı, evlerine gelen kişinin kim olduğunu annesine anlattığı zaman annesinin “Üzülme oğlum, bir Remzi gider, bin Remzi gelir” diyerek kendisini teselli eden konuşmasını anlattı. Söylediği her bir kelime, bizdeki duygu yoğunluğunu en üst seviyelere çıkarmıştı.

Etkinliğin ardından, gece geç saatlere kadar çeşitli konularda sohbetler sürdü. “Ağacın köklerinden biri- Kutup Yıldızı” belgeselimizin Paris gösteriminde emeği geçen, başta Paris Dersim Kültür Merkezi olmak üzere, tüm devrimci kurum ve dostlarımıza katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Devrim şehitleri ölümsüzdür!

Yaşasın devrimci mücadele ve dayanışma!

PDD Paris

Avusturya’da 35 saatlik işgünü için grev

Avusturya’da özel sağlık ve sosyal hizmetler alanında çalışan işçiler, 28 Şubat günü Viyana’da bir grev gerçekleştirdiler. Grev günü pankart ve sloganlarla Prater Meydanı’nda toplanan işçiler, Sosyal İşler Bakanlığı’na kadar yürüdüler. Konuşmalarda, 35 saatlik işhaftası talepleri ifade edildi. İşçilerin sendikası olan VİDA, 35 saatlik işgününün yanısıra, işyükünün azaltılması için daha fazla istihdam yaratılması, ücretlerin artırılması, taşeron işçilerin yerine sözleşmeli işçi alınması talepleri olduğunu belirtti.

Yürüyüşe PDD okurları da katıldı.

Avusturya’da Kutup Yıldızı Etkinliği

Avusturya’da 28 Şubat günü Viyana’da, 1 Mart günü de Linz’de Kutup Yıldızı belgeselinin gösterimi gerçekleştirildi.

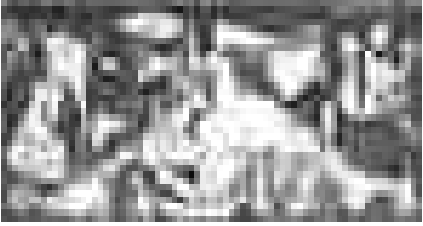
Etkinlikte yapılan konuşmalar ilgiyle dinlendi.

☆ 4 Nisan 1968-Amerikalı siyah lider Martin Luther King öldürüldü

1929 yılında doğan King, siyahların haklarını kazanması için mücadele eden bir liderdir. Birçok eylem düzenleyen King, bir otel odasında uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü.

☆ 8 Nisan 1973 - Pablo Picasso öldü

İspanyol ressam Pablo Picasso 1937'de yaptığı "Guernica" adlı eseriyle tanınmıştır. 1881'de doğan Picasso, resim-

lerde daha çok geometrik imgelerin kullanılması anlamına gelen Kübizm akımının kurucusudur. En çok eser veren ressam olarak bilinir. Ancak onu Picasso yapan eseri, Guernica'dır. Nazi Almanyasının başlattığı İspanya iç savaşında, vahşeti ve korkunç yıkımı anlatan bu tabloyu gören bir Alman general, ressama hayranlığını belirtmek için "Bunu siz mi yaptınız" der. Picasso ise "Hayır siz yaptınız" diyerek, faşizme olan tepkisini dile getirmiştir.

☆ 10 Nisan 1919- Meskikalı köylülerin bağımsızlık ve toprak talepleri için geliştirdiği mücadelenin önderi Emiliano Zapata öldü.

☆ 11 Nisan 1985- Enver Hoca öldü

Enver Hoca, Arnavutluk devriminin önderi olmasının yanında, Sovyet ve Çin revizyonizmine karşı verdiği mücadele ile de tanınır. II. Emperyalist Savaş döneminde, Arnavutluk'taki devrimci örgütleri birleştirerek, bağımsızlık

mücadelesine önderlik etmiş ve bu mücadeleyi devrimle taçlandırmıştı.

Stalin'in ölümünden sonra '60'lı yıllarda Kruşçev revizyonizmine savaş açtı. '70'li yıllarda ise, "Mao Zedung Düşüncesi" (MZD) ve "Üç Dünya Teorisi"ne (ÜDT) karşı ideolojik mücadeleyi yükseltti. "Emperyalizm ve Devrim" adlı kitabı, tüm dünya komünistlerine ışık tuttu. Bu dönem uluslararası komünist hareketin önderliğini de üstlendi. Ülkemizde de komünistlerin ÜDT ve MZD'ye karşı mücadele bayrağını açmasında, Enver Hoca'nın önemli bir rolü oldu.

Emperyalist ülkelerin yanı sıra Sovyet ve Çin revizyonistlerinin Arnavutluk'u boyun eğdirme çabalarına karşı, 3 milyonluk küçük ülkesini savundu. Ve ölene kadar da her tür kuşatmaya karşı direndi.

☆ 13 Nisan 1977- Plaza De Mayo Anaları'nın İlk Eylemi

Arjantin'de askeri diktatörlüğün kaybettiği, katlettiği devrimcilerin aileleri, her Perşembe günü Plaza De Mayo meydanında toplanmaya başladılar. Cunta, sadece devrimcilere karşı değil, ailelerine karşı da azgın bir terör estirmekteydi. Yakınlarını aramak ve hesap sormak için eylem yapanlar da, cuntacılar tarafından kaybediliyor, katlediliyordu. 92 kişi bu şekilde kaybedildi. Ancak "Perşembe Delileri" dedikleri analara geri adım attırılmadılar ve etkin bir gücün oluşmasını engelleyemediler.

☆ 14 Nisan 1987- "Tek tip öğren-ci dernekleri"ne karşı mücadele 12 Eylül sonrası yeniden

2 Nisan 1948 - Sabahattin Ali öldü

Savaş yıllarının yoksulluğu içinde okuyarak öğretmen olan Sabahattin Ali, 1932 yılında Atatürk'ü yeren bir şiir okuduğu iddiasıyla tutuklandı. "İçimizdeki Şeytan" romanını yazmasının ardından Nihat Atsız'a hakaret ettiği iddiasıyla sivil faşistlerin tepkisini çekti. Bakanlık tarafından görevinden alınca, İstanbul'a giderek gazeteciliğe başladı. Aziz Nesin ve Rıfat Ilgaz'la birlikte çıkardığı Markopaşa, Malum Paşa, Merhum Paşa ve Öküz gibi mizah dergilerinde politik görüşlerini ve eleştirilerini yazmaya devam etti. Ancak bu dergiler de isminin "Milli Şef"i çağrıştırdığı iddiasıyla kapatıldı. Bu davalar yüzünden üç ay cezaevinde kaldı. Yurtdışına çıkmak isterken, para karşılığında anlaştığı Ali Ertekin tarafından Bulgaristan sınırında öldürüldü. Katil, birkaç hafta içinde serbest bırakıldı. Onun polis olduğu sonradan anlaşıldı.

Sabahattin Ali'nin öldürülmesi, ülkemizde işlenen ilk faili meçhul cinayettir. Sisteme muhalif olan Sabahattin Ali, Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna gibi romanların yazarıdır. Şiir, öykü, makale ve fıkra yazarlığı dışında çeviriler de yapmış önemli aydınlarımızdan biridir.

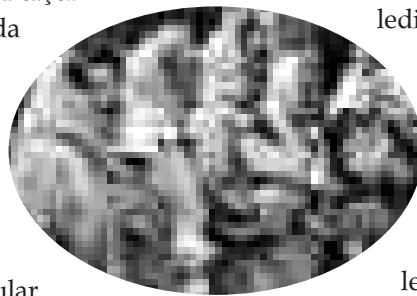
hareketlenen öğrenci gençlik, ilk derneklerini 1984 yılında kurdu. ANAP hükümeti, '87'de çıkardığı "tek tip dernek yasası" ile ÖD'leri kapatmaya kalktı. Öğrenciler, İstanbul'da Aksaray'dan Beyazıt'a yürüdü. Beyazıt Meydanı'nda üç gün boyunca oturma eylemi ve açlık grevi yaptı. Ankara, İzmir ve birçok şehirde öğrenciler harekete geçtiler. Bu tepkiler üzerine ANAP hükümeti yasayı geri çekmek zorunda kaldı.

☆ 16-17 Nisan 1992-Devrimci Sol savaşıları şehit düştü

Sabahat Karataş, Sinan Kukul, Taşkın Usta, Eda Yüksel, Arif Öngel, Şadan Öngel, Ercüment Özdemir, Hüseyin Kılıç, Satı Taş, Ayşe Nil Ergen ve Ayşe Gülen, bulundukları evlerde polis kuşatması altında çatışarak ölümsüzleştiler.

☆ 19 Nisan 1943-Varşova Ayaklanması

Yahudilerin Nazi faşizminin düzenledikleri vahşete karşı gerçekleştirdikleri en büyük silahlı direniştir. 450 bin Polonyalı Yahudi hapsedildikleri gettoda, aç bırakılarak, işkence yapılarak ya da gaz odalarına gönderilerek katledildiler. 1943 yılı Nisan'ında hayatta kalan 60 bin Yahudi, silahlı

ayaklanma başlattı ve yüzlerce Alman askeri öldürüldü. Ayaklanma sırasında 13 bin Yahudi katledildi. Geride kalanlardan bir kısmı yakalanarak farklı kamplara gönderildiler. Kaçabilenler ise, Polonya'daki halk direnişine katıldılar. Varşova Ayaklanması, faşizmin saldırıları karşısında sessizce teslim olan geleneksel orta kesim Yahudi tutumuna karşı Yahudi işçi ve emekçilerinin direnişi olarak gelişti.

Nisan ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

Azmi Akan-18 Nisan 1979

İhtilalci komünistlerin ilk şehidi olan Azmi Akan, Adana'da gözetim altında tutulan yoldaşlarını kurtarmak için, Sezai Ekinci komutasında Hacı Bayram Karakolu'na düzenlenen baskında vuruldu. Yoldaşları onu yaralı halde karakoldan alarak geri çekildiler. Yolda bir arabayı gaspederek hastaneye ulaştırdılar. Fakat Azmi, yol boyunca kan kaybetmişti, hastanede kurtarılamayak şehit düştü.

Öldüğünde 24 yaşındaydı. Ölmeden kısa bir süre önce örgüte üye olarak kabul edildiğini öğrenmiş ve çok mutlu olmuştu. O, TİKB'nin kurucu üyelerindendi ve ilk şehidi olarak ölümsüzleşti.

Grup Yorum üyelerinin Ölüm Orucu sürüyor

Grup Yorum üyelerinin ölüm orucunu sürdürdükleri eve, 11 Mart günü polis tarafından baskın düzenlendi. Sabaha karşı yapılan baskınla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek, Küçük Armutlu'daki evden alınarak hastaneye götürüldü. Hastanede birkaç gün zorla tutulan Bölek ve Gökçek, tedaviyi kabul etmedikleri için evlerine geri döndüler.

Bölek ve Gökçek, Grup Yorum'un faaliyetlerinin engellenmesi, Grup Yorum'a yaşam hakkı tanınmaması nedeniyle Ölüm Orucu eylemini sürdürüyorlar. Hiçbir hukuki dayanağı olmadan İdil Kültür Merkezi sürekli basılıyor, içerideki malzemeler kırılıyor, grubun konserleri yasaklanıyor, üyeleri tutuklanıyor, haklarında davalar açılıyor. Bu baskıların son bulması için, Ölüm Orucu eylemine başlamışlardı.

Eylemler kritik eşiğe geldiği halde, devlet yetkilileriyle yapılan görüşmelerden sonuç alınamıyor; halen "önce Ölüm Orucu'nu bırak-sınlar" baskısı devam ediyor.

Diğer taraftan Mustafa Koçak da 12 Mart günü, Ölüm Orucu'nun 255. gününde ailesi ve avukatlarına haber verilmeden, İzmir Aliğa Hapishanesi kampüsündeki Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Burada Koçak'a zorla müdahale işkencesi uygulandı. Mustafa Koçak, adil yargılanma talebiyle Ölüm Orucu'nu sürdürüyordu. Koçak'ın ailesi de, çocuklarının sesini duyurmak için protesto eylemleri gerçekleştirdiler. Bu eylemlerin çoğunda, Koçak'ın ailesi polis saldırısına maruz kaldı ve gözaltına alındı.

Dayanışma eylemleri

Bu eylemlerle dayanışmak ve haklı taleplerini desteklemek amacıyla kurulan "Grup Yorum ve Tutsaklarla Dayanışma" destek eylemlerini sürdürüyor.

PDD'nin de bileşeni olduğu "Tutsaklarla Dayanışma", 27 Şubat günü basın toplantısı düzenledi. Beyoğlu Aynalı geçit salonunda yapılan açıklamaya devrimci-demokrat kurumlar, sağlık kuruluşları, İHD, ÇHD ve Helin Bölek'in annesi katıldı. Toplantıda, Grup Yorum'un kurulduğu günden bugüne sürekli baskı, tutuklamalar ve gözaltılar yaşadığı, ancak 2015 yılından itibaren Yorum üyelerine yaşam hakkı bile tanınmadığı vurgulandı.

"Grup Yorum ve Tutsaklarla Dayanışma"nın çağrısıyla, 28 Şubat günü Kadıköy Süreyya Operası önünde destek eylemi yapıldı.

Eylem öncesinde, polis alanı geniş bir şekilde ablukaya alarak keyfi biçimde GBT kontrolü yaptı. Polisin bütün baskı ve tacizine rağmen toplanan kitle, "Yaşamı savunuyoruz, Grup Yorum ve tutsakların talepleri kabul edilsin" pankartını açarak eyleme başladı. Eylemde "Grup Yorum halktır, susturulamaz", "Türküler susmaz" sloganları atıldı. Yapılan konuşmalarda eylemin talepleri anlatıldı ve bu taleplerin kabul edilmesi istendi.

Eylem sırasında kitleyi çembere alan polis, aralarında Helin Bölek'in annesi ve İbrahim Gökçek'in babasının da olduğu 8 kişiyi gözaltına aldı.

Berkin Elvan mezarı başında anıldı

Berkin Elvan, ölümünün 6. yılında, Feriköy'deki mezarı başında anıldı.

11 Mart günü yapılan anma, ailenin avukatı Can Atalay'ın kısa bir konuşması ile başladı. Ardından kitle saygı duruşuna çağrıldı. Saygı duruşundan sonra "Berkin Elvan ölümsüzdür!" sloganı atıldı.

Berkin'in babası Sami Elvan, yaptığı konuşmasında "Berkin benim çocuğum, ama artık toplumun vicdanı. Berkin umudun çocuğu. 6 yıldır adalet peşinde koşuyoruz. Katiller belli. Fakat belli olmasına rağmen adalet bir türlü gerçekleşmiyor. Adalet arayışımız sürecektir. Katillerin peşini bırakmayacağız" dedi. Hukuksuzluğun sürdüğünü, adaletin olmadığını belirten Elvan, haber yaptıkları için tutuklanan gazetecilere dikkat çekti. Ayrıca Ölüm orucunda olan Grup Yorum elemanlarının evlerinden alınmasını kınadı; Grup Yorum üzerindeki yasakların kalkmasını, taleplerinin kabul edilmesini istedi. Ve 18 Mart'ta yapılacak duruşmaya katılım çağrısı yaptı.

Anne Gülsüm Elvan ise, "umudun çocuğu Berkin" sözleriyle başladığı konuşmasını, "adaletle açız. Adaletin yerine getirilmesi, katillerin yargılanması için mücadelemize devam edeceğiz" diyerek sürdürdü.

Anma, "Berkin Elvan ölümsüzdür!", "Gezi şehitleri ölümsüzdür!" sloganlarıyla sonlandırıldı. Anmayı, PDD'nin de bileşeni olduğu Taksim Dayanışması, Berkin'in ailesi ile birlikte düzenledi.

Gazi anması yapıldı

Gazi Mahallesi'nde yaşanan katliamın ve buna karşı yapılan direnişin 25. yılında anma yapıldı. 12 Mart 2020'de yapılan anmaya yüzlerce kişi katıldı.

PDD okurları ve Zeynep Poyraz'ın ailesi sabah 11'00'de Zeynep Poyraz'ın mezarının başında toplandı. Mezarların temizlenmesinin ve süslenmesinin ardından anma yapıldı. Mezarlığa karanfillerin yanı sıra Zeynep ve Hakan'ın resimleri ve PDD imzalı dövizler yerleştirildi. Anmanın ardından mezarlıktaki diğer devrim şehitlerinin mezarlarına da karanfiller bırakıldı.

Mezarın girişi de dahil olmak üzere Gazi Mahallesi'nin tüm sokaklarında yoğun bir polis ablukası vardı. PDD okurlarının da katıldığı yürüyüş saat 13.00'de Gazi Cemevi önünde başladı. 'Gazi şehitleri ölümsüzdür', 'Katil devlet hesap verecek', 'Gazi'nin hesabı sorulacak', 'Anaların öfkesi katilleri boğacak', 'Faşizme karşı omuz omuza' sloganları sıklıkla atıldı.

Önce eski PTT önünde anma yapıldı. Burada yapılan açıklamada Gazi Katliamı'nda devletin rolüne, mahkeme sürecine değinildi. Katillerin hiçbir ceza almadığı gibi adeta ödüllendirildiği vurgulandı, hesap sorulması istendi. Kitle daha sonra Gazi Mezarlığı'na yürüdü. Mezarlıkta saygı duruşu ve atılan sloganların ardından anma bitirildi.

Savaş ve kriz koşullarında DEVİRİM CEPHESİNİN DURUMU-I

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nden bir bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı yayınlıyoruz.

Bu süreç, devrimci önderlik ihtiyacının ne kadar yakıcı, kitlelerin kapitalizme olan öfkesinin ne kadar yoğun ve sosyalizme duyulan özlemin ne denli arttığını bir kere daha açık biçimde gösterdi. Reformist-halkçı önderliklerin umut olmadığı, bu süreçte kendini daha açık biçimde gösterdi. 2020'lere damgasını vuracak olan da bu gerçektir. Hareketin yönü artık yukarı doğrudur. Ve bu büyük direniş hareketleri, bugün için çok küçük, etkisiz olan komünist ve devrimci hareketleri, devrimci-demokrat kurumları sarsacak, silkinmesini ve toparlanmasını sağlayacaktır; ya da kendi devrimci önderliğini, örgütlerini yaratacaktır. Hareketin bir üst evreye çıkmasını, ayaklanmaların devrim ve sosyalizm hedefiyle taçlanmasını sağlayacak olan da budur.

Bir yanda emperyalist savaş ve kapitalizmin krizi olanca şiddetiyle sürerken, diğer yanda devrim cephesi kendi mecrasını bulmaya ve ilerlemeye çalışıyor. Karanlığın en koyusunda şafağın doğması misali, savaşın ve krizin içinden halk ayaklanmaları, işçi-emekçi direnişleri yükseliyor. Diyalektiğin yasası işliyor; karşı-devrim ne denli azgınlara ve saldırılara ne kadar şiddetlenirse, tepkiler de o denli artıyor, eylemler yaygınlaşıyor ve giderek daha radikal biçimlere bürünüyor.

Her dönem, kendi mücadele biçimlerini ve örgütlerini yaratır. Bunlar yeni biçimler olabileceği gibi, eski biçimlerin yeni döneme uyarlanmış hali de olabilir. Yakın tarihe bakmak bile, bunun somut örneklerini görmemizi sağlar.

Örneğin '70'li yıllarda tüm dünyada hem anti-emperyalist mücadele, hem de işçi sınıfı hareketleri yükselmişti. Bu dönemde dünya genelinde devrimci yapılar büyüdü ve güç kazandı. Grev ve direnişler, sayısal ve kitlesel olarak en ileri düzeylere ulaştı. Keza ulusal kurtuluşçu ve gerilla tarzı eylemleri yükselten hareketler büyüdü. Bu hareketler, dönemin özelliklerinin de etkisiyle devrimci bir niteliğe sahiptiler.

'80'li yıllar ise, tüm dünyada işçi ve emekçilerinin, ezilen halkların üzerine ağır baskı ve faşist terör yılları olarak çöktü. Türkiye dahil olmak üzere askeri faşist cuntalar, İngiltere'de "demir lady" yönetimi, "neoliberal" saldırılar, sadece siyasi değil ekonomik vahşeti de beraberinde getirdi. İşçi ve emekçilerin kazanılmış hakları birer birer gaspedildi, işgücü sömürsü yoğunlaştırıldı. 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılması, ardından 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılması, büyük bir "beyaz terör dalgası" başlattı. ABD kendi imparatorluğuna "yeni dünya düzeni" adını koydu, "küreselleşme" çığırkanlığı ile sınıfsal çelişkilerin yokolduğu ilan edildi. "Elveda proletarya" söylemi, "tarihin sonu" iddiası, bu dönemin simgesi oldu.

Elbette ne sınıfsal çelişkiler yokolmuş, ne proletarya bitmiş, ne de tarihin sonu gelmişti. Ancak sınıf mücadelesinin geriye çekildiği, devrimci örgütlerin güç ve prestij kaybettiği, devrimci dalganın zayıfladığı, bireysel kurtuluş hayallerinin güçlendiği de açık bir gerçektir. Tüm dünyada ve ülkemizde güçlü işçi sınıfı eylemleri de yaşanıyordu, gençlik hareketi kimi dönemler yükseliyordu. Ancak bunlar sınırlıydı, istikrarsızdı, burjuvazinin saldırı sağağını durduracak güçten yoksundu.

'90'lı yıllar denilince akılda kalan aslolarak, ATTAC, Greenpeace gibi elitist örgütlerin düzenlediği ve sınırlı bir

kitlenin katıldığı, IMF ve DB protestolarında somutlaşan "küreselleşme karşıtı" eylemlerdir.

2000'ler savaş çığırkanlığı ile başladı. ABD ve Rusya başta olmak üzere, bir çok ülkede yönetimler değişti, savaş politikaları izleyecek saldırgan yöneticiler işbaşına getirildi. 2001'de ABD'nin Afganistan işgaliyle birlikte savaş karşıtı hareket de yükseldi. 2000'lerin ilk yıllarına, emperyalist savaş karşıtı hareketin damgasını vurduğunu söyleyebiliriz. 2008 ekonomik krizi tüm dünyayı etkisi altına aldığı anda ise, bu defa kriz karşıtı eylemler güç kazanmaya başladı. İşçi sınıfı yeniden kendi talepleri ile sokaklara çıktı; birçok ülkede "ekmek isyanları" yaygınlaştı. Bu dönem aynı zamanda reformist-halkçı yönetimlerin yükseliş yılları oldu. Bir taraftan devrimci yapıların güç ve prestij kaybı kitlelerin reformist yapıları umut olarak görmesine neden oldu; diğer taraftan burjuvazi, kendisi için tehdit olmayan bu yapıların önünü açtı. Avrupa reformizmi ile Latin Amerika Bolivarcılığı, bu süreçte "sosyalist" olarak tanımlandı ve yükselişe geçti.

2010'lar, halk ayaklanmaları ile açıldı. Savaş karşıtı eylemlerle yeniden hareketlenen kitleler, artık ekonomik kriz başta olmak üzere, sorunları için sokaklara döküldüler. Bu defa çok daha güçlü, daha etkili ve yaygın bir biçimde... Arap ayaklanmalarına katılan insan sayısı, her ülkede milyonları aştı; günler süren meydan işgallerinde çatışmalar ve direnişler yaşandı. Meydan işgalleri dünya geneline yayıldı. ABD'de "biz yüzde 99'uz" sloganıyla ifade edilen "Wall Street'i işgal et" eylemleri, en gelişmiş emperyalist ülkenin kalbinde patlamasıyla dikkat çekiciydi. İspanya, Yunanistan ve İstanbul-Gezi Parkı işgalleri, bu süreçte öne çıkan halk hareketleri oldu. Fransa'da süreç boyunca farklı biçimlerde kendisini gösteren eylemler ise, sonrasında "Sarı Yelekliler" in güçlü ve direngen eylemlerine evrildi. Bu dönemde ekoloji mücadelesi de "yaşam hakkını savunma" mücadelesine dönüştü; elit bir grubun sorunu olmaktan çıktı, kitleselleşti.

2010'lar halk ayaklanmaları, işçi-emekçi isyanları yılları oldu. Kitlelerin sokaklara çıktığı, önemli başarılar elde ettiği bu eylemlerin en büyük zaafı, devrimci önderlikten yoksun oluşuydu. Kitleler ayaklanmıştı, ancak önderlik ya liberallere ya da İslamcılara kalmıştı. Devrimci önderlikten yoksun olduğu için de niteliksel dönüşümleri başaramadılar. Çoğu siyaset sahnesinden silinmiş ya da tasfiyeciliğin bataklığına batmış olan devrimci yapılar, bu hareketlerin kenarına dahi yaklaşamadılar.

Ancak bu süreç, devrimci önderlik ihtiyacının ne kadar yakıcı, kitlelerin kapitalizme olan öfkesinin ne kadar yoğun ve sosyalizme duyulan özlemin ne denli arttığını bir kere daha açık biçimde gösterdi. Reformist-halkçı önderliklerin umut olmadığı, bu süreçte kendini daha açık biçimde gösterdi.

2020'lere damgasını vuracak olan da bu gerçektir. Hareketin yönü artık yukarı doğrudur. Ve bu büyük direniş hareketleri, bugün için çok küçük, etkisiz olan komünist ve devrimci hareketleri, devrimci-demokrat kurumları sarsacak, silkinmesini ve toparlanmasını sağlayacaktır; ya da kendi devrimci önderliğini, örgütlerini yaratacaktır. Hareketin bir üst evreye çıkmasını, ayaklanmaların devrim ve sosyalizm hedefiyle taçlanmasını sağlayacak olan da budur.

A- DEVRİMCİ ÖRGÜTLERİN AĞIR YENİLGİSİ

2000'li yıllar, genel olarak komünist ve devrimci hareketlerin büyük darbeler yediği, güç ve prestij kaybettiği yıllar oldu. Karşı-devrimin yoğun saldırıları karşısında doğru politika ve taktikler belirleyememenin, kitleleri somut talepleri doğrultusunda harekete geçirememenin sonuçlarını yaşadılar. Giderek kitlelerden koptular, ideolojik-siyasi savrulmalar yaşadılar, tasfiyecilik ve teslimiyetçilik baskın hale geldi.

Elbette bunda dünya ölçeğinde sosyalizmin yenilgisinin yarattığı moral bozukluğu önemli bir faktördü. Fakat her ülkenin ve örgütün kendi özgülünde yaşadığı sorunlar da vardı. Bunların birleşmesi, geçmişin büyük örgütleri dahil birçok örgütün yok olmasını, birçoğunun ise iyice erimesini ya da reformistleşmesini getirdi.

Burjuvazi, asıl olarak şiddet yöntemini kullanarak, buna paralel biçimde yer yer “uzlaşma”, “barış” “çözüm” vb. isimler altında tavizler veriyor görünerek, amacına adım adım ulaştı.

IRA, ETA gibi uzun yıllara dayanan mücadelesiyle öne çıkmış örgütlerden, FARC, Tamil Kaplanları, Zapatistalar gibi örgütlere kadar pek çok küçük-burjuva ulusal kurtuluşçu örgüt, ya ağır darbeler yiyerek ya da “barış görüşmeleri” adı altında eriyerek yok oldular.

İrlanda'nın bağımsızlığı için IRA

Söz konusu örgütler içinde tarihsel olarak en eskiye dayanan IRA, “barış görüşmeleri” ile eritilen ilk örneklerden biridir ve burjuvazinin bu yöntemi genelleştirmesinde, diğer örgütleri de benzer bir sürece sokmasında bir model oluşturmuştur.

İngiltere'nin İrlanda'yı işgali ve işgale karşı direnişin tarihi, yaklaşık bin yıl öncesine dayanır. Resmi olarak İngiliz ilhakı ise 1801 yılında gerçekleşmiştir. 1900'lerin başlarından itibaren, İrlanda halkı bağımsızlık yanlısı Katolikler ile İngiltere sömürgesi altında kalmak isteyen Protestanlar olarak ikiye bölünmüştü. 1905 yılında Katolik Artur Griffith tarafından Sinn Fein partisi kuruldu. Protestanlar ise Ulster Birlikçi Partisi'ni kurdu.

Almanya ve Rusya'da devrimin ayak seslerinin duyulduğu bir dönemde, 1916'da İrlanda'da da “Paskalya Ayaklanması” olarak bilinen bir direniş yaşandı. Dublin kentinde James Connolly önderliğinde ayaklandılar, kentin önemli bir kısmını ele geçirdiler.

İrlanda özellikle kömür yatakları, metal ve gemi yapım sanayiinde gelişkin bir işçi sınıfına sahip bir bölgeydi. Direniş işçi sınıfının da katılımıyla büyüyordu.

IRA, silahlı mücadeleyi yükselttiği dönemlerde çok güçlü bir halk desteğini arkasına almıştı. Dini ve ulusal motiflerin birleştiriciliğinin de etkisiyle, İrlanda halkı IRA'yı sahipleniyordu. Öyle ki, gerilla cenazeleri silahlı gerillaların katıldığı büyük kitlesel eylemler biçiminde gerçekleştiriliyor; ÖO eylemindeki Bobby Sands, cezaevinde iken milletvekili seçiliyor; IRA içinde sayısız ‘uyuyan gerilla’ (günlük yaşamına devam eden ve ihtiyaç olduğunda eyleme katılan gerillalar) bulunuyordu. Ancak mücadele ufkunun ulusal kurtuluşçulukla sınırlandırılması, önderlerden kayıpların çokluğu ve uzun süren gerilla mücadelesinde yorgunluk; verilen mücadelenin ve harcanan emeğin büyüklüğüne denk bir kazanımla bitmemesine neden oldu.

İngiliz ordusuyla günler süren çatışmaların ardından direniş bastırıldı; James Connolly'nin de aralarında olduğu 15 devrimci idam edildi, yüzlerce insan tutuklandı ve işkenceden geçirildi.

1918'de Sinn Fein, parlamento seçimlerinde büyük bir başarı elde etti. Ancak milletvekilleri Londra'daki parlamento'ya gitmeyerek, toplantılara katılmayı reddettiler. Kendini İrlanda Meclis üyeleri sayarak ihtilalci bir cumhuriyet hükümeti kurdular.

Sinn Fein'in silahlı kanadı olan İrlanda Gönülleri'nin arkasından oluşturulan IRA, 1920 yılında Michael Collins önderliğinde gerilla savaşına başladı.

1921'de, İngiltere ile imzalanan anlaşma ile bağımsızlığını ilan eden İrlanda, ülkenin kuzey kısmını bir süre daha İngiltere'nin denetimine bırakacak bir modeli kabullenmek zorunda kaldı. Güney'de bağımsız İrlanda Cumhuriyeti kuruldu. Kuzey İrlanda'da ise, yeni bir bağımsızlık ve “birleşik İrlanda” mücadelesi başladı.

1920'lerden itibaren direnişler inişler ve çıkışlarla devam etti. 1939 yılında IRA, İngiliz şehirlerinde bombalama eylemlerini başlattı. 1960'larda IRA'nın mücadelesi daha güçlenmiş ve kitleselleşmişti. Mücadele talepleri iş, ev, oy verme hakkı gibi temel taleplere odaklanmıştı. 1969 yılında İngiltere, IRA ve Kuzey İrlanda halkına dönük olarak en kapsamlı saldırıyı, 300 bin asker ile başlattı. 1970'lerde İngiliz devleti, mahkemesiz gözaltı ve işkence uygulamalarını yoğunlaştırdı; IRA'nın İngiliz ordusuna karşı gerilla savaşı ve bombalama eylemleri de arttı. 1972 ve 1975'te IRA iki defa ateşkes ilan etti ve hükümetle görüşmeleri başlatmak istedi; ancak İngiltere görüşme konusunda en küçük bir adım atmadan saldırılarını sürdürdü.

1980'li yıllar, ‘Demir Leydi’ lakaplı İngiliz Başbakan Margaret Thatcher'in azgın saldırısı altında geçti. IRA'ya karşı dizginsiz şiddet uygulandı. Yoğun tutuklamalar yapıldı; büyük sorgu ve işkence merkezleri kuruldu. 1981 yılında, IRA üyesi Bobby Sands ve 21 arkadaşı, siyasi tutukluluk haklarının tanınması ve tek tip elbise uygulamasının kaldırılması talebiyle ölüm orucuna başladılar. Eylemde on devrimci şehit düştü.

1991 yılında IRA ile İngiltere arasında görüşmeler başladı. Üç yıl sonra 1994'te IRA, eylemlerine son verdiğini açıkladı. Bu süreç, IRA'nın bölünmesiyle sonuçlandı. Barış görüşmelerini onaylamayan bir grup, ‘Gerçek IRA’ adıyla mücadeleye devam kararı aldı, ancak çok etkili olamadı. 2005 yılında IRA resmi olarak silah bıraktı ve bu dönemin sonu ilan edildi.

IRA, silahlı mücadeleyi yükselttiği dönemlerde çok güçlü bir halk desteğini arkasına almıştı. Dini ve ulusal motiflerin birleştiriciliğinin de etkisiyle, İrlanda halkı IRA'yı sahipleniyordu. Öyle ki, gerilla cenazeleri silahlı gerillaların katıldığı büyük kitlesel eylemler biçiminde gerçekleştiriliyor; ÖO eylemindeki Bobby Sands, cezaevinde iken milletvekili seçiliyor; IRA içinde sayısız ‘uyuyan gerilla’ (günlük yaşamına devam eden ve ihtiyaç olduğunda eyleme katılan gerillalar) bulunuyordu. Ancak mücadele ufkunun ulusal kurtuluşçulukla sınırlandırılması, önderlerden kayıpların çokluğu ve uzun süren gerilla mücadelesinde yorgunluk; verilen mücadelenin ve harcanan emeğin büyüklüğüne denk bir kazanımla bitmemesine neden oldu.

Sonrasında kurulan Gerçek IRA, Yeni IRA gibi örgütlenmeler ise, nadiren yapılan kimi eylemlerle isimlerini duyurdular; ancak bir daha IRA'nın eylem gücüne ve kitle desteğine ulaşamadılar.

ETA silahlı mücadeleye son verdi

ETA (Euskadi Ta Askatasuna-Bask Yurdu ve Özgürlük), İspanya'da 1959 yılında Franco diktatörlüğüne karşı mücadele içinde kurulmuş bir örgüttü. Fransa ve İspanya sınırları içinde yeralan Bask bölgesinin bağımsızlığını savunan, devrimci-ulusal kurtuluşçu bir çizgiye sahipti.

1968 yılına kadar silahlı eylemi olmayan, daha çok bir kültürel hareket olarak mücadele içinde yer alan bu örgüt, 1968'den itibaren, silahlı eylemleriyle, özellikle de üst düzey bürokratlara suikastlarıyla adını duyurdu.

Bask bölgesi, kapitalist sanayinin geliştiği bir bölgeydi. Burada ETA, işçi sınıfını mücadeleye çekme hedefini taşıyan ve “asfalt gerillası” adı verilen yöntemle, şehir gerillası olarak örgütlendi. Dönemin “demokrasiye geçiş süreci” olarak adlandırılan, gerçekte ise ağır baskıcı yöntemleri sürdürmeyi hedefleyen koşullarını “Francosuz Francoizm” olarak tanımladı. Bask halkının kendi kaderini tayin hakkı başta olmak üzere bir çok koşulu içeren bir program ileri sürdü.

'70'li yıllarda dünya genelinde etkili olan devrimci mücadele, İspanya'da da yankısını bulmuştu. 1978 yılında, ETA'nın siyasi kanadı olarak Herri Batasuna partisi kuruldu. Giderek kitleselleşen devrimci savaşım sonucunda 1979 yılında Bask özerk bölge statüsü kazandı.

2 milyon insanın yaşadığı bu bölgede özerkliğin kazanılmasının ardından, bağımsızlık mücadelesinde bir güç kaybı

ortaya çıktı. Birçok etkenin birleşmesi, bu sonucu doğurmuştu. **Bir taraftan yoğun devlet şiddeti ETA ve onun yan kurumları üzerinde yoğunlaşmıştı. Diğer taraftan özerklik ortamı, Bask halkında bir rehavete yol açmıştı.** Bu tabloya, ETA'nın bazı silahlı eylemlerine duyulan tepki de eklendi. ("Devrim vergisi" ödemeyi reddeden Bask iş-insanlarının ya da İspanyol yargı mensuplarının hedef alınması vb) Bu koşullarda ETA'yı tecrit politikası öylesine etkili oldu ki, 1980'lerin başında kitlerinin "ETA halk seninle" eylemlerinin yerini, "ETA'ya hayır, barış zamanı" eylemleri almaya başladı.

Bu tablo, dünyadaki genel durumdan bağımsız değildi kuşkusuz. IRA'nın ateşkes ve silahsızlanma kararıyla birlikte, ETA Avrupa'da silahlı mücadeleyi sürdüren tek ulusal-devrimci hareket olarak kalmıştı. O da 1989 yılında, hükümetle ilk müzakere ve "barış" görüşmelerini Cezayir'de başlattı.

ETA'nın "teslim" olmaya henüz hazır olmadığını gören hükümet, görüşmeleri hızla bitirdi. On yıl sonra, 1998 yılında yeni bir süreç başlarken, ETA'nın silah bırakmasını ön-şart koştu. Bask bölgesindeki siyasi parti, sendika ve kurumların imzaladığı, İrlanda "barış anlaşması" sürecini model alan bir süreç başlatıldı. Ancak ETA dahil olmak üzere Bask kurumları bu kadar taviz vermişken, İspanya'nın gözaltı ve tutuklama terörünü sürdürmesi, Bask'ın militan gençlerinin sokak savaşlarına yönelmesine neden oldu. 1999 yılında ateşkes ve müzakere süreci fiilen bitirildi. Fakat bir kere kırılma yaşanmış, mücadele sekteye uğramıştı.

ETA daha büyük bir kırılmayı Mart 2004'teki seçimlerden sonra yaşadı. 11 Mart 2004 günü El Kaideci çeteler Madrid'de 3 ayrı tren istasyonunda bombalı saldırı düzenlediler. Saldırılarda yaklaşık 200 kişi öldü, binlerce kişi yaralandı. Saldırının El Kaide tarafından düzenlendiği bilinmesine rağmen, hükümet saldırıdan ETA'yı sorumlu tuttu. Bu durum halkta büyük bir tepki yarattı. Saldırıdan 3 gün sonra seçimler vardı ve 8 yıldır hükümette olan Halk Partisi (PP) seçimleri kaybetti, Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) seçimleri kazandı. **PSOE, seçimlerden sonra ekonomik ve siyasi yetkileri artıran yeni bir özerklik anlaşması imzaladı. Bu anlaşmanın ertesi günü ETA, ateşkes ilan etti.**

Ateşkese rağmen, zaman zaman silahlı eylemler (2006 yılında Madrid Havaalanı'nda saldırı, 2008'de Legutiano'da jandarma kışlasının önünde patlama vb.) gerçekleştirdi. Ancak bunlar artık devrimci bir yükselişin değil,

tükeniş öncesindeki son çırpınışların işareti gibiydi. **2010 yılında "artık demokratik yollarla mücadele edeceğini" duyurdu, 2011 yılında kalıcı ateşkes ilanı ve silah bırakma kararı geldi.** Mart 2017'de tamamen silahsızlanacağını açıkladı ve silahlarının bulunduğu 8 depoyu devlete teslim etti. 2018'de ise, 60 yıllık siyasi varlığına son verdiğini açıkladı.

FARC, paramiliter saldırılarla zayıflatıldı

Kolombiya, hem Atlantik hem de Pasifik Okyanusu'na komşu olan, Latin Amerika'nın giriş kapısı konumundaki bir ülke. Bu nedenle ABD için büyük önem taşıyor. Kolombiya topraklarında ABD'nin 10 askeri üssü bulunuyor ve ABD tarafından Latin ülkelerine karşı "jandarma" olarak kullanılıyor.

Yoksulluk ve işsizliğin pençesinde ve ABD'nin sömürüsü altında yaşayan Kolombiya'nın en önemli üretimi uyuşturucu. Ancak basit bir uyuşturucu üreticisi olmanın ötesinde; hayatın tüm alanlarını belirleyen, üretiminden işlenmesine, ardından tüm dünyaya dağıtımına kadar uluslararası boyutları olan bir narko-devlet sözkonusu. **Yanısıra bizzat devletin kendisi paramiliter bir mafya örgütlenmesi.**

FARC (Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri) bu ağır baskı koşulları altında doğan, tarihi 1948'e kadar uzanan bir örgüttü. **Devrim ve sosyalizm hedefiyle anti-emperyalist bir mücadele yürütüyordu. 1964 yılından itibaren de gerilla savaşını başlattı.** Bu savaş sırasında çoğu paramiliter güçler tarafından öldürülmüş 220 bin kişinin hayatını kaybettiği tahmin ediliyor; 45 bin kişi kayıp, 7 milyon kişi de zorla göç ettirilmiş.

"Barış" görüşmelerinin başlangıç tarihi 1990'lara dayanıyor. Söylemde "barış" varken, devletin saldırı ve katliamlarının arttığı bir dönem bu. **En son 2012 yılında başlatılan "barış görüşmeleri" 4 yıl sürdü ve Ağustos 2016'da bir anlaşma ile sonuçlandırıldı.** Kolombiya devleti adına anlaşmayı imzalayan başkan Santoz'a "Nobel Barış Ödülü" de verildi. Geçmişte Filistin ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi ülkelerde "barış anlaşması" imzalandığında, ödüller iki tarafa birden verilmişti; ancak Kolombiya'da sadece devlete ödül verilmesi yeterli bulundu. Üstelik ödülü alan Santoz, FARC'a karşı yürütülen savaş sırasında, binlerce kişinin ölümünden sorumlu olan eli kanlı bir katildi.

Anlaşma bir hafta sonra referanduma sunuldu; ancak referandumdan "hayır" çıktı. Amaç, FARC'ı daha da geriletmek, çok daha ağır koşullarda anlaşmaya razı

En son 2012 yılında başlatılan "barış görüşmeleri" 4 yıl sürdü ve Ağustos 2016'da bir anlaşma ile sonuçlandırıldı. Anlaşma bir hafta sonra referanduma sunuldu; ancak referandumdan "hayır" çıktı. Amaç, FARC'ı daha da geriletmek, çok daha ağır koşullarda anlaşmaya razı etmek, tamamen diz çökertmekti. Bunu başardılar da. Her aşamada taviz veren devlet değil, FARC oldu. Paramiliter şiddet, kimi zaman eskisinden daha da sertleşerek sürdü. Barış anlaşması sonrasında silah bırakmış 150'ye yakın eski gerilla ve çoğunluğu kırsal alanda olmak üzere 750 halk önderi öldürüldü, binlercesi ölüm tehdidi aldı. 82 bin 600 kişinin kayıp olduğu açıklandı.

etmek, tamamen diz çökertmekti. Bunu başardılar da. Her aşamada taviz veren devlet değil, FARC oldu.

Anlaşma maddelerinde, BM gözetiminde altı ay içinde FARC'ın "silahlarını gömmesi" ve tasfiye olup yasal siyasete atılması vardı. "Hakikatleri araştırma komisyonu" ve "barış mahkemeleri" kurulacak; "suçlarını" itiraf edenlere hapis yerine "toplum hizmeti" gibi cezalar verilecekti. Buna uygun davranmayan gerillalar ise 20 yıla kadar hapis cezaları ile karşı karşıya kalacaklardı. Bu demekti ki, diz çöktükleri koşulda FARC üyeleri affedilecek, devletin katiller ordusu ise aklanacaktı. Bir diğer madde, FARC'ın hakimiyetindeki bölgede, devletin "altyapı yatırımları" yapmasını içeriyordu. Bu bölgeler, başta petrol olmak üzere önemli hammadde yataklarını barındırıyordu. Anlaşma için 10 milyon dolar harcadığını söyleyen ABD, "altyapı yatırımları" adı altında, uyuşturucu ticaretini ve petrol yataklarını kontrol altına almayı hedefliyordu. Üstelik "masadaki görüşülenler kamuoyuna yansıtılmayacak" diye bir madde de eklenmişti. Yani olası bir muhalefetin yükselmesini önlemek için görüşmeler halktan gizleniyordu; çünkü halkın zarar göreceği-onaylamayacağı koşullar sözkonusuydu. Halkın en önemli talebi olan "toprak reformu" geçirtiliyor, hatta "örgütçe el konulan toprakların sahiplerine iadesi" gibi bir madde ile fiilen kazanılmış topraklar bile gaspediliyordu.

Sonrasında süreç bu yönde ilerledi. Paramiliter şiddet, kimi zaman eskisinden daha da sertleşerek sürdü: **Barış anlaşması sonrasında silah bırakmış 150'ye yakın eski gerilla ve çoğunluğu kırsal alanda olmak üzere 750 halk önderi öldürüldü, binlercesi ölüm tehdidi aldı.** 82 bin 600 kişinin kayıp olduğu açıklandı. BM'nin raporuna göre, 2018-2019 yıllarının ilk 6 ayı verileri karşılaştırıldığında, sivillere yönelik saldırılarda yüzde 55 artış tespit edildi.

Paramiliter saldırıların bir sonucu da zorla yerinden edilmeler oldu. Barış görüşmelerinin sürdürüldüğü 2015 yılından 2019 ortalarına kadar, yaklaşık 8 milyon kişi yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kaldı. Buna Avrupa'ya kaçan yaklaşık 1 milyon Kolombiyalı dahil değil. Zorla yerinden edilmelerin nedeni, büyük toprak sahiplerinin küçük üreticilerin topraklarına el koyması, bu alanlarda kokain üretiminin ve maden talanının yaygınlaştırılmasıydı. Zaten, "barış" sürecinin temel konularından biri olan koka üretimi alanları ve miktarında, anlaşma sonrasında ciddi bir artış olduğu da biliniyor.

Kolombiya'nın tarihi, silah bırakkan örgütlerin nasıl yokedildiğinin

tarihidir aynı zamanda. Ancak FARC, göz göre göre bu yoldan yürümekten geri durmadı. Ve “barış”tan bu yana geçen sürede katledilen kadrolarının yanısıra, başka büyük kayıpları da oldu. Kurdukları yasal partinin tek bir binasını bile resmi olarak açamadılar. Zorla göçetirilen milyonlarca insan nedeniyle kitle tabanlarını ve “kale”lerini kaybettiler. Girebildikleri tek seçimde yüzde 1’in altında oy aldılar. Dünyanın en büyük gerilla hareketlerinden birisi, karşılığında hiçbir şey kazanamadan tüm gücünü kaybetmiş oldu.

Kolombiyalı bir başka devrimci gerilla örgütü olan ELN, FARC barış görüşmelerini yürütürken bunu reddetmiş ve mücadeleye devam kararı almıştı. Geçen 5 yıl içinde de etki alanlarını iki katına çıkarmayı başardı. ELN’nin Venezüella topraklarında ciddi bir milis gücü bulundurduğu ve Venezüella devlet başkanı Maduro ile koordineli biçimde Kolombiyalı paramiliter güçlerle çatıştığı söyleniyor.

FARC’ın içinden bir grup da yeniden silahlanacaklarını ve mücadele edeceklerini duyurdu. Ancak mücadele “hedefi” olarak “barış görüşmelerini hayata geçirecek bir hükümet kurulması” talebini ifade etmeleri, eski radikal çizgiye dönmeyeceklerini gösteriyor. FARC’ın sol kanadının da ELN gibi Venezüella ekseninde bir mücadele yürüteceği söyleniyor. Latin Amerika ülkelerinin “solcu”larının “Bolívarcı” çizgisi, bu türden ilişkileri meşru kılıyor. Ancak dünyanın en gelişkin ve radikal gerilla örgütlerinden birisi olan FARC’ın, yasalıcılığın kısılcına kapılarak eridiği gerçeğini değiştirmiyor.

Zapatistalar’ın uzun yürüyüşü

Zapata Ulusal Kurtuluş Ordusu (EZLN), 1 Ocak 1994’te Meksika’nın güneyindeki en yoksul eyaleti olan Chiapas’a bağlı San Cristobal de las Casas kentinde bir ayaklanma başlattı. Bu tarih, NAFTA (Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması) adı verilen anlaşmanın yürürlüğe girdiği gündü. Ayaklanma için bu tarih özel olarak seçilmişti. Çünkü Zapatistalar, yerli halkın yaşadığı adaletsizlik ve aşağılanmanın, emperyalizme ve neo-liberalizme karşı verilen uluslararası mücadele ile bağlantılı olduğunu biliyorlardı. NAFTA, bu iki yönlü sömürüyü birden temsil ettiği için, ayaklanma bu güne denk getirilmişti. Ayaklanmanın sloganı da bunu ifade ediyordu: Ya basta! (Artık yeter!)

Zapatistalar, kendilerini emperyalizme karşı 500 yıldır süren yerli direnişinin bir parçası olarak görüyorlar. Ve 1910 yılında Meksika Devrimi’ne önderlik eden Emiliano Zapata’nın çizdiği

Müzakerelerde, Zapatistaların bölgedeki yerliler için temel yaşam talepleri (toprak, konut, gıda, sağlık, eğitim ve iş) ve genel olarak Meksika halkı için adalet, demokrasi, özgürlük gibi talepleri vardı. Bütün Meksika’daki işçilerin ücretlerinin artırılmasını istemişlerdi. Hükümet “siz sadece yerlilerin-Mayaların taleplerini ileri sürebilirsiniz” dediğinde, bütün Meksika için eşitlik, özgürlük ve adalet taleplerini tekrarladılar. Zapatistaların bu müzakereler sırasındaki “açıklık” tutumları, özel olarak üzerinde durmayı gerektiriyor. Bu türden “barış” görüşmeleri sırasında, masaya oturan tarafların tümü, görüşülen konularla ilgili kitlelere fazla açıklama yapmazlar. Zapatistalar ise, görüşmelere ilişkin her detayı, bekletmeden kitlelere açıkladılar.

mücadele hattını temel alıyorlar.

Emiliano Zapata, Meksika’nın ulusal kahramanıdır. Dönemin devlet başkanı Porfirio Diaz’ın diktatörlüğüne karşı, yoksul yerli halkın-köylülerin ayaklanmasını örgütlemişti. Diaz’ın devrilmesinin ardından yönetime gelen Madero hükümeti de, yerli halkı rahatlatmak bir toprak reformu yapmayı erteleyip, planasyon sahiplerini destekleyen adımlar atınca, Zapata yeniden Kurtuluş Ordusu’nu harekete geçirdi. Ayaklanma sırasında Madero hükümeti devrilince, ayaklanma büyüdü; Pancho Villa komutanlığında yeni bir ordu daha kuruldu. Hareket bir taraftan büyürken, diğer taraftan karşı-devrimin taktikleri sonucunda bölünüyordu. Nisan 1919’da bir suikast sonucunda öldürülen Zapata’nın ardından, Kurtuluş Ordusu güç kaybetti ve tamamen dağıldı.

Zapatistalar, mirasçısı oldukları mücadele geleneği doğrultusunda, Subcomandante Marcos’un önderliğindeki bir grup gerilla tarafından 1982 yılında yeniden kuruldular. 1994 yılında başlattıkları silahlı ayaklanmada, Chiapas eyaletinin büyük bölümünü hızla kontrol altına aldılar. Ancak Meksika ordusu harekete geçti, 150’den fazla kişiyi öldürdü ve ayaklanma iki hafta içinde sona erdi; Katolik Kilisesi’nin aracı olduğu müzakereler sonucunda ateşkes anlaşması imzalandı.

Müzakerelerde, Zapatistaların bölgedeki yerliler için temel yaşam talepleri (toprak, konut, gıda, sağlık, eğitim ve iş) ve genel olarak Meksika halkı için adalet, demokrasi, özgürlük gibi talepleri vardı. Bütün Meksika’daki işçilerin ücretlerinin artırılmasını istemişlerdi. Hükümet “siz sadece yerlilerin-Mayaların taleplerini ileri sürebilirsiniz” dediğinde, bütün Meksika için eşitlik, özgürlük ve adalet taleplerini tekrarladılar.

Zapatistaların bu müzakereler sırasındaki “açıklık” tutumları, özel olarak üzerinde durmayı gerektiriyor. Bu türden “barış” görüşmeleri sırasında, masaya oturan tarafların tümü, görüşülen konularla ilgili kamuoyuna fazla açıklama yapmazlar. Üzerinde uzlaşılan en genel konular açılır; bunun dışında asıl unsurlar perde arkasında bırakılır. Zapatistalar ise, görüşmelere ilişkin her detayı, bekletmeden kitlelere açıkladılar.

Hükümet elbette söz verdiği talepleri yerine getirmedi. Ancak Zapatistalar, sonrasında hiçbir silahlı eylem gerçekleştirmediler, yeniden bir ayaklanma girişiminde bulunmadılar.

2001 yılında EZLN, hükümeti anlaşmanın uygulanmayan temel noktalarını yasalaştırmaya zorlamak

amacıyla, başkente bir yürüyüş gerçekleştirdi. “Zapatur” adı verilen yürüyüşe onbinlerce Zapatista militanı katıldı; propagandif etkisi çok oldu, ancak bir sonuç alınamadı. İkinci yürüyüş, 2005 yılında “Başka Kampanya” adı ile gerçekleştirildi. 2006 yılında, seçimler öncesinde yeniden “Başka Kampanya”nın ikinci ayağı düzenlendi. Komutan Marcos’un yanında yine binlerce Zapatistalı vardı. Amaçlarını Meksika’nın 31 eyaletinin tümünü ziyaret edip halkla konuşarak örgütlenmek; seçim politikalarına alternatif sunmak; ülke çapında politika yapmak olarak açıklamışlardı. **Bu seçimlerde, EZLN’nin solcu aday Obrador’u desteklememesi ve Obrador’un seçimleri kaybetmesi, dünya siyasetinde büyük tartışma yarattı.** Ancak EZLN, genel olarak Küba dışında Latin Amerika’daki “sol” başkanların tümüne eleştirel bakıyor, bunların kitlelerin ihtiyaçlarına cevap olamadığını savunuyordu.

EZLN, Meksika ordusunun sürekli kuşatması ve baskısı altında olmasına rağmen, 1994 yılındaki ayaklanmadan bu yana, kendi özerk alanlarını oluşturmayı ve bunu sürdürmeyi başardı. Her yeni gelişme sonrasında bu özerk bölgelerin sayısını artırdı. Son olarak Ağustos 2019’da, Chiapas eyaletinde 11 yeni özerk bölge ilan ettiler. Bu ilanla birlikte, EZLN 43 özerk belediye ve 16 direniş merkezine sahip oldu. Sonradan Meksika Devlet Başkanı Obrador, bu özerklik ilanlarını tanıdığını açıklıyor.

Devlet başkanının siyasal kimliğinden bağımsız olarak Meksika, bir mafya devleti örgütlenmesine sahip bir ülke. ABD’li çetelerin merkezi durumunda. Bu nedenle ekonomisi oldukça kötü, nüfusun büyük çoğunluğu ağır bir yoksulluk kısılcında. Buna rağmen önemli mücadele birikimlerini içinde barındırıyor. Bu koşullarda devrimci bir önderlikten yoksun oluşu en önemli sorun.

Zapatistalar ise, bir dönem sadece yerli halka değil, genel olarak Meksika emekçilerine büyük umut vermiş bir hareketti. Üstelik Latin Amerika’daki diğer gerilla hareketleri gibi mücadeleyi bir diktatörü devirme hedefiyle sınırlandırmayan, sistemi ve emperyalizmi hedef alan devrimci çizgisiyle önemli bir fark yaratmıştı. Ancak bugün gelinen noktada silahlı mücadeleden “kitlel siyasi baskı” noktasına çekilmiş olmaları, ciddi bir gerilemenin göstergesi.

Nepal’de Maoistlerin seçim zaferi

Nepal, Çin ile Hindistan arasında yer alan, siyasal olarak da bu iki ülkedeki gelişmelerden etkilenen bir ülke. Çin ve Hindistan’ın sosyalizmden etkilenmeleri

süreci, Nepal’de de yankısını bulmuştu. Ülkede çok sayıda Maoist parti kuruldu. Monarşiye karşı mücadele ve 1940’lardan itibaren antiemperyalist mücadele hız kazandı.

Praçanda liderliğindeki NKP(M)-Nepal Komünist Partisi (Maoist) 1996’da krallık rejimine karşı gerilla savaşı başlatmıştı. 2001’de bir saray darbesi ile iktidara geçen ve Şubat 2005’te meclisi feshederek mutlak monarşi ilan eden Kral Gyanendra’nın baskıcı rejimi, özellikle kırsal kesimdeki halkın NKP(M)’ye desteğini artırdı, mücadele büyüdü ve birçok alanda “kurtarılmış bölgeler” kuruldu. Öyle ki, ülkenin yüzde 80’i Maoistlerin denetimine girdi; kraliyet birkaç kente sıkıştı. Yüzbinlerce kişinin katıldığı kitle gösterileri ve başkentten aylarca NKP(M) tarafından kuşatılması sonucunda, Kral geri adım atmak zorunda kaldı. Yeni bir anayasa hazırlayacak kurucu meclis için seçimler yapılması kararı alındı. NKP(M) de, tek taraflı ateşkes ilan ederek seçimlere kadar geçici hükümete katıldı. Meclis, 2006 yılında kralın yetkilerini sınırladı, 2007’de cumhuriyeti ve federalizmi ilan eden bir yasa çıkardı. 11 Nisan 2008’de gerçekleşen seçimleri, ABD’nin “terörist örgütler” listesine koyduğu NKP(M) açık ara farkla kazandı.

Aslında ABD destekli krallık rejimi, fazla sarsıntı oluşturmada “parlamentar monarşi”ye geçmeyi planlıyordu. NKP(M)’nin seçim zaferi, hem bu planları bozdu, hem de Nepal’de Çin etkisinin artacağı düşüncesini yarattı. Bu nedenle, krallık ve NKP(M) karşı karşıya gelmekten kaçınamayacakları bir durum içine düştüler.

Bu koşullarda, 2008 seçimleri sonrasında büyük zorluklarla yeni koalisyon hükümeti kuruldu. NKP(M) genel sekreteri başbakan oldu. Ancak geçmişte Maoistlere karşı savaşmış olan genelturmay başkanının görevden alınmaması üzerine kısa sürede istifa etti. Aynı süreçte, ülkenin güneydoğusunda özerklik talebiyle hem eski krallık rejimine hem de yeni hükümete karşı ayaklanma başladı.

Mücadele yaklaşık 10 yıl sürmüş ve resmi rakamlara göre 18 bin kişi hayatını kaybetmişti. Böyle bir mücadelenin ardından, üstelik başkent abluka altına alınmışken, NKP(M)’nin askeri bir zaferle iktidarı ele geçirmek yerine, ateşkes ilan edip, krallığı devirmeyi değil yetkilerini sınırlandırmayı esas alan ve başta ABD olmak üzere emperyalistlerle ilişki içinde olan bir yönetim içinde yer alması, önemli bir geri adımdı. 2008’de kazandıkları seçim sonrasında “çok partili demokrasiye”, “barış sürecine”, “kapitalist ekonomik

sisteme” bağlı kalacaklarını açıkladılar. “Kolektifleştirme, toplumsallaştırma ve uluslaştırma gündemimizde değildir” diyerek, düzen partisi olma yönünde adımlar attılar. Dahası, burjuvaziye güvence vermek için gerillaların “sanayi alanında güvenliği sağlayacağı”, yani patronların karlarını korumak için kullanılacağı sözünü verdiler. Ve dayandığı asıl güç olan yoksul kitlelerin desteğini kaybetmeye başladılar.

Bir kere kayma başladıktan sonra, durmak da kolay değildir. “Silahlı devrim” fikrinden vazgeçildiği anda, seçimle kazandıklarını da hızla kaybetmeye başladılar. NKP(M), hiçbir partinin kendisiyle hükümet kurmak istemediği, kralın sarayı terketmeye yanaşmadığı, gerillayı ordu ile birleştirme çabasına subayların büyük tepki gösterdiği bir tablo ile karşı karşıya kaldı. Bu süreçte Maoistlerin kurtarılmış bölgelerde kurmuş oldukları halk mahkemeleri, okullar, komünler gibi yerel iktidar kurumları tasfiye edildi. 30 bin kişiye ulaşan gerilla ordusundan sadece 3 bini orduya (geçmişte gerillaya karşı savaşan subaylar tarafından çok ağır bir gözlem sürecinden geçirildikten sonra) katıldı, bir kısmı emekliye ayrıldı, bir kısmı da “BM gözetiminde eğitimden geçirilerek sivil hayata” kaydı. Devrimin kazanımları, seçim başarısına kurban edilmişti.

2008’den itibaren, hemen her yıl bir başbakan değişti; çoğu “sol” partilerden, hatta bir dönem devlet başkanı “feminist-komünist” olarak tanınan biri oldu. Sağ partilerin oy ve sandalye oranları ise son derece azalmıştı.

Maoistlerin bu süreçteki önemli başarısızlıklarından biri de, önyak oldukları ve uğruna silahlı mücadeleyi bıraktıkları anayasa çalışmalarını, bir türlü istedikleri şekle sokamamaları oldu. Taleplerinin büyük çoğunluğunda bir ilerleme kaydedilmedi, tersine fiilen kazanılmış bir çok hak, hukuki güvenceye kavuşturulmadığı için kaybedildi. Kurtarılmış bölgelerdeki toprak devrimi bu kayıplardan biriydi. Egemen sınıfların baskıları sonucu, el konulan topraklar yasal sahiplerine, üstelik Maoistler tarafından teslim edildi.

Maoistlerin yönetiminde Nepal halkının yaşam koşullarında iyileşme olmayınca, halka dönük vaatler yerine getirilmeyince, üstelik bir de parti kadroları hükümette yer almanın getirdiği olanaklarla yozlaşma-yolsuzluk girdabına düşünce, 2013 yılında yapılan seçimlerde NKP(M) büyük bir hezimete uğradı. 3. parti konumuna düştüler; NKP(BML)-Birleşik Marksist Leninist- ile sosyal demokratlar (Nepal Kongre Partisi), Maoistlerin kaybettikleri

Nepal’de mücadele yaklaşık 10 yıl sürmüş ve resmi rakamlara göre 18 bin kişi hayatını kaybetmişti. Böyle bir mücadelenin ardından, üstelik başkent abluka altına alınmışken, NKP(M)’nin askeri bir zaferle iktidarı ele geçirmek yerine, ateşkes ilan edip, krallığı devirmeyi değil yetkilerini sınırlandırmayı esas alan ve başta ABD olmak üzere emperyalistlerle ilişki içinde olan bir yönetim içinde yer alması, önemli bir geri adımdı. 2008’de kazandıkları seçim sonrasında “çok partili demokrasiye”, “barış sürecine”, “kapitalist ekonomik sisteme” bağlı kalacaklarını açıkladılar. Dahası, burjuvaziye güvence vermek için gerillaların “sanayi alanında güvenliği sağlayacağı”, yani patronların karlarını korumak için kullanılacağı sözünü verdiler. Ve dayandığı asıl güç olan yoksul kitlelerin desteğini kaybetmeye başladılar.

oyları toplayarak birinci ve ikinci sıraya yükseldiler. Kral yanlısı sağcı parti ise 4. sıraya tırmandı.

2015 yılında yeni anayasa onaylandı. Buna göre Nepal federatif cumhuriyet oldu, ülke 7 eyalete bölündü. Merkezde iki meclis, her eyalette bir meclis oluşturuldu. Anayasa azınlıkların hakları, laiklik, kadın-erkek eşitliği, insan hakları gibi konularda önemli maddeler içeriyordu, fakat özerklik talebi olan kesimlerin beklentileri karşılanmamıştı.

Maoistler, 2006 yılından itibaren parlamento içinde yer almış, 2008 sonrasında ise 6 yıl yönetimi ellerinde tutmuşlardı. Bu süreç boyunca, ülkenin krallıktan kurtulması ve önemli hakların resmileştirildiği bir anayasanın kabul edilmesi elbette önemli bir gelişmeydi. Ancak dünyanın en yoksul ülkeleri arasında yer alan Nepal’de, gelir dağılımındaki eşitsizlik başta olmak üzere, kitlelerin temel sorunlarına çözüm getirilmedi.

2008’de seçim zaferini elde ettiklerinde, bu zaferin dünyada “uluslararası devrimci dalganın işaret fişegi” ve “21. yüzyılın komünist hareketleri için uluslararası önemde yol gösterici” olduklarını ileri sürüyorlardı. Geçen zaman içinde, “Dünyanın çatısı”nda, Çin ile Hindistan arasında sıkışmış olan bu ülkede, devrimci-Maoist çizgideki bir gerilla hareketinin reformist bir partiye evrimleşmesi süreci, bütün çarpıcılığıyla ortadaydı.

Sri Lanka’da Tamil Kaplanları yokedildi

Sri Lanka (eski adı Seylan) yukarıda sıraladığımız örneklerden farklı bir yol izlemesiyle dikkatleri üzerine çeken bir ülke oldu.

Sri Lanka’da bağımsızlık mücadelesi veren “Tamil Kaplanları”nın (Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları -LTTE) askeri bir müdahale ile yenilgiye uğratılması, “Sri Lanka modeli” olarak tarihe geçti; benzer sorunları yaşayan devletlere “şiddet yoluyla bastırma” seçeneğini yeniden tartıştırdı. Öyle ki, Türkiye’de “Kürt açılımı”nın konuşulduğu, generallerin bile sorunun askeri değil siyasi yolla çözüleceğini söylediği bir dönemde, şiddet yanlısı kesimlerin sesi daha gür çıkmaya başladı. Sri Lanka üzerinden PKK’ye gözdağı vermeye kalktılar. Zaten ömrü çok kısa olan “Kürt açılımı”, ardından “çözüm süreci” Sri Lanka’yı aratmayacak bir vahşetle sonlanacaktı. (Bu süreci daha sonra ele alacağız.)

Sri Lanka ordusu, 2009 Ocak ayından itibaren, Tamillerin bulunduğu bölgeye dönük saldırılarına hız vermişti. Mayıs 2009’da ise, öldürücü darbeyi indirmek üzere harekete geçti. **Tamil Kaplanları,**

güçlü bir kitle desteğine sahipti. Bu yüzden öncelikle Tamil halkı hedef alındı. Bölge, 50 bin kişilik orduyla kuşatıldı. Haftalarca yoğun top ateşi ve hava saldırısına maruz kaldı; en temel uluslararası savaş kurallarının bile hiçe sayıldığı vahşi bir saldırı yürütüldü. Saldırı bittiğinde, **Tamil Kaplanları'nın tüm lider kadrosu, gerillaların ezici çoğunluğu ve bölge halkıyla birlikte, yaklaşık 10 bin kişinin katledildiği korkunç bir katliam gerçekleştirildi.** 21 milyon nüfuslu Sri Lanka'da 1983'te başlayan çatışmalardan itibaren, toplam 100 bin kişinin öldüğü tahmin ediliyor.

Hindistan'ın güneyinde bir ada ülkesi olan Sri Lanka, farklı ulusal ve dinsel topluluklara sahip. Nüfusun yüzde 70'ini Sinhaller, yüzde 20'sini Tamiller, yüzde 10'unu ise, Sri Lanka Mur'ları ve diğer etnik gruplar oluşturuyor. Egemen ulus olan Sinhaller genel olarak Budist iken, Tamillerin çoğu Hindu, küçük bir kısmı Hristiyan, Mur'lar ise Müslüman inanca sahipler.

Sri Lanka, önce Portekiz'in, sonra Hollanda'nın, 1796'dan sonra da İngiltere'nin sömürgesi olmuş. İkinci emperyalist paylaşım savaşı sonrası, 1948'de bağımsızlığına kavuşuyor ve 1972 yılına kadar Seylan olarak anılıyor.

Sinhaller ve Tamiller, adanın en eski yerlileri. Sinhaller, adanın güney ve orta kısımlarında, Tamiller ise kuzey ve doğusunda, ayrı krallıklar altında yüzyıllarca birbirlerinden kopuk yaşamışlar. İngiliz sömürgeciliği bu iki ayrı yönetimi tek çatı altında birleştirmiş ve hakimiyeti sağlayabilmek için Tamillere sınırlı ayrıcalıklar tanımış. Adada yerleşik olan Tamiller "Seylan Tamilleri" olarak anılırken, İngiliz sömürgecilerinin çay ve kahve plantasyonlarında çalıştırmak için Hindistan'dan getirdiği Tamiller, "Hint Tamilleri" diye biliniyor. (Bu durum Tamillerin kendi içinde de ayrılık yaşamasına, dahası Sinhal egemenlerinin şovenist demagojilerine de neden oluyor.)

İngiliz sömürgeciliği döneminde kapitalizmin kısmen gelişmesiyle birlikte Sinhal ve Tamil burjuvazisi oluşuyor. İngiltere, iktidarı bu kesimler arasında paylaşıyor ve onları temsil eden partiler aracılığıyla ülkeyi yönetiyor. 1950'lerin ortalarından itibaren Sinhal milliyetçiliği güçleniyor ve azınlıkta olan Tamilleri yönetimden uzaklaştırmakla kalmıyorlar, kamusal ve sosyal hayattan tümünden dışlıyorlar. "Hindistan'dan gelmiş işgalciler" olarak niteleyip zorla Hindistan'a göndermeye kalkıyorlar. Tamillerin bulunduğu yerlere Sinhal göçmenlerini yerleştirmeye; Sinhal dilini zorunlu dil, Budizmi ise tek din haline getirmeye başlıyorlar. Yani bildik egemen

Tamil Kaplanları'nın ufku, Tamil halkının bağımsızlığı ile sınırlıydı. Diğer uluslardan işçi ve emekçileri de kapsayan sosyalist bir perspektife sahip değillerdi. Sinhal işçi ve emekçileriyle bağ kurmak şöyle dursun, onları taraf-sızlaştırmayı bile başaramadılar. Dahası Sinhalli ve diğer etnik kökenden emekçileri hedef alan eylemler gerçekleştirdiler. Onların tepkilerini üzerlerinde topladılar. Ayrıca kendi içinde de şiddet uygulaması, en sonu ayrılan grupla yaşanan çatışmalar, Tamil halkında bile uzaklaşmalara yol açtı. 2002'de Sri Lanka devletiyle yapılan anlaşmayla kazandıklarını, sürecin tamamlandığını sandılar. Oysa emperyalistler ve işbirlikçileriyle yapılan hiçbir anlaşmanın kalıcılığı yoktu.

ulus uygulamaları devreye sokuluyor. Tamil burjuvazisinin barışçı yöntemlerle kendini savunma çabaları ise, büyük katliamlarla karşılık buluyor. Tamil halkına karşı girişilen sistemli saldırılar, barışçıl direnişin de sonunu getiriyor. Ulusal kurtuluşun silahlı savaşımla olacağına inananlar artıyor ve bunu esas alan Tamil örgütleri kurulmaya başlıyor.

Tamil Kaplanları bunlardan biridir. Tamil Kaplanları 1977'de kuruluyor. İsmi 1983 yılında 13 askerin yaşamını yitirdiği bir eylemle dünyaya duyuruyor. Bu eylem sonrası Sinhal şovenizmi doruk noktasına çıkıyor; binlerce Tamilin öldürüldüğü, yüzbinlercesinin evini terkettiği büyük bir saldırı furyası başlıyor. Bunun ardından **Tamil halkı yığınlar halinde Tamil Kaplanları'na katılıyorlar ve gerilla savaşı hız kazanıyor. Öyle ki, "Asya'nın en uzun süren gerilla hareketi" olarak tarihe geçen bir ulusal kurtuluş savaşını başlatıyorlar.**

1986'da Hindistan'ın güney ucunda ki Tamil Nadu eyaletinde yaşayan Tamillerin de desteğiyle Sri Lanka'nın kuzeyi ve doğusu, Tamil Kaplanları'nın denetimi altına giriyor. Bunda Hindistan'ın Sri Lanka üzerinde hegemonya oluşturma isteği de rol oynuyor. Hint egemenleri, bir yandan Tamiller'den yana görünürken, bir yandan da bunu Sinhaller üzerinde baskı kurma ve pazarlık gücünü arttırma aracına dönüştürüyor. Nitekim 1987'de Tamillere özerklik şartıyla Sri Lanka'nın bütünlüğünden yana olduğunu açıklıyorlar ve Tamil Kaplanları'nın denetimindeki bölgeye asker yığıyorlar. İki yıl süren çatışmaların ardından Sri Lanka devletinin de talebiyle Hint askerleri bölgeden çıkıyor. Ve bir kez daha Sri Lanka egemenleri ile Tamil Kaplanları karşı karşıya kalıyor. İç savaş boyutlarına varan çatışmalarda devlet güçleri ağır kayıplar veriyor. Üstelik Tamiller ellerindeki bölgeyi korudukları gibi, yeni mevziler de elde ediyor. Kısa süreli bir ateşkesler olsa da, çatışmalar 2000'lere kadar sürüyor.

ABD'de meydana gelen 11 Eylül saldırısının ardından **Tamil Kaplanları, çatışmaların barışçıl bir şekilde sonlandırılmasını istiyorlar. Norveç'in arabuluculuğunda, Şubat 2002'de yapılan bir anlaşma ile kalıcı ateşkes sağlanıyor.** Elbette Sri Lanka devletini masaya oturtan, Tamil Kaplanları'nın askeri başarılarıdır. Ne var ki, Tamil Kaplanları, bağımsızlık talebini geri çekiyorlar, federal bir yapıyı yeterli görüyorlar. Hükümet, anlaşma gereği Tamillere uyguladığı ambargoya son veriyor ve iki taraf tutsak değişimi yapıyor.

Fakat bu "balayı" kısa sürüyor. Tamiller konusunda egemen klikler arasında

farklılıklar sözkonusu. Tamillere fazla taviz verildiğini ileri sürenler, 2005 yılında yönetime geliyorlar ve çatışmalar yeniden başlıyor.

Diğer yandan Tamil Kaplanları içinde de bir bölünme yaşanıyor. Doğu'daki Tamillerin komutanı, kendi bölgesine yeterince söz hakkı verilmediğini ileri sürerek 5 bin kişilik ordusuyla ayrılıyor. 2004 yılında gerçekleşen bu ayrılıkla birlikte kendi içinde de çatışmalı bir dönem başlıyor. Bu durum doğal olarak Tamil halkında moral bozukluğuna yol açıyor. Bunu fırsat bilen hükümet, saldırılarını yoğunlaştırıyor ve 2007 yılında adanın doğusunu ele geçiriyor.

Başta ABD olmak üzere İngiltere, Çin, Hindistan, Pakistan gibi emperyalist ve gerici devletler, Sri Lanka hükümetinin arkasında yer alıyor. **Emperyalistler ve işbirlikçileri, Tamil ayaklanmasının bastırılması konusunda anlaşıyorlar. Devrimci bir savaşın başarıya ulaşması, emperyalistlerin tümü açısından ürkütücü olduğundan, Tamillerin yenilmesi için kolektif bir çaba içine giriyorlar.** Ve Sri Lanka ordusu, 2 Ocak 2009'da Tamillerin başkenti Kilinoçi'yi ele geçiriyor; Mayıs 2009'da ise son darbeyi indiriyor. Tamil Kaplanları yenildiklerini ve silahları bıraktıklarını açıklıyorlar.

Sonrasında zaman zaman Tamillerin örgütlendiği ve mücadeleye başlayacağı söylene de, bu bugüne dek gerçekleşmedi. Aldıkları yenilgi gerçekten çok ağırdı. Gerillaların tamamına yakını öldürülmüş, sağ kalanlar ise hapishanelerde ağır bir baskı altında teslimiyete zorlanmıştı. Daha önemlisi, Tamil halkı pervasızca katledilmiş, sonrasında yüzbinlercesi toplama kamplarına doldurularak yıllarca kuşatma altında yaşamaya zorlanmıştı. Bu koşullar altında Tamillerin yeniden örgütlenmesi başarısız oldu.

Elbette bundan sonra hiç başarılamayacağı, artık doğrulamayacağı anlamına gelmiyor. Savaşın nedenleri ortadan kalkmadığı sürece, bir yerde yeniden patlak vermesi kaçınılmaz. Öte yandan **düşmanın eline geçmemiş binlerce Tamil savaşçısı olduğu söyleniyor. Ayrıca yaklaşık 30 yıllık bir savaş deneyimine ve direnerek alınan bir yenilginin yarattığı "öç alma duygusu"na sahipler. İşin bir diğer boyutu ise, devlet bütçesini askeri harcamalara akıtmış, bu yüzden ekonomisi çökmüş Sri Lanka devletine karşı, işçi ve emekçilerin tepkileridir.** Önemli bir kısmı şovenizmle zehirlenmiş de olsa, ekonomik-siyasi baskılardan bunalan geniş halk kesimlerinin hoşnutsuzluğu büyüyor. Bütün mesele, ulusal kurtuluş mücadelesini de sınıfsal bir bakış açısıyla

ele alıp işçi ve emekçilerin birleşik savaşımını örgütleyebilmekte düğümleniyor.

Yazımızın başında belirttiğimiz gibi, '80'lerden sonraki nesnel koşullar, işçi ve emekçilerin ve bir bütün olarak devrim cephesinin aleyhine gelişti. Düz bir çizgide ilerlemese de adım adım geriye gidildi. Bu koşullarda birçok örgütün yenilgiye uğraması şaşırtıcı değildi. Elbette tek başına nesnel koşullarla açıklanamayacak, her örgütün hata ve eksiklerinin de büyük bir rol oynadığı durumlar sözkonusuydu. Sri Lanka gericiliğine karşı yıllarca başarılı bir mücadele yürütmüş olan Tamil Kaplanları için de bu geçerliydi.

En başta Tamil Kaplanları'nın ufku, Tamil halkının bağımsızlığı ile sınırlıydı. Diğer uluslardan işçi ve emekçileri de kapsayan sosyalist bir perspektife sahip değillerdi. Sinhal işçi ve emekçileriyle bağ kurmak şöyle dursun, onları tarafsızlaştırmayı bile başaramadılar. Dahası Sinhalli ve diğer etnik kökenden emekçileri hedef alan eylemler gerçekleştirdiler. Onların tepkilerini üzerlerinde topladılar. Ayrıca kendi içinde de şiddet uygulaması, en sonu ayrılan grupla yaşanan çatışmalar, Tamil halkında bile uzaklaşmalara yol açtı. **2002'de Sri Lanka devletiyle yapılan anlaşmayla kazandıklarını, sürecin tamamlandığını sandılar.** Oysa emperyalistler ve işbirlikçileriyle yapılan hiçbir anlaşmanın kalıcılığı yoktu. Hele ki, 2000'li yıllarda, karşı-devrimin azgınca saldırıya geçtiği, emperyalist paylaşım savaşının başladığı bir dönemde... Nitekim tüm emperyalistler ve bölge devletleri blok halde davranıp 30 yıllık gerilla hareketini bastırdı. Tamil Kaplanları belli ki, bu değişimi farkedemedi, elde ettiği başarıların sarhoşluğuna kapıldı. Ve bunun bedelini çok ağır ödedi.

Gerilla hareketlerinin ufuk darlığı

1990'lar ve 2000'ler, dünya genelinde daha bir çok etkili gerilla hareketinin barış masasına oturarak eritildiğine ya da askeri olarak yokedildiğine tanıklık etti.

Bunların önemli bir kısmı ulusal kurtuluşçu hareketlerdi. Bir kısmı da gerilla savaşını temel mücadele biçimi alan örgütlerdi. **Hepsinin ortak keseni ise, gerek sınıfsal gerekse siyasal olarak küçük-burjuva dünya görüşüne sahip olmalarıydı.** İkinci emperyalist savaş sonrası dünyanın üçte birinin sosyalist kampa dahil olması ve sosyalizm prestijinin artmasıyla Marksizm-Leninizmden etkilenmişlerdi, programatik düzeyde bile olsa sosyalizm hedefini dillendiriyorlardı; fakat bu onların küçük-burjuva sınıfsal ve siyasal kimliklerini değiştirmede.

Bu örgütlerin ezici çoğunluğu ikinci

emperyalist savaş sonrası kurulmuştur. Özellikle de 60'lı yılların yükselen anti-emperyalist dalgasının üzerine binmişler ve oradan güç kazanmışlardır. **O yıllar, aynı zamanda Asya ve Latin Amerika'da gerilla savaşının yükseldiği yıllardır.** Vietnam ve Küba, ABD emperyalizmine diz çöktürmesiyle öne çıkan ve ilham alınan örnekler oldu. Bu durum, ideolojik olarak Maoculuk ve Castroculuğu dünya ölçeğinde bir akım haline getirdi. Sosyalist SSCB'de devlet kapitalizmine dönüşün başlaması, Kruşçev'in "barış içinde birarada yaşam" adı altında emperyalistlerle uzlaşma politikası, mücadeleden yana olan birçok örgütü, Çin ve Küba'ya yaklaştırdı. "Uzun süreli halk savaşı", "kıyın şehri kuşatması", "kurtarılmış bölgeler" ya da "suni denge", "gerilla savaşı" gibi kavramlar, en çok tartışılan ve rağbet gören kavramlar oldu. Devrim stratejileri böyle oluştu.

Elbette gerilla savaşının tarihi çok daha eskiye dayanır. 18. yüzyılın son çeyreğinde başladığını biliyoruz. İlk örneklerini, Amerikan halkının İngiltere'ye, İspanyolların Napolyon ordusuna, Fransız halkının Prusya işgaline karşı verdikleri bağımsızlık savaşlarında görüyoruz. Eğitimli, donanımlı, her tür askeri teçhizata sahip büyük ordulara karşı, sınırlı silah gücüne dayanan bir halkın ya da bir ulusun savaşı olarak öne çıkıyor; her döneme ve her ülkenin durumuna göre zenginleşerek günümüze dek ulaşıyor.

İlk çıkışında sömürgecilğe karşı bağımsızlık savaşı biçiminde geliştiği için **önderliğini burjuvazi üstleniyor, ancak savaşanlar toplumun en alt kesimleri oluyor.** Bu durum süreç içinde yozlaşmasının nesnel temelini de oluşturuyor. "Çete örgütlenmesi" haline dönüşüyorlar.

Marks ve Engels, gerilla savaşının tarihsel evrimini incelemişler; bir mücadele biçimi olarak kullanılmasında sakınca görmezken, özsel bir değişime tabi tutmuşlardır. **En başta sınıfsal olarak proletaryanın önderliğini ve proletaryanın çıkarlarına hizmet etmesini vurgularlar.** Ayrıca gerilla savaşının tek ya da temel mücadele biçimi olarak fetişleştirilmesine karşı çıkarlar. Onu silahlı halk ayaklanmasını güçlendiren bir biçim olarak ele alır ve uygularlar.

1905 Devrimi'nin deneyimleri üzerinden Lenin, bunu şöyle ifade ediyor: "Bundan çıkarılacak sonuç; *proletarya partisinin gerilla savaşını hiçbir zaman tek, hatta başlıca mücadele aracı saymaması gerektiği, bu mücadele yolunun diğerlerine bağlı olarak başlıca mücadele biçimleriyle birlikte doğru*

1990'lar ve 2000'ler, dünya genelinde daha bir çok etkili gerilla hareketinin barış masasına oturarak eritildiğine ya da askeri olarak yokedildiğine tanıklık etti.

Bunların önemli bir kısmı ulusal kurtuluşçu hareketlerdi. Bir kısmı da gerilla savaşını temel mücadele biçimi alan örgütlerdi. Hepsinin ortak keseni ise, gerek sınıfsal gerekse siyasal olarak küçük-burjuva dünya görüşüne sahip olmalarıydı. İkinci emperyalist savaş sonrası dünyanın üçte birinin sosyalist kampa dahil olması ve sosyalizm prestijinin artmasıyla Marksizm-Leninizmden etkilenmişlerdi, programatik düzeyde bile olsa sosyalizm hedefini dillendiriyorlardı; fakat bu onların küçük-burjuva sınıfsal ve siyasal kimliklerini değiştirmede.

ölçüde ve uyum halinde kullanılması gerektiği, sosyalizmin öğretici ve örgütleyici etkisiyle soylulaştırılması gerektiğidir. Bu sonuncu koşul yerine getirilmezse... proletaryayı kendisinden üst ya da alt düzeydeki proleter olmayan tabakalara yaklaştırır ve onların kendi akışına bırakılmış olarak yıpranır, bozulur, soysuzlaşır." (Partizan Savaşı, Yar Y, sf. 95, abç)

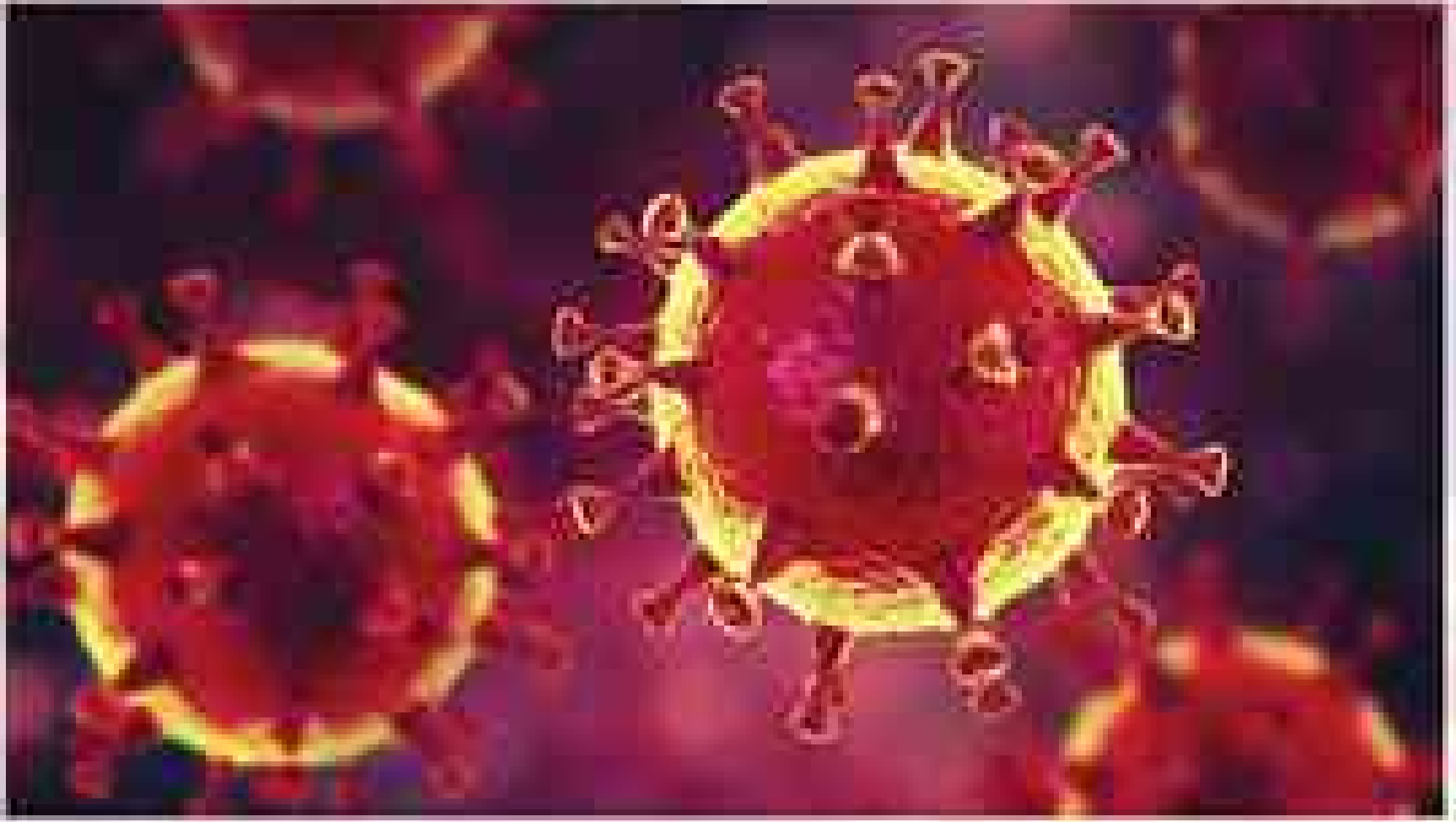
Lenin'in "sosyalizmin öğretici ve örgütleyici etkisi" ile "proletarya" vurgusu boşuna değildir. Bu sınıfsal ve siyasal perspektiften yoksun bir gerilla savaşının yıpranması, bozulması ve ensonu yokolması kaçınılmazdır.

Nitekim söz konusu gerilla örgütleri bu zaafarla maluldüler. **Kuruldukları dönemdeki konjonktürün etkisiyle dillendirdikleri sosyalizm hedefi de, '90'lı yıllardan itibaren silinmeye başladı.** Ufukları, ulusal kurtuluşla ya da kısmi demokratik kazanımlarla sınırlı hale geldi. Özellikle ulusal hareketler, savaşan halkın değil, kendi burjuvalarının çıkarlarını esas almaya başladılar. Bu da onları burjuva sınıfına daha fazla yaklaştırdı; emperyalizme uzlaşmaya, işbirliğine açık hale getirdi. Dünya genelinde sosyalizmin yenilmiş olması ve emperyalist-kapitalist sistemin geçici üstünlüğü, zaten proleter bir sınıfa ve ideolojiye dayanmayan bu hareketlerin sınıf işbirliği eğilimini güçlendirdi.

Bir kez bu eğik düzleme girildi mi, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin eline düşülüyor ve onların minderinin dışına çıkılamıyor. '90'lardan itibaren "siyasal çözüm" kulvarına girip de "barış görüşme"lerine başlayan hiçbir örgüt, bundan kurtulamadı. İyice tırpanladıkları hedeflerine bile ulaşamadılar. Ateşkesler, anlaşmalar, buza yazılmış yazı misali silinip gitti. Burjuvazi, her defasında daha fazlasını istedi; anlaşmaların altındaki imzası bile kurumadan darbe üzerine darbe indirdi. Gerileyen örgütler de bu darbeler karşısında direnemediler; ya eski yapılarını tümenden tasfiye ederek ya da yenik düşerek siyaset sahnesinden çekildiler. (Benzer süreçleri yaşamakla birlikte bu "son"u paylaşmayan belki de tek örgüt PKK oldu. Bunun nedenlerini "Kürt sorunu" başlıklı raporda ele alacağız.)

Yaşanan somut örnekler de göstermiştir ki, devrim ve sosyalizm hedefinden, işçi sınıfının fiili ve ideolojik önderliğinden yoksun hiçbir hareketin (ulusal kurtuluşçu olanlar da dahil) günümüzde başarı elde etme şansı yoktur. Aslolan bu sınıfsal-siyasal duruştur. **Tek başına silahlı mücadeleyi sürdürmek, o örgütü komünist ya da devrimci yapmaz.** Düünün gerilla örgütlerinin bugün geldikleri nokta, bunun açık bir kanıtı olarak ortada durmaktadır.

YA BARBARLIK İÇİNDE YOKOLUŞ

YA SOSYALİZM!

Koronavirüsle birlikte kapitalizmin açmazları daha fazla tartışılır oldu.

Savaş ve krize varılan emperyalist-kapitalist sistem, şimdi salgın hastalığın pençesinde kıvrılıyor. Bu sistemin insanlığa ölüm dışında bir şey sunmadığı daha net görülmeye başlandı. Sadece insanlığı değil, tüm canlıları öldüren, ekolojik dengeyi bozan ve dünyayı yaşanmaz hale getiren yürü,

salgınla birlikte daha fazla açığa çıktı.

Kapitalizmin sorgulanması artarken, doğayla barışık, eşit ve örgütlenmiş bir dünya örneği de büyüyor. Rosa Lüksemburg'un "ya barbarlık içinde yok olup, ya sosyalizm" sloganı, her gelişmeyle birlikte doğruluğuna bir kez daha kanıtlanıyor.